

V. Загальна інформація

5.1. Основна діяльність

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «СТРАХОВА КОМПАНІЯ «ЕТАЛОН» (далі за текстом – Товариство) є юридичною особою, створеною відповідно до законодавства України у формі акціонерного товариства, зареєстрованою Печерською районною державною адміністрацією 15 листопада 2001 року та включеною в державний реєстр підприємств, організацій та установ 17 грудня 2004 року № 1 070 120 0000 004410. Присвоєно ідентифікаційний код юридичної особи в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців №20080515.

Зареєстроване фінансовою установою за реєстраційним номером 11100806 (Свідоцтво СТ № 119 від 30.07.2009). З 18 грудня 2001 р. за номером 27655 взято на облік в ДПІ У ШЕВЧЕНКІВСЬКОМУ РАЙОНІ ГУ ДФС У М.КИЄВІ, ідентифікаційний код ДПІ – 39561761.

Скорочене найменування Товариства - Страхова компанія «Еталон», СК «Еталон». Товариство є правонаступником:

- ✓ Приватного акціонерного товариства «Страхова компанія «ПУСК», ідентифікаційний код 32664836, зареєстрованого Печерською районною у м. Києві державній адміністрації 07.10.2003 року,
- ✓ Закритого акціонерного товариства «Страхова компанія «Еталон», ідентифікаційний код 20080515, зареєстрованого Печерською районною у м. Києві державній адміністрації 25.06.2002 року,
- ✓ Закритого акціонерного товариства «Українська поштово-страхова компанія», ідентифікаційний код 20080515, зареєстрованого Печерською районною у м. Києві державній адміністрації 15.11.2001 року.

Юридична адреса: 03057, м. Київ, вул. Дегтярівська, 33 б., 2 під'їзд 2.

Місцезнаходження: 04655, м. Київ, вул. Гарматна, 8

Контактний телефон – 0800305800

Адреса електронної пошти - info@etalon.ua

Адреса веб-сайту - <http://www.etalon.ua>

Філій, представництв, відокремлених підрозділів не має.

Протягом звітнього періоду злиття, приєднання, поділу Товариства не відбувалось.

Розмір зареєстрованого і сплаченого статутного капіталу 77 000 тис. грн., що становить 2 298,80 тис. ЄВРО (за курсом НБУ). Державна частка у статутному капіталі Товариства відсутня.

Акціонерами Товариства є (станом на 31.12.2017р. та на 31.12.2016р.):

Найменування юридичної особи чи П.І.Б. фізичної особи, яка є засновником чи учасником	Дані про акціонера	Частка в статутному капіталі, грн.	Частка в статутному капіталі, %
Бридун Євгеній Володимирович	Паспорт СТ 283919, виданий Ірпінським МВ ГУ МВС України в Київській обл. 14.12.2012 Адреса реєстрації: 08200, Київська обл., м. Ірпінь, вул. Свердлова, 53	3 850 000,00	5 %
HE 221220 DIGOMAX LIMITED (ДИГОМАКС ЛІМІТЕД) (Кіпр)	Костакі Пантеліді, буд. 1 оф. Споруда Колокасідес, 3 поверх, Кіпр, Нікосія, 1010	7 315 000,00	9,5 %
HE220384 ACTONEX LIMITED (АКТОНЕКС ЛІМІТЕД) (Кіпр)	Макаріоу III і Іоанні Тсіроу, РАПТОПОУЛОС БІЛДІНГ, буд. 140, оф. 101, Лімассол, 3021	7 315 000,00	9,5 %
HE214122 CHAVARRIA TRADING LIMITED (ЧАВАРРІЯ ТРЕЙДІНГ ЛІМІТЕД) (Кіпр)	Костакі Пантеліді, буд. 1 оф. Споруда Колокасідес, Кіпр, Нікосія	7 315 000,00	9,5 %
HE195189 GODAXALLIANCE LIMITED (ГОДАКСАЛЛІАНСЕ ЛІМІТЕД) (Кіпр)	Костакі Пантеліді, буд. 1, Нікосія	7 315 000,00	9,5 %
HE274887 NOTIFA TRADING LIMITED (НОТІФА ТРЕЙДІНГ ЛІМІТЕД) (Кіпр)	Макаріоу і Карпенісіоу, КСЕНІОС КОРТ, буд. 003, Нікосія, 1427	7 315 000,00	9,5 %
HE214982 POLYBION LIMITED (ПОЛБІОН ЛІМІТЕД) (Кіпр)	Макаріоу III і Іоанні Тсіроу, РАПТОПОУЛОС БІЛДІНГ, буд. 140, оф. 101, Лімассол, 3021	7 315 000,00	9,5 %
HE213931 PROSCAR TRADING LIMITED (ПРОСКАР ТРЕЙДІНГ ЛІМІТЕД) (Кіпр)	Костакі Пантеліді, буд. 1 оф 3 поверх, Нікосія	7 315 000,00	9,5 %
HE207552 SERRANT LIMITED (СЕРРАНТ ЛІМІТЕД) (Кіпр)	Макаріоу III і Іоанні Тсіроу, РАПТОПОУЛОС БІЛДІНГ, буд. 140, Лімассол, 3021	7 315 000,00	9,5 %
HE267375 ERTIEF INVESTMENTS LIMITED (ЕРТІЕФ ІНВЕСТМЕНТС ЛІМІТЕД) (Кіпр)	Анексартісіас і Куріакоу Матсі, буд. 3, Лімассол, 3040	7 315 000,00	9,5 %
HE 309894 DUMAHA LIMITED (ДУМАХА ЛІМІТЕД) (Кіпр)	Анексартісіас і Куріакоу Матсі, буд. 3, Роусос Лімассол Тауер, 10 поверх, 3040 Лімассол, Кіпр	7 315 000,00	9,5 %
Всього		77 000 000,00	100%

Основним видом діяльності Товариства - є інші види страхування, крім страхування життя. Крім того, Товариство має право здійснювати наступні види діяльності: перестраховування, оцінювання ризиків та завданої шкоди, діяльність страхових агентів і брокерів, інша допоміжна діяльність у сфері страхування та пенсійного забезпечення.

Товариство є асоційованим членом Моторно-транспортного страхового бюро України.

Товариство є платником податку на прибуток на загальних підставах. Податковий облік здійснюється у відповідності з чинним законодавством України, згідно вимог Податкового кодексу України.

Ведення бухгалтерського обліку покладено на управління бухгалтерського обліку та звітності Товариства, яке очолює Головний бухгалтер. Товариством застосована автоматизована форма ведення бухгалтерського обліку з використанням комп'ютерної програми «1-С: Бухгалтерія» з урахуванням специфіки ведення обліку страховими компаніями.

Метою діяльності Товариства є одержання прибутку шляхом надання послуг по забезпеченню усіх видів страхового захисту майнових інтересів громадян і юридичних осіб та здійснення фінансової діяльності в межах, визначених чинним законодавством України та Статутом. У 2017 році Товариство здійснювало страхування юридичних і фізичних осіб. Товариство здійснює свою діяльність на всій території України, окрім окупованих територій Донецької, Луганської областей та Криму.

Станом на 31.12.2017 року Товариство має 26 ліцензій на здійснення страхової діяльності у формі обов'язкового та добровільного страхування, які видані Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, з безстроковим терміном дії, а саме:

Ліцензія	Номер	Дата
Медичне страхування (безперервне страхування здоров'я)	AB 469859	28.07.2009
Страхування здоров'я на випадок хвороби	AB 469858	28.07.2009
Страхування залізничного транспорту	AB 469857	28.07.2009
Страхування наземного транспорту (крім залізничного)	AB 469863	28.07.2009
Страхування повітряного транспорту	AB 469866	28.07.2009
Страхування водного транспорту (морського внутрішнього та інших видів водного транспорту)	AB 469869	28.07.2009
Страхування вантажів та багажу (вантажобагажу)	AB 469862	28.07.2009
Страхування від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ	AB 469897	28.07.2009
Страхування майна (іншого, ніж передбачено пунктами 7-12)	AB 469860	28.07.2009
Страхування цивільної відповідальності власників наземного транспорту (включаючи відповідальність перевізника)	AB 469867	28.07.2009
Страхування відповідальності власників водного транспорту (включаючи відповідальність перевізника)	AB 469856	28.07.2009
Страхування відповідальності перед третіми особами (іншої, ніж передбачена пунктами 12 - 14 цієї статті)	AB 469865	28.07.2009
Страхування фінансових ризиків	AB 469861	28.07.2009
Страхування медичних витрат	AB 469868	28.07.2009
Страхування від нещасних випадків	AB 469864	28.07.2009
Особисте страхування працівників відомчої (крім тих, які працюють в установах і організаціях, що фінансуються з Державного бюджету України) та сільської пожежної охорони і членів добровільних пожежних дружин (команд)	AB 469855	28.07.2009
Особисте страхування від нещасних випадків на транспорті	AB 469848	28.07.2009
Авіаційне страхування цивільної авіації	AB 469853	28.07.2009

Страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів (за внутрішніми договорами)	АГ 569184	28.07.2009
Страхування цивільної відповідальності оператора ядерної установки за ядерну шкоду, яка може бути заподіяна внаслідок ядерного інциденту	АВ 469849	28.07.2009
Страхування цивільної відповідальності суб'єктів господарювання за шкоду, яку може бути заподіяно пожежами та аваріями на об'єктах підвищеної небезпеки, включаючи пожежовибухонебезпечні об'єкти та об'єкти, господарська діяльність на яких може призвести до аварій екологічного та санітарно-епідеміологічного характеру	АВ 469854	28.07.2009
Страхування відповідальності суб'єктів перевезення небезпечних вантажів на випадок настання негативних наслідків при перевезенні небезпечних вантажів	АВ 469851	28.07.2009
Страхування цивільної відповідальності громадян України, що мають у власності чи іншому законному володінні зброю, за шкоду, яка може бути заподіяна третій особі або її майну внаслідок володіння, зберігання чи використання цієї зброї	АВ 469852	28.07.2009
Страхування предмета іпотеки від ризиків випадкового знищення, випадкового пошкодження або псування	АВ 594251	23.01.2012
Страхування сільськогосподарської продукції	АЕ 641918	28.04.2015
Страхування відповідальності приватного нотаріуса	б/н	27.09.2016

Органами управління Товариства є:

- ✓ Загальні збори акціонерів;
- ✓ Наглядова (Спостережна) рада;
- ✓ Правління;
- ✓ Ревізійна комісія.

У разі зміни законодавства та/або внутрішніх нормативних документів Товариства, в тому числі зміни назви органу, його складу та компетенції, склад діючих органів продовжує роботу до моменту обрання нових органів управління.

Загальні збори є вищим органом Товариства. Загальні збори мають право приймати рішення з усіх питань діяльності Товариства, у тому числі і з тих, що передані Загальними зборами до компетенції інших органів Товариства.

Наглядова (Спостережна) рада Товариства є органом, що здійснює захист прав акціонерів Товариства, і в межах компетенції контролює та регулює діяльність виконавчого органу, здійснює іншу діяльність, передбачену законодавством, Статутом Товариства та положенням про Наглядову (Спостережну) раду. Кількісний склад Наглядової (Спостережної) ради встановлюється Загальними зборами. Члени Наглядової (Спостережної) ради Товариства обираються Загальними зборами з числа акціонерів або їх представників.

Правління здійснює управління поточною діяльністю Товариства. До компетенції Правління належить вирішення всіх питань, пов'язаних з керівництвом поточною діяльністю Товариства, крім питань, що належать до виключної компетенції Загальних зборів та Наглядової (Спостережної) ради. Правління Товариства підзвітне Загальним зборам і Наглядовій (Спостережній) раді, організовує виконання їх рішень. Правління діє від імені Товариства у межах, встановлених Статутом Товариства, Положенням про Правління та законом. Голова Правління обирається Наглядовою (Спостережною) радою Товариства. Голова Правління організовує роботу Правління, скликає засідання, забезпечує ведення протоколів засідань. Голова Правління має право без довіреності діяти від імені Товариства, відповідно до рішень Правління, в тому числі представляти інтереси Товариства, вчиняти правочини від імені Товариства, видавати накази та давати розпорядження, обов'язкові для виконання всіма працівниками Товариства. Повноваження голови Правління припиняються за рішенням Наглядової (Спостережної) ради. Підстави припинення повноважень Голови Правління встановлюються законодавством, Статутом, Положенням про Правління та договором із ним.

Для проведення перевірки фінансово-господарської діяльності Товариства Загальні збори обирають Ревізійну комісію (ревізора). Ревізійна комісія (ревізор) обирається Загальними

зборами з числа акціонерів або їх представників. Порядок формування Ревізійної комісії, а також вимоги до кандидатів та членів Ревізійної комісії встановлюються у Положенні про Ревізійну комісію Товариства.

Голова Правління – Кравченко Олег Олександрович.

Головний бухгалтер – Паламарчук Людмила Володимирівна.

5.2. Економічне середовище, в якому Товариство здійснює свою діяльність

Середовище, в якому Товариство проводить свою діяльність, є досить нестабільним для ведення бізнесу. Така ситуація пов'язана з військовими діями на сході країни, реформуванням податкової системи, регулярними законодавчими змінами, девальвацією національної валюти, падінням ВВП. Незважаючи на те, що економіка України визнана ринковою, вона продовжує демонструвати особливості, характерні для перехідної економіки. Ці особливості включають, крім іншого, недостатньо розвинуту ділову інфраструктуру та нормативну базу, яка регулює діяльність підприємств, обмежену конвертованість національної валюти та водночас наявність численних засобів контролю валютних операцій, відносно високу інфляцію і високі процентні ставки, а також низький рівень ліквідності на ринку капіталу. Основними подіями, під впливом яких функціонує ринок страхування є:

- ✓ обмеження платоспроможного попиту з боку кінцевих споживачів послуг (страхувальників) через зниження рівня вільних доходів населення і суб'єктів господарювання;
- ✓ девальвація національної валюти з одночасним введенням низки обмежень на валютному ринку;
- ✓ фіскальний тиск на страхову галузь;
- ✓ ліквідація значної кількості банківських установ, що призвело до втрат депозитів багатьох страховиків;
- ✓ зниження ліквідності фондового ринку та ринку нерухомості;
- ✓ аналіз якості активів страховиків з відповідним відображенням результату аналізу на їх фінансові результати.

У зв'язку з посиленням нагляду і підвищенням ризику ліквідності через погіршення операційного середовища, значна частина страховиків доклала певних зусиль для приведення структури активів у відповідність більш жорстким нормативним вимогам. Як результат, останнім часом спостерігається зростання частки активів, якими можуть бути представлені страхові резерви. За цей період страховики значно скоротили обсяг інвестицій в цінні папери з обмеженою ліквідністю. Основний обсяг активів, якими можуть бути представлені страхові резерви, відповідно до чинного законодавства, представлений коштами на депозитних та поточних рахунках в банківських установах, правами вимог до перестраховиків та інвестиціями в державні облігації. За обсягом премій лідерство утримують компанії, підконтрольні іноземним групам, в той же час, в окремих видах страхування міцними залишаються позиції вітчизняних страховиків. На сьогоднішній день страховий ринок України продовжує переживати труднощі, які пов'язані з загальною ситуацією в економіці країни. Протягом 2017 року український уряд продовжував здійснювати всеосяжну програму структурної реформи, спрямованої на усунення існуючих диспропорцій в економіці, державних фінансах та управлінні, боротьбі з корупцією, реформуванні судової системи з метою забезпечити умови для відновлення економіки в країні. Стабілізація економіки України у найближчому майбутньому залежить від успішності дій, яких вживає уряд, та забезпечення безперервної фінансової підтримки України з боку міжнародних донорів та міжнародних фінансових установ. Внаслідок цього економічна діяльність в Україні пов'язана з ризиками, які не є типовими для розвинених країн. Податкове, валютне та митне законодавство в Україні допускає різні тлумачення та часто змінюється. Подальший економічний розвиток України значною мірою залежить від ефективності економічних, фінансових та монетарних заходів, а також

від змін у податковій, юридичній, регулятивній та політичній сферах. Уряд України приймає ряд заходів, направлених на вирішення даних питань, проте реформи, необхідні для створення фінансової, правової та регуляторної системи, не завершені. У найближчий час Товариство буде продовжувати залежати від впливу нестабільної економіки у країні. В результаті виникає суттєва невизначеність, яка може вплинути на майбутні операції та можливість відшкодування вартості активів Товариства, їх можливість погашати свої борги в міру настання строків їх сплати. Товариство не може передбачити всі тенденції, які можуть впливати на фінансовий сектор та інші галузі економіки, а також те, який вплив (за наявності такого) вони можуть мати на майбутній фінансовий стан Товариства. Товариство впевнене, що воно вживає всіх необхідних заходів для забезпечення стабільної діяльності та розвитку. При складанні даної фінансової звітності враховувалися відомі та оцінювані результати зазначених вище подій на фінансовий стан і результати діяльності Товариства у звітному періоді. Керівництво стежить за станом розвитку поточної ситуації і вживає заходів, за необхідності, для мінімізації будь-яких негативних наслідків наскільки це можливо. Подальший розвиток подій у політичних, макроекономічних умовах та/або умовах зовнішньої торгівлі може негативно впливати на фінансовий стан та результати діяльності Товариства у такий спосіб, що наразі не може бути визначений.

VI. Основи підготовки, затвердження і подання фінансової звітності.

6.1. Заява про відповідність

Голова Правління Товариства та Головний бухгалтер Товариства є відповідальними за підготовку фінансової звітності, яка достовірно подає в усіх суттєвих аспектах фінансовий стан Товариства станом на 31 грудня 2017 року, а також результати його діяльності за рік, що закінчився 31 грудня 2017 року, рух грошових коштів та зміни в капіталі, у відповідності до Міжнародних стандартів фінансової звітності (надалі – МСФЗ). Склад цієї інформації визначається професійним судженням осіб, визначених Товариством.

При підготовці фінансової звітності Керівництво Товариства несе відповідальність за:

- вибір належних принципів бухгалтерського обліку та їх послідовне застосування;
- застосування обґрунтованих оцінок і допущень;
- дотримання вимог МСФЗ і розкриття всіх суттєвих відхилень в Примітках до фінансової звітності;
- підготовку фінансової звітності, виходячи з припущення, що Товариство продовжуватиме свою діяльність в осяжному майбутньому;
- облік і розкриття у фінансовій звітності всіх відносин і операцій між пов'язаними сторонами;
- облік і розкриття у фінансовій звітності всіх подій після дати балансу, які вимагають коригування або розкриття;

Керівництво Товариства також несе відповідальність за:

- розробку, впровадження і забезпечення функціонування ефективної і надійної системи внутрішнього контролю у Товаристві;
- підтримку системи бухгалтерського обліку, що дозволяє у будь-який момент підготувати з достатнім ступенем точності інформацію про фінансовий стан Товариства і забезпечити відповідність фінансової звітності вимогам МСФЗ;
- вживання заходів, в межах своєї компетенції, для збереження активів Товариства;
- запобігання і виявлення фактів шахрайства і інших зловживань.

6.2. Загальні положення

Фінансова звітність Товариства є фінансовою звітністю загального призначення, яка сформована для задоволення інформаційних потреб широкого кола користувачів при прийнятті ними економічних рішень.

Концептуальною основою даної фінансової звітності є облікові політики та принципи, що базуються на вимогах МСФЗ, Міжнародних стандартах бухгалтерського обліку (МСБО) та Тлумаченнях (КТМФЗ, ПКТ), які видані Радою з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (РМСБО), в редакції, чинній на 01 січня 2017 року (в т.ч. по яких дозволено дострокове застосування та щодо яких Товариством прийнято відповідне рішення), що офіційно оприлюднені на веб-сайті Міністерства фінансів України.

Товариство веде облікові записи у відповідності до вимог чинного законодавства України.

Фінансова звітність Підготовлена Товариством на підставі послідовного дотримання Положення про облікову політику Товариства (далі по тексту – Облікова політика), чітко та без будь-яких застережень відповідає всім вимогам чинних МСФЗ з врахуванням змін, внесених РМСБО, станом на 01 січня 2017 року (ефективна дата та дата можливого дострокового застосування). При складанні фінансової звітності за МСФЗ в 2017 р.

Товариство дотримувалося принципів складання фінансової звітності, викладених у Концептуальній основі складання фінансової звітності за МСФЗ та основних принципів, передбачених ст. 4 Закону України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні», а саме:

- методу нарахування (результати операцій та інших подій визнаються, коли вони здійснюються, а не коли отримані або сплачені грошові кошти, і відображаються в фінансовій звітності того періоду, до якого вони відносяться);
- безперервності діяльності (фінансова звітність складається на основі припущення, що підприємство є безперервно діючим та залишається діючим в осяжному майбутньому);
- зрозумілості - інформація, що подається у фінансових звітах, вважається зрозумілою, якщо вона є вичерпною для користувачів, які мають відповідні знання з бізнесу, економічної діяльності та бухгалтерського обліку;
- доречності (суттєвості) - доречність інформації, яка впливає на прийняття економічних рішень користувачів, дає змогу оцінити ними події чи скоригувати їх оцінки, зроблені в минулому;
- достовірності (правдивість подання, превалювання сутності над формою, нейтральність, повнота) - інформація є достовірною, коли вона вільна від суттєвих помилок, упередженості та відображає дійсний стан справ;
- зіставності – тобто, можливість порівнювати фінансові звіти за різні періоди для того, щоб визначати тенденції змін у фінансовому стані та результатах діяльності Товариства. Передумовою порівнянності є наведення відповідної інформації попереднього періоду та розкриття інформації про Облікову політику і її зміни;
- окремого відображення активів та зобов'язань – всі рахунки, за якими відображаються активи та зобов'язання, оцінюються окремо і відображаються у розгорнутому вигляді. Усі рахунки у фінансових звітах є активними чи пасивними, за виключенням транзитних чи технічних рахунків.

При формуванні звітності враховується інформація, яка буде впливати на прийняття рішень користувачами (доречність), а також вагомість цієї інформації (суттєвість). Кількісний

вираз суттєвості визначається за допомогою порогу суттєвості. Поріг суттєвості – абсолютна або відносна величина, яка є кількісною ознакою суттєвості облікової інформації. Товариством встановлено наступний **поріг суттєвості** для окремих об’єктів обліку:

ОПЕРАЦІЇ, ОБ’ЄКТИ ОБЛІКУ І СТАТТІ ЗВІТНОСТІ, ЗА ЯКИМИ ВСТАНОВЛЮЄТЬСЯ ПОРІГ СУТТЄВОСТІ	РОЗМІР ПОРОГУ СУТТЄВОСТІ	БАЗА ДЛЯ ВИЗНАЧЕННЯ ПОРОГУ СУТТЄВОСТІ
Відхилення залишкової вартості необоротних активів від їх справедливої вартості	20 %	Справедлива вартість активу (об’єктів обміну)
Визначення подібності активів	10 %	
Звітний сегмент	10 %	Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)
Строк оренди для визнання оренди фінансовою	75 %	Строк корисного використання об’єкту оренди
Критерій розмежування інвестиційної та операційної нерухомості	> 50%	Площа, що використовується як інвестиційна нерухомість
Розкриття інформації про операції з виправлення помилок шляхом представлення в Звіті про власний капітал	2 %	Сума чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за звітний період
	або (досягнення найбільшого з показників)	
	5 %	Питома вага помилки у відповідній Статті Звіту про фінансовий стан (Баланс)
Суттєва різниця (проходження SPPI тесту при модифікації)	> 10%	Різниця між недисконтованими грошовими потоками по договору та по «контрольному» активу
Значна модифікація існуючих умов для визнання припинення фінансового зобов’язання	> 10%	Перевищення теперішньої вартості потоків за новими умовами над теперішньою вартістю решти потоків за первісними умовами
Дисконтування поточної заборгованості	> 10%	Різниця між номінальною та дисконтованою сумою боргу
Висока ймовірність для визнання забезпечення	> 50%	Ймовірність відтоку ресурсів
Суттєвий вплив	> 20%	Це повноваження брати участь у прийнятті рішень з фінансової та операційної політики об’єкта інвестування, але не контроль чи спільний контроль таких політик.
Значний страховий ризик	> 10%	Перевищення потенційного зобов’язання по виплаті відшкодування у разі настання страхового випадку над сумою виплат в разі ненастання страхового випадку
Стаття фінансової звітності за встановленими формами фінансової звітності	1000,00 грн.	Абсолютна сума

МСФЗ підкреслюють важливість окремого представлення активів і зобов'язань, доходів і витрат. Це пов'язано з тим, що згортання у Звіті про фінансовий стан (Баланс) або у Звіті про сукупний дохід (Звіт про фінансові результати), за винятком випадків, коли згортання відображає сутність операції чи іншої події, зменшує спроможність користувачів розуміти операції, інші події та умови, що склалися, й оцінювати майбутні грошові потоки суб'єкта господарювання. При цьому оцінка активів за вирахуванням оцінки резервів не розглядається як згортання.

Товариство використовує форми звітності, затверджені Наказом Міністерства Фінансів України № 73 від 07.02.2013. Дані форми враховують мінімальний перелік статей, які повинні бути податі в фінансових звітах згідно положень МСБО 1 «Подання фінансової звітності». Фінансова звітність також відповідає вимогам нормативних актів Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, які чинні на дату складання фінансової звітності.

Дана фінансова звітність включає :

- Звіт про фінансовий стан (Баланс) станом на 31.12.2017.
- Звіт про сукупний дохід (Звіт про фінансові результати) станом на 31.12.2017.
- Звіт про власний капітал станом на 31.12.2016.
- Звіт про власний капітал станом на 31.12.2017.
- Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом) станом на 31.12.2017.
- Примітки до фінансової звітності станом на 31.12.2017, що включають стислий опис суттєвих облікових політик та іншу пояснювальну інформацію.

6.3. Функціональна валюта й валюта представлення, ступінь округлення

У процесі підготовки фінансової звітності згідно МСФЗ виділяється два види валют, що використовуються:

- **функціональна валюта** - основна валюта економічного середовища, в якому Товариство здійснює свою діяльність. Ця валюта значно впливає на визначення вартості товарів і послуг і може відрізнитися від валюти контрактів. Товариство веде бухгалтерський облік у функціональній валюті.
- **валюта подання** - валюта, у якій складається фінансова звітність.

Для Товариства функціональною валютою є грошова одиниця України – гривня (UAH).

Валютою подання звітності є грошова одиниця України - гривня (UAH).

Операції у валютах, які відрізняються від функціональної валюти Товариства, вважаються операціями в іноземних валютах.

Усі дані фінансової звітності представлені в тисячах українських гривень округлених до цілого.

6.4. Рішення про затвердження фінансової звітності до випуску

Фінансова звітність Товариства затверджена до випуску Головою Правління та Головним бухгалтером Товариства 09 лютого 2018 року.

6.5. Звітний період фінансової звітності

Звітність складена станом на 31 грудня 2017 року за звітний період - календарний рік: з 01 січня 2017 р. до 31 грудня 2017 р.

Інформація, що розкривається в фінансовій звітності, є зіставною, а саме: фінансова інформація розкривається за звітний період і аналогічний період попереднього року.

6.6. Безперервність діяльності Товариства

Дана фінансова звітність підготовлена виходячи з припущення, що Товариство є організацією, здатною продовжувати свою діяльність на безперервній основі у найближчому майбутньому, що передбачає реалізацію активів та виконання зобов'язань у ході звичайної діяльності. Керівництво та акціонери мають намір і в подальшому

розвивати господарську діяльність Товариства в Україні. Таким чином, фінансова звітність Товариства не включає жодних коригувань сум активів, які були б необхідними у випадку неможливості продовжити подальше здійснення фінансово-господарської діяльності у відповідності з принципом безперервності діяльності. Невизначеності, які можуть спричинити значний сумнів щодо здатності Товариства продовжувати діяльність на безперервній основі, відсутні. Ця звітність відображає поточну оцінку Керівництва можливого впливу економічних умов на його операції та фінансове положення. Майбутні умови можуть відрізнятися від поточних оцінок. Дана фінансова звітність не включає ніяких коригувань, які могли б мати місце як результат такої невизначеності. Станом на 31 грудня 2017 р. Керівництву не відомо про суттєві невизначеності, пов'язані з подіями чи умовами, що можуть призвести до ліквідації Товариства.

VII. Суттєві положення Облікової політики

7.1. Перехід на нові та переглянуті стандарти

Вплив на фінансову звітність прийнятих стандартів

Товариство вперше застосувало деякі поправки до чинних стандартів, які вступають в силу для річних періодів, що починаються 1 січня 2017 року або після цієї дати. Товариство не застосувало опубліковані достроково стандарти, роз'яснення або поправки, які були випущені, але не вступили в силу. Хоча поправки і застосовувалися в 2017 році, вони не мали істотного впливу на річну фінансову звітність Товариства. Характер і вплив цих змін розглядаються нижче.

Поправки до МСБО 7 «Звіт про рух грошових коштів»:

Вносяться доповнення МСБО 7 щодо розкриття інформації про зобов'язання, обумовлені фінансовою діяльністю. Ці зміни застосовуються для річних періодів, що починаються 1 січня 2017 року або після цієї дати, при цьому було традиційно дозволено дострокове застосування.

Тепер в звіті необхідно вказувати:

- зміни в результаті грошових потоків від фінансової діяльності;
- зміни в результаті отримання або втрати контролю над дочірніми організаціями та іншими бізнесами;
- впливу змін курсів валют;
- зміни у справедливій вартості;
- інші зміни.

Поправки стосуються тих зобов'язань, грошові потоки за якими класифіковані в Звіті про рух грошових коштів (за прямим методом) як потоки від фінансової діяльності. Вимоги про розкриття застосовуються також і щодо змін у фінансових активах (наприклад, активах, які хеджують зобов'язання, обумовлені фінансовою діяльністю) в разі, якщо мали місце або майбутні грошові потоки за такими фінансовими активами будуть включені до складу грошових потоків від фінансової діяльності. Мета внесених в МСФЗ 7 змін - поліпшити якість інформації, що представляється для інвесторів. Один із способів виконання вимоги до розкриття інформації полягає в поданні звірки між залишками зобов'язань, обумовлених фінансовою діяльністю, на початок і кінець періоду, що розкриваються в Звіті про фінансовий стан (Баланс), включаючи їх зміни. Хоча цей спосіб і рекомендований стандартом, він може бути замінений іншим, більш відповідним, з позиції, що звітує. Головне, щоб користувачі фінансової звітності могли зв'язати статті, включені в звірку, зі Звітом про фінансовий стан (Баланс) і Звітом про рух грошових коштів (за прямим методом). Важливо показати зміни в зобов'язаннях, обумовлених фінансовою діяльністю, окремо від змін в інших активах і зобов'язаннях. Ретроспективно вимога не застосовується і за порівняльний період інформація не приводиться. Дані поправки не мають впливу на фінансову звітність Товариства.

Поправки до МСФЗ 12 «Визнання відстрочених податкових активів щодо нереалізованих збитків»:

Комітет МСФО запропонував поправки до МСФЗ 12, які роз'яснюють наступні питання:

- нереалізовані збитки за борговими інструментами, які оцінені за справедливою вартістю у відповідності до МСФЗ та які оцінені за собівартістю з метою оподаткування, призводять до тимчасової різниці, що підлягає вирахуванню, незалежно від того, чи очікує утримувач боргового інструмента компенсації його балансової вартості шляхом продажу або використання;
- оцінка ймовірного майбутнього оподатковуваного прибутку не обмежується балансовою вартістю активу;
- в оцінку майбутнього оподатковуваного прибутку не включається відновлення тимчасових різниць, що підлягають вирахуванню.

Стандарт доповнений ілюстрацією того, як в результаті зниження справедливої вартості фінансового інструменту через зростання ринкової процентної ставки виникає від'ємна податкова різниця. Адже при продажу або погашенні такого активу організація отримає вирахування для цілей оподаткування в розмірі номінальної (а не справедливої) вартості активу і тим самим зможе реалізувати відстрочений податковий актив. Однак слід враховувати обмеження місцевого податкового законодавства, а саме:

- чи можна повністю зарахувати збиток проти оподатковуваного прибутку за такими операціями;
- чи є обмеження по заліку збитків за видами доходів.

При наявності зазначених вище обмежень їх слід мати на увазі при оцінці тимчасової податкової різниці. Потрібно оцінити, наскільки ймовірним є те, що актив буде реалізований (використаний) за ціною, що перевищує його балансову оцінку. Наприклад, організація планує тримати фінансовий актив до його повного погашення та отримати належні за нього грошові потоки. В цьому випадку тимчасова різниця зараховується. Якщо ж актив планується продати на ринку з урахуванням знецінення і прийняти збиток за первісним придбання неможливо, то від'ємна різниця не визнається. Нова редакція МСФЗ 12 вимагає врахувати ймовірність отримання достатнього оподатковуваного прибутку, що стосується того ж самого податкового органу та тієї ж самої організації, проти яких можна визнавати тимчасові різниці. Це важливий аспект при складанні консолідованої звітності групи. Зміни обов'язкові до застосування з 2017 року і можуть застосовуватися ретроспективно відповідно до МСФЗ 8 «Облікова політика, зміни в облікових оцінках та помилки». Товариство вважає, що застосування даних поправок не зробить істотного впливу на фінансову звітність.

Стандарти, які були випущені, але ще не вступили в силу

Нижче представлені стандарти та інтерпретації, які були випущені, але ще не набрали чинності на дату складання фінансової звітності Товариства. Товариство планує застосовувати ці стандарти після набрання їх чинності.

МСФЗ 15 «Виручка за договорами з клієнтами»:

Опублікований у травні 2014 року, запроваджує нову п'ятисхдинкову модель, яка застосовується до виручки за договорами з клієнтами. Виручка за договорами оренди, договорами страхування, а також виручка, що виникає стосовно фінансових інструментів та інших договірних прав та зобов'язань, які відносяться до сфер застосування МСФЗ 17 «Оренда», МСФЗ 4 «Договори страхування» і МСФЗ 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка» (або, у випадку дострокового застосування, МСФЗ 9 «Фінансові інструменти») відповідно, не входить до сфери застосування МСФЗ 15 та регулюється відповідними стандартами. Виручка згідно з МСФЗ 15 визнається в сумі, що відображає винагороду, яку компанія очікує отримати в обмін на передачу товарів або послуг клієнту. Принципи МСФЗ 15 забезпечують більш структурований підхід до оцінки й визнання виручки. Новий стандарт застосовується до всіх компаній та замінить усі поточні вимоги

МСФЗ з визнання виручки. Повне чи модифіковане ретроспективне застосування вимагається для річних звітних періодів, що починаються 1 січня 2018 року або після цієї дати. Дозволяється дострокове застосування. Товариство планує застосувати даний стандарт на дату набрання чинності до обліку виручки від надання інших послуг, крім страхових, і не очікує значного впливу на фінансову звітність.

МСФЗ 16 «Оренда»:

У січні 2016 року Рада з МСФЗ опублікувала новий стандарт МСФЗ 16, який регулює облік договорів оренди. Для орендодавців порядок обліку договорів оренди за новим стандартом істотно не зміниться. Однак для орендарів вводиться вимога визнавати більшість договорів оренди шляхом відображення на балансі зобов'язань з оренди та відповідних їм активів в формі права користування. Орендарі повинні використовувати єдину модель для всіх визнаних договорів оренди, але мають можливість не визнавати короткострокову оренду і оренду, в якій базовий актив має низьку вартість. Порядок визнання прибутку або збитку за всіма визнаними договорами оренди в цілому відповідає поточному порядку визнання фінансової оренди, при цьому відсоткові і амортизаційні витрати повинні будуть визнаватися окремо в Звіт про сукупний дохід (Звіт про фінансові результати). МСФЗ 16 набуває чинності для річних звітних періодів, що починаються 1 січня 2019 року або після цієї дати. Допускається застосування до цієї дати за умови, що з цієї ж дати компанія почне застосовувати новий стандарт з обліку виручки МСФЗ 15. Товариство не планує застосовувати МСФЗ 16 достроково і в даний час оцінює вплив даного стандарту.

МСФЗ 17 «Договори страхування»:

18 травня 2017 року Рада МСФЗ опублікувала новий стандарт, який присвячений обліку договорів страхування, — МСФЗ 17 «Договори страхування». Початок обов'язкового застосування в фінансовій звітності з 01 січня 2021 року або після цієї дати. Дострокове застосування цього стандарту дозволено. Новий стандарт забезпечить рівні умови страховиків, які звітують за МСФЗ, що надасть можливість користувачам оцінити фінансову стійкість страховиків. Товариство не планує застосовувати МСФЗ 17 достроково і в даний час оцінює вплив даного стандарту.

Поправки до МСФЗ 2 «Класифікація та оцінка платежів на основі акцій»:

20 червня 2016 р. Рада з МСФЗ випустила поправки до МСФЗ 2, які стосуються класифікації та оцінки операцій з виплат на основі акцій. Поправки покликані усунути розбіжності в практиці застосування стандарту, але розглядають обмежене коло питань, що стосуються тільки класифікації та оцінки. У поправках уточнюються вимоги за трьома основними областям:

- вплив умов переходу прав на оцінку операцій з виплат на основі акцій з розрахунками грошовими коштами;
- класифікація операції з виплати на основі акцій, умови якої дозволяють компанії утримати частину дольових інструментів, що підлягають передачі співробітнику, для виконання обов'язку зі сплати відповідного податку за цього співробітника;
- порядок обліку у випадках, коли модифікація умов операції з виплати на основі акцій вимагає її рекласифікації з категорії операцій з розрахунками грошовими коштами в категорію операцій з розрахунками дольовими інструментами.

Дані поправки вступають в силу для річних звітних періодів, що починаються 1 січня 2018 року або після цієї дати. Застосування поправок не вимагає від компаній перерахунку даних за попередні періоди; ретроспективне застосування дозволяється за умови, що компанія прийме рішення застосовувати всі три поправки відразу і виконає деякі інші критерії. Також дозволяється дострокове застосування. Очікується, що ці поправки не зроблять будь-якого впливу на фінансову звітність Товариства.

Поправки до МСФЗ 4 «Страхові контракти» – Застосування МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» одночасно з МСФЗ 4:

Поправки покликані усунути проблеми, що виникають у зв'язку із застосуванням нового стандарту за фінансовими інструментами МСФЗ 9 до того моменту, як компанії почнуть застосовувати новий стандарт з обліку договорів страхування, який зараз розробляється Радою з МСФЗ замість МСФЗ 4. Згідно з поправками, компанії, які укладають договори страхування, можуть вибрати один з двох варіантів: тимчасове звільнення від застосування МСФЗ 9 або використання методу накладення. Тимчасове звільнення від застосування МСФЗ 9 можуть використовувати компанії, діяльність яких пов'язана переважно зі страхуванням. Такі компанії зможуть продовжити застосовувати МСФЗ «Фінансові інструменти: визнання та оцінка», відклавши застосування МСФЗ 9 до 1 січня 2021 року, але не пізніше цього терміну. Компенсуючий підхід передбачає обов'язкову корекцію прибутку або збитку, щоб виключити їх додаткову волатильність, яка може виникнути при одночасному застосуванні МСФЗ 9 і МСФЗ 4. Тимчасове звільнення дозволяється вперше застосувати в ті періоди, починаючи з 1 січня 2018 року або після цієї дати. Компенсуючий підхід може бути обраний компанією при першому застосуванні МСФЗ 9 і повинен застосовуватися ретроспективно щодо фінансових активів, які віднесені до певної категорії при переході на МСФЗ 9. Ці поправки не зроблять будь-якого впливу на фінансову звітність Товариства, оскільки Товариство достроково застосовує МСФЗ 9 згідно прийнятого рішення.

КТМФЗ 22 – Операції в іноземній валюті та передоплата відшкодування:

Роз'яснення врегулює питання про визначення дати операції з метою визначення валютного курсу, використовується при початковому визнанні відповідного активу, витрат або доходу (або їх частини) при припиненні визнання немонетарного активу або немонетарного зобов'язання, що виникли внаслідок попередньої оплати в іноземній валюті. Відповідно до МСФЗ 21, дата операції для мети визначення валютного курсу, що використовується при початковому визнанні відповідного активу, витрат або доходу (або їх частини), - це дата, на яку організація спочатку приймає до обліку немонетарний актив або немонетарне зобов'язання, що виникають у результаті передоплати відшкодування в іноземній валюті. У випадку декількох платежів або надходжень, здійснених на умовах передоплати, організації необхідно визначити кожен дату платежу або надходження, які здійснені на умовах передоплати. Іншими словами, відповідні доходи, витрати або активи не повинні переоцінюватися відповідно до змін валютних курсів, що відбуваються в період між датою первісного визнання отриманої наперед компенсації і датою визнання операції, до якої відноситься така компенсація. КТМФЗ 22 застосовується тільки у випадках, коли організація визнає немонетарний актив або немонетарне зобов'язання, що виникли в результаті передоплати. КТМФЗ 22 не містить практичного керівництва для визначення об'єкта обліку в якості монетарного або немонетарного. У загальному випадку платіж або надходження відшкодування, здійснені на умовах передоплати, призводять до визнання немонетарного активу або немонетарного зобов'язання, однак вони можуть також призводити до виникнення монетарного активу або зобов'язання. Організації може знадобитися застосування професійного судження при визначенні того, чи є конкретний об'єкт обліку монетарним чи немонетарним. КТМФЗ 22 застосовується до звітних періодів, які починаються 1 січня 2018 року, при цьому допускається дострокове застосування. Товариство оцінює потенційний вплив поправки на фінансову звітність.

Переведення до складу або зі складу інвестиційної нерухомості – Поправки до МСФЗ 40:

Поправки уточнюють вимоги щодо переведення до складу/зі складу інвестиційної нерухомості в частині об'єктів незавершеного будівництва. До виходу поправок, МСФЗ 40 не було окремого керівництва щодо переведення до складу/зі складу інвестиційної нерухомості стосовно до об'єктів незавершеного будівництва. Поправка уточнює, що не було наміру заборонити переведення до складу інвестиційної нерухомості об'єктів інвестиційної нерухомості, які перебувають у процесі будівництва чи розвитку і класифікуються як запаси, у разі очевидної зміни характеру використання. МСФЗ 40 був

доповнений для підкріплення порядку застосування принципів переведення до складу/зі складу інвестиційної нерухомості відповідно до МСФЗ 40 з уточненням, що переведення до складу/зі складу інвестиційної нерухомості може бути здійснене лише в разі зміни характеру використання нерухомості; і така зміна характеру використання буде вимагати оцінки можливості класифікації нерухомості як інвестиційної. Така зміна характеру використання повинна бути підтверджена фактами. На даний час Товариство вивчає положення цих стандартів, їх вплив на фінансову звітність Товариства та строки їх застосування.

МСФЗ 10 МСБО 28 Продаж чи розподіл активів між інвестором та його асоційованими підприємствами чи підприємствами спільної діяльності:

Поправки розглядають протиріччя між МСФЗ 10 та МСБО 28, в частині обліку втрати контролю над дочірньою компанією, яка продається асоційованому підприємству або спільному підприємству або вноситься в них. Поправки роз'яснюють, що прибуток або збиток, які виникають в результаті продажу або внеску активів, що представляють собою бізнес згідно з визначенням в МСФЗ 3, в угоді між інвестором і його асоційованою організацією або спільним підприємством, визнаються в повному обсязі. Однак прибуток або збиток, які виникають в результаті продажу або внеску активів, які не являють собою окремих бізнес, визнаються тільки в межах часток участі в асоційованих або спільних підприємствах, що наявні у інвесторів за межами даної організації. У грудні 2015 року Рада з МСФЗ прийняла рішення відкласти вступ в силу поправок на невизначений термін. При цьому допускається дострокове застосування. На сьогодні дата застосування ще не визначена. Товариство вивчає положення цих стандартів, їх вплив на фінансову звітність Товариства та строки їх застосування.

Інтерпретація КТМФЗ 23 «Невизначеність щодо податкових витрат»

У тлумаченні розглядається визначення оподаткованого прибутку (податкових витрат), податкових баз, невикористаних податкових збитків, невикористаних податкових пільг та податкових ставок, коли існує невизначеність стосовно податкового режиму згідно з МСБО 12. Зокрема, розглядається:

- чи слід розглядати податкові процедури колективно;
- припущення щодо перевірок податкових органів;
- визначення оподаткованого прибутку (податкових витрат), бази оподаткування, невикористаних податкових збитків, невикористаних податкових пільг та податкових ставок;
- вплив змін у зв'язку із фактами та обставинами.

7.2. Відповідність Облікової політики

Облікова політика, застосовувана при підготовці цієї фінансової звітності в основному відповідає обліковій політиці, що застосовувалася при підготовці фінансової звітності за попередній звітний період.

7.3. Основа (або основи) оцінки, застосована при складанні фінансової звітності

У цьому звіті використовуються різні основи оцінки з різним ступенем та в різних комбінаціях. Вони включають:

- **Історичну собівартість.** Активи відображаються за сумою сплачених грошових коштів чи їх еквівалентів або за справедливою вартістю компенсації на момент їх придбання. Зобов'язання відображаються за сумою надходжень, отриманих в обмін на зобов'язання, або, за деяких інших обставин (наприклад, податків на прибуток), за сумами грошових коштів чи їх еквівалентів, що, як очікується, будуть сплачені з метою погашення зобов'язання в ході звичайної діяльності.
- **Поточну собівартість.** Активи відображаються за сумою грошових коштів або їх еквівалентів, яка була б сплачена в разі придбання такого самого або еквівалентного активу на поточний момент. Зобов'язання відображаються за

недисконтованою сумою грошових коштів або їх еквівалентів, яка була б необхідна для погашення зобов'язання на поточний момент.

- **Вартість реалізації (погашення).** Активи відображаються за сумою грошових коштів або їх еквівалентів, яку можна було б отримати на поточний момент шляхом продажу активу в ході звичайної реалізації. Зобов'язання відображаються за вартістю їх погашення, тобто за недисконтованою сумою грошових коштів або їх еквівалентів, яка, як очікується, буде сплачена для погашення зобов'язань у ході звичайної діяльності.
- **Теперішню вартість.** Активи відображаються за теперішньою дисконтованою вартістю майбутніх чистих надходжень грошових коштів, що їх, як очікується, має генерувати стаття під час звичайної діяльності суб'єкта господарювання. Зобов'язання відображаються за теперішньою дисконтованою вартістю майбутнього чистого вибуття грошових коштів, які, як очікується, будуть необхідні для погашення зобов'язань у ході звичайної діяльності. При цьому, Товариство застосовує наступну методику вибору ставок дисконтування:
  - визначення ставки дисконтування на основі середньозваженої вартості капіталу WACC;
  - розрахунок вбудованої ставки;
  - ставка додаткових запозичень
- **Справедливу вартість** – це ціна, яка була б отримана за продаж активу або сплачена за передачу зобов'язання у звичайній операції на основному (або найсприятливішому) ринку на дату оцінки за поточних ринкових умов (тобто вихідна ціна), незалежно від того, чи спостерігається така ціна безпосередньо, чи оцінена за допомогою іншого методу оцінювання.

Основною базисної оцінкою для елементів фінансової звітності, якщо інше не передбачено окремими МСФЗ, Товариство приймає історичну собівартість, яка, як правило, комбінується з іншими основами оцінки.

7.4. Інформація про зміни в облікових політиках

Товариство обирає та застосовує свої облікові політики послідовно для подібних операцій, інших подій або умов, якщо МСФЗ конкретно не вимагає або не дозволяє визначення категорії статей, для яких інші політики можуть бути доречними. Товариство не застосовувало добровільні зміни в облікових політиках в 2017 році порівняно із обліковими політиками, які Товариство використовувало для складання фінансової звітності за період, що закінчився 31 грудня 2016 року.

7.5. Елементи фінансової звітності та їх визнання

Фінансова звітність Товариства містить структуроване подання фінансового стану й операцій, здійснених Товариством, поєднуючи їх у широкі категорії відповідно до їх економічних характеристик.

Метою фінансової звітності є надання користувачам для прийняття рішень повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів Товариства.

Визнання є процесом включення до Звіту про фінансовий стан (Баланс) або до Звіту про сукупний дохід (Звіт про фінансові результати) статті, яка відповідає визначенню елемента та критеріям визнання.

Елементами фінансової звітності є:

- **активи** - ресурси, контрольовані Товариством, отримані в результаті подій минулих періодів, від яких Товариство очікує отримати економічні вигоди в майбутньому. Майбутні економічні вигоди - це потенціал, яким володіє актив, і який призведе,

прямо чи опосередковано, до притоку грошових коштів або еквівалентів грошових коштів Товариства;

- **зобов'язання** - поточна заборгованість Товариства, що виникає в результаті подій минулих періодів, урегулювання якої призведе до відтоку ресурсів Товариства, що містять економічні вигоди;
- **власний капітал** - частка в активах Товариства, що залишається після вирахування всіх зобов'язань;
- **доходи** - збільшення економічних вигод протягом звітного періоду, що відбувається у формі:
  - притоку або збільшення активів або
  - зменшення зобов'язань, які призводять до збільшення власного капіталу (крім зростання капіталу за рахунок внесків власників).
- **витрати** - зменшення економічних вигод протягом звітного періоду, що відбувається у формі:
  - відтоку або виснаження активів або
  - збільшення зобов'язань, які призводять до зменшення власного капіталу (крім зменшення капіталу за рахунок вилучення або розподілу власниками).

Стаття, яка відповідає визначенню елемента, визнається у Звіті про фінансовий стан (Баланс), якщо:

- є ймовірність надходження до Товариства або вибуття з нього будь-якої майбутньої економічної вигоди, пов'язаної зі статтею;
- стаття має собівартість або вартість, яку можна достовірно визначити.

Стаття, яка відповідає визначенню елемента, визнається у Звіті про сукупний дохід (Звіт про фінансові результати), якщо:

- виникає зростання (зменшення) майбутніх економічних вигід, пов'язаних зі збільшенням (зменшенням) активу або зі зменшенням (збільшенням) зобов'язання;
- її можна достовірно виміряти.

Визнання передбачає словесний опис статті та грошову суму із включенням цієї суми до підсумків Звіту про фінансовий стан (Баланс) або до Звіту про сукупний дохід (Звіт про фінансові результати). Статті, які відповідають критеріям визнання, мають відобразитися у Звіті про фінансовий стан (Баланс) та у Звіті про сукупний дохід (Звіт про фінансові результати). Невизнання статей, які відповідають критеріям визнання, не може бути виправлене шляхом розкриття застосованих облікових політик або за допомогою приміток чи пояснювального матеріалу.

7.6. Методи подання інформації у фінансових звітах

Звіт про фінансовий стан (Баланс)

Звіт про фінансовий стан (Баланс) відображає згруповані в певному порядку й узагальнені відомості про активи, зобов'язання й власний капітал Товариства в грошовому вираженні на звітну дату.

Товариство подає короткострокові (поточні) і довгострокові (непоточні) активи, і короткострокові (поточні) й довгострокові (непоточні) зобов'язання, як окремі розділи безпосередньо в Звіті про фінансовий стан (Баланс). В середині дані розділи групуються за збільшенням ліквідності (скороченням терміну вимоги оплати).

Актив класифікується як короткостроковий (поточний), коли він задовольняє будь-якому з наступних критеріїв:

- його передбачається реалізувати або він призначений для цілей перепродажу або споживання у звичайних умовах операційного циклу Товариства;
- він призначений, головним чином, для цілей перепродажу;
- його передбачається реалізувати протягом 12 місяців після звітної дати;

- актив є грошовими коштами або еквівалентами грошових коштів, крім випадків, коли його заборонено обмінювати або використовувати для погашення будь-яких зобов'язань протягом, щонайменше, 12 місяців після звітної дати.

Всі інші активи повинні класифікуватися як довгострокові, в тому числі, відстрочені податкові активи.

Зобов'язання класифікується як короткострокове (поточне), коли воно задовольняє будь-якому з наступних критеріїв:

- його передбачається погасити у звичайних умовах операційного циклу Товариства;
- воно призначено головним чином для цілей перепродажу;
- воно підлягає погашенню протягом 12 місяців після звітної дати;
- в Товариства немає безумовного права відкласти погашення відповідного зобов'язання протягом, як мінімум, 12 місяців після звітної дати.

Всі інші зобов'язання класифікуються як довгострокові, в тому числі, відкладені податкові зобов'язання.

Тривалість операційного циклу становить 12 місяців.

Звіт про фінансовий стан (Баланс) відображає фінансовий стан Товариства на кінець звітного періоду (в т.ч. проміжного).

Звіт про сукупний дохід (Звіт про фінансові результати)

Звіт про сукупний дохід (Звіт про фінансові результати) відображає доходи й витрати, а також результат фінансово-господарської діяльності Товариства у звітному періоді та інші зміни у чистих активах Товариства, за виключенням тих змін, які є результатом операцій з власниками та які спричинили зміни власного капіталу Товариства.

Всі доходи і витрати, визнані у звітному періоді, в обов'язковому порядку включаються у Звіт про сукупний дохід (Звіт про фінансові результати), якщо інше не передбачено МСФЗ.

Товариство подає Звіт про сукупний дохід (Звіт про фінансові результати) як один комбінований Звіт про сукупний дохід (Звіт про фінансові результати), який включає інформацію про доходи і витрати та інформацію про інший сукупний дохід.

Товариство подає аналіз витрат, визнаних у доходах та витратах (перша частина) із застосуванням класифікації, яка базується на функції витрат, з розкриттям додаткової інформації про характер витрат.

Звіт про власний капітал

Звіт про власний капітал відображає збільшення або зменшення чистих активів або зміни їх стану протягом звітного періоду.

Для кожного компоненту власного капіталу розкривається вплив ретроспективного застосування чи перерахунків внаслідок зміни Облікової політики, відповідно до МСФЗ 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки» за умови, що такі коригування практично можуть бути виконані, за винятком випадків, коли перехідні положення МСФЗ вимагають іншого.

Компоненти капіталу включають кожен клас власного капіталу, накопичені залишки по кожному класу іншого сукупного доходу та нерозподілений прибуток.

Для кожного компоненту власного капіталу відображається звірка сум на початок та кінець звітного періоду, при цьому розкриваються окремо зміни, пов'язані з:

- прибутком чи збитком;
- кожною статтею іншого сукупного доходу;
- операціями з власниками, подаючи окремо внески до капіталу та вилучення із капіталу, відповідно до можливостей власників;
- змінами в частках власників, які не призвели до втрати контролю.

У Звіті про власний капітал відображається сума оголошених дивідендів на користь власників.

Товариство відповідно до законодавства розраховує резерв коливань збитковості та резерв катастроф та відображає дану інформацію у складі інших резервів (Стаття «Інші резерви» у Звіті про власний капітал) як розподіл нерозподіленого прибутку.

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом) відображає потоки коштів за звітний період, класифікуючи їх за наступними видами діяльності: операційна, інвестиційна та фінансова.

Враховуючи положення МСБО 7 «Звіт про рух грошових коштів» Товариство обрало прямий метод для подання представлення інформації про рух грошових коштів від операційної діяльності з формуванням даних з облікових реєстрів, при якому розкривається інформація про основні види валових грошових надходжень і платежів. Цей метод забезпечує інформацію, необхідну для оцінки майбутніх потоків грошових коштів.

Товариство класифікує:

- отримані відсотки за: залишком коштів на рахунку, депозитами до запитання, строковими депозитами, не оформленими у вигляді цінних паперів (деPOSITИВНИХ сертифікатів) та які будуть погашені на протязі 3 місяців, як грошовий потік від операційної діяльності;
- отримані відсотки по фінансових інструментах й дивіденди як грошовий потік від інвестиційної діяльності;
- сплачені відсотки й дивіденди акціонерам як грошові потоки від фінансової діяльності.

Грошові потоки, що виникають від податків на прибуток/дохід, розкриваються окремо і класифікуються як грошові потоки від операційної діяльності, якщо їх неможливо конкретно ототожнити з фінансовою або інвестиційною діяльністю. У випадках, коли це можливо, Товариство розподіляє грошові потоки з податку на прибуток/дохід на операційну, фінансову або інвестиційну діяльність.

Товариство відображає на нетто-основі в звітності грошові потоки, що виникають від таких видів операційної, інвестиційної або фінансової діяльності:

- надходження і виплати грошових коштів за дорученням, коли грошові потоки відображають діяльність довірителя, а не діяльність Товариства;
- та надходження і виплати грошових коштів за статтями, згідно з якими оборот є швидким, суми великими, а строки погашення короткими.

Грошові потоки, які виникають від операцій в іноземній валюті, відображаються у функціональній валюті Товариства із застосуванням до суми в іноземній валюті такого курсу обміну функціональної валюти на іноземну валюту, який був на дату грошового потоку. Нереалізовані прибутки та збитки, які виникають від змін валютного курсу, не є грошовими потоками. Проте вплив змін валютного курсу на грошові кошти та їх еквіваленти, які утримуються в іноземній валюті або підлягають виплаті в іноземній валюті, відображається в Звіті про рух грошових коштів (за прямим методом) з метою узгодження грошових коштів та їх еквівалентів на початку і в кінці періоду. Ця сума подається окремо від грошових потоків від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності і містить різниці, якщо вони були, коли рух грошових коштів визначався за курсом обміну валют на кінець періоду.

Операції, які не потребують використання грошових коштів або їх еквівалентів, виключаються зі Звіту про рух грошових коштів (за прямим методом). Такі операції розкриваються в інших фінансових звітах у спосіб, який надає всю відповідну інформацію про відповідну діяльність Товариства.

Примітки до фінансової звітності

Примітки до фінансової звітності:

- надають інформацію про концептуальну основу складання фінансової звітності і про застосовані облікові політики;
- розкривають інформацію, що визначена кожним МСФЗ та окремими Розділами Облікової політики, щодо розкриття інформації у фінансовій звітності про відповідні групи активів, зобов'язань, капіталу, доходів та витрат, яка не представлена в основних формах фінансової звітності;
- забезпечують додаткову інформацію, що не представляється безпосередньо в основних формах фінансової звітності, але яка необхідна для розуміння кожного із цих видів звітності.

МСФЗ 1 «Подання фінансової звітності» вимагає щоб Примітки до фінансової звітності, яка підготовлена відповідно до вимог МСФЗ, містили чітку і беззастережну заяву про таку відповідність.

Примітки до фінансової звітності подаються у впорядкованому вигляді. По кожній статті у Звіті про фінансовий стан (Баланс), Звіті про сукупний дохід (Звіт про фінансові результати), Звіті про власний капітал й Звіті про рух грошових коштів (за прямим методом) робляться перехресні посилання на інформацію, що стосується цієї статті, в Примітках до фінансової звітності.

Примітки подаються Товариством в наступному порядку, що допомагає користувачам у розумінні фінансової звітності:

- основна інформація про Товариство й економічне середовище, у якому воно працює;
- суттєві положення Облікової політики, заява про відповідність МСФЗ;
- інформація про застосовані істотні облікові судження, оцінні значення і допущення;
- розкриття інформації щодо використання справедливої вартості;
- декласифікації у фінансовій звітності за звітний рік у порівнянні з фінансовою звітністю попереднього року та виправлення помилок;
- супровідна інформація до статей основних форм фінансової звітності подається у тому ж порядку, у якому будуються відповідні звіти й лінійні статті в цих звітах;
- інші розкриття, у тому числі:
  - умовні зобов'язання та невизнані договірні зобов'язання;
  - події та операції після дати складання звітності;
  - інші розкриття нефінансового характеру.

Склад і розкриття Приміток до фінансової звітності визначається вимогами кожного окремого стандарту, при цьому важливу роль у формуванні даних відіграє Облікова політика, що впливає на всі об'єкти обліку.

7.7. Про облікову політику Компанії.

Облікові політики - конкретні принципи, основи, домовленості, правила та практика, застосовані Товариством при складанні та поданні фінансової звітності. Якщо МСФЗ конкретно застосовується до операції, іншої події або умови, Товариство визначає Облікову політику чи облікові політики, застосовані до такої статті, шляхом застосування МСФЗ. МСФЗ наводять облікові політики, які, за висновком РМСБО, дають змогу скласти таку фінансову звітність, яка міститиме доречну та достовірну інформацію про операції, інші події та умови, до яких вони застосовуються.

Ведення бухгалтерського обліку та складання фінансових звітів здійснюється з дотриманням принципів обачності, повного висвітлення, послідовності, безперервності, нарахування та відповідності доходів і витрат, превалювання сутності над формою, періодичності.

Облікова політика Товариства розроблена відповідно до вимог МСБО 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки» і затверджена Рішенням Наглядової ради – Протокол № 5-1 від 26.12.2014 р. (діюча версія на дату складання фінансової звітності). Перед складанням річної фінансової звітності була проведена суцільна річна інвентаризація активів і зобов'язань Товариства, що обліковуються на балансі, відповідно до наказу Голови Правління № 16/1 від 27.09.2017р. Результати інвентаризації відображені в балансі Товариства станом на 31.12.2017 р.

7.7.1. Облікові політики щодо операцій в іноземних валютах

Господарські операції, проведені в іноземній валюті при первинному визнанні відображаються у функціональній валюті за курсом Національного Банку України (НБУ) на дату здійснення операції (спот-курс).

Монетарні статті переоцінюються за поточним обмінним курсом НБУ на кожну звітну дату, а також на дату кожного часткового чи повного погашення заборгованості.

Курсові ж різниці, що при цьому виникають, визнаються як складова доходів/витрат (Стаття «Інші операційні доходи»/«Інші операційні витрати» - щодо операцій, пов'язаних з операційною діяльністю; Стаття «Інші доходи»/«Інші витрати» - щодо операцій, пов'язаних з інвестиційною діяльністю; Стаття «Інші фінансові доходи»/«Інші фінансові витрати» - щодо операцій, пов'язаних з фінансовою діяльністю у Звіті про сукупний дохід (Звіт про фінансові результати)) того періоду, в якому вони виникли, та відображаються на нетто-основі.

Операції з купівлі-продажу валютних коштів відображаються у Статті «Інші операційні доходи»/«Інші операційні витрати» у Звіті про сукупний дохід (Звіт про фінансові результати) на нетто-основі.

Немонетарні статті не переоцінюються, їх облік ведеться за курсом НБУ на дату виникнення такої суми.

7.7.2. Облікові політики щодо операцій з основними засобами

Товариство визнає, обліковує та оцінює основні засоби відповідно до положень МСБО 16 «Основні засоби».

Основні засоби - це матеріальні активи, які Товариство утримує з метою використання їх у процесі надання страхових послуг або для адміністративних цілей або передачі в оренду іншим особам, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких перевищує 12 місяців.

Об'єкт основних засобів, який відповідає критеріям визнання активу, первісно оцінюється за його **собівартістю**. Собівартість об'єкта основних засобів – це грошовий еквівалент ціни на дату визнання.

Клас основних засобів – це група активів, однакових за характером і способом використання в діяльності. Товариство визначило наступні класи основних засобів:

- земельні ділянки;
- будинки та споруди;
- машини та обладнання;
- транспортні засоби;
- інструменти, прилади, інвентар;
- інші основні засоби.

Одиницею обліку основних засобів є:

- інвентарний об'єкт - це: закінчений пристрій з усіма пристосуваннями і приладдям до нього; конструктивно відокремлений предмет, призначений для виконання певних самостійних функцій; відокремлений комплекс конструктивно з'єднаних предметів однакового або різного призначення, що мають для їх обслуговування загальні пристосування, приладдя, керування та єдиний фундамент, унаслідок чого кожен предмет може виконувати свої функції, а комплекс – певну роботу тільки в

складі комплексу, а не самостійно; інший актив, що відповідає визначенню основних засобів, або частина такого активу, що контролюється Товариством;

- субінвентарний об'єкт – компоненти інвентарного об'єкту, що мають різні терміни корисного використання.

Після первісного визнання активом, клас основних засобів «Земельні ділянки» та «Будинки та споруди» обліковується Товариством за **переоціненою сумою**, яка є його справедливою вартістю на дату переоцінки мінус будь яка подальша накопичена амортизація та подальші накопичені збитки від зменшення корисності. Протягом періоду використання основного засобу Товариство здійснює перенесення частини дооцінки, що обліковується у капіталі, до нерозподіленого прибутку (непокритого збитку). Сума перенесеної дооцінки визначається як різниця між амортизацією, що базується на переоціненій балансовій вартості активу, та амортизацією, що базується на первісній вартості активу (Стаття «Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)» у Звіті про фінансовий стан (Баланс)).

При незначній зміні справедливої вартості вказаних об'єктів, Товариство проводить переоцінку раз на п'ять років. Проте, якщо справедлива вартість переоціненого активу суттєво відрізняється від його балансової вартості, Товариство проводить переоцінку до настання вказаного терміну. Проведення переоцінки вказаних класів основних засобів здійснюється із залученням незалежного експерта-оцінювача.

Інші класи основних засобів, визначені Товариством, обліковуються за собівартістю мінус будь-яка накопичена амортизація та будь-які накопичені збитки від зменшення корисності.

Нарахування амортизації по об'єктах основних засобів проводиться **прямолінійним методом** виходячи з терміну корисного використання кожного об'єкта. Нарахування амортизації основних засобів починається з моменту коли цей актив знаходиться у місці та у стані, придатному для його використання. Кожну частину об'єкта основних засобів, собівартість якої є суттєвою стосовно загальної собівартості об'єкта, Товариство амортизує окремо. Амортизація основного засобу припиняється на одну з двох дат, яка відбувається раніше: на дату, з якої основний засіб класифікується як утримуваний для продажу (або включається до ліквідаційної групи, яка класифікується як утримувана для продажу) згідно з МСФЗ 5 «Непоточні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність», або на дату, з якої припиняється визнання активу. Товариство застосовує спрощення практичного характеру в зв'язку з чим нараховує амортизацію в повній сумі в першому місяці початку використання об'єкту основних засобів та взагалі не нараховує в місяці припинення визнання чи класифікації як об'єкту, утримуваного для продажу.

Товариством встановлена ліквідаційна вартість основних засобів у розмірі 0,00 грн., оскільки вона є завжди незначною по відношенню до основних засобів, які використовуються Товариством, внаслідок цього несуттєвою при обчисленні сум, що підлягають амортизації.

Строк корисної експлуатації основних засобів встановлюється Товариством, виходячи з очікуваної корисності активу. Товариством встановлені наступні мінімально допустимі строки корисної експлуатації основних засобів:

Групи основних засобів	Строки корисної експлуатації, роки
Земельні ділянки	Без визначеного строку
Капітальні витрати на поліпшення земель (не пов'язані з будівництвом)	15
Будинки та споруди	20
Транспортні засоби	5
Машини та обладнання	5
Інструменти, прилади та інвентар	4
Інші основні засоби	12

Облік вибуття основних засобів:

- **у разі продажу** (безоплатної передачі) – відображення здійснюється на нетто-основі у наступних статтях Звіту про сукупний дохід (Звіт про фінансові результати) – «Інші доходи»/«Інші витрати». Основні засоби переводяться в групу необоротних активів, що утримуються для продажу, лише за умови виконання умов класифікації таких основних засобів як утримуваних для продажу. Якщо платіж відкладають на строк довший, ніж 12 місяців, різниця між грошовим еквівалентом ціни (теперішньою вартістю) і встановленою сумою винагороди визнається як відсотки протягом періоду фінансування (Стаття «Інші доходи» у Звіті про сукупний дохід (Звіт про фінансові результати));
- **у разі ліквідації** - балансова вартість основного засобу, що ліквідується за рішенням Товариства, внаслідок надзвичайних подій чи крадіжки, псування, знищення, нестачі, відображається у Статті «Інші витрати» у Звіті про сукупний дохід (Звіт про фінансові результати).

Облік розрахунків з постачальниками та покупцями основних засобів, відображається Товариством у фінансовій звітності наступним чином:

- Придбання (будівництва, виготовлення) - у Статті «Інші поточні зобов'язання» - щодо поточної компоненти; Стаття «Інші довгострокові зобов'язання» - щодо довгострокової компоненти у Звіті про фінансовий стан (Баланс)). Сплачені аванси на кінець звітного періоду (кварталу) класифікуються як активи у стадії створення та відображаються у Статті «Незавершені капітальні інвестиції» у Звіті про фінансовий стан (Баланс).
- Продаж - у Статті «Інша поточна дебіторська заборгованість» - щодо поточної компоненти; Стаття «Довгострокова дебіторська заборгованість» - щодо довгострокової компоненти у Звіті про фінансовий стан (Баланс)). У випадку отримання авансових платежів – у Статті «Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами» - щодо поточної компоненти; Стаття «Інші довгострокові зобов'язання» - щодо довгострокової компоненти у Звіті про фінансовий стан (Баланс).

7.7.3. Облікові політики щодо операцій з нематеріальними активами (крім гудвіла)

Облік нематеріальних активів здійснюється Товариством у відповідності до положень МСБО 38 «Нематеріальні активи».

Нематеріальними активами визнаються контрольовані Товариством немонетарні активи, які не мають матеріальної форми, можуть бути ідентифіковані окремо від Товариства і використовуються Товариством протягом періоду більше 12 місяців для надання страхових послуг, в адміністративних цілях або передачі в оренду іншим особам. Одиницею обліку є окремий об'єкт нематеріальних активів.

Товариство класифікує нематеріальні активи за наступними групами:

- право на використання комп'ютерних програм;
- право на здійснення діяльності.

Програмне забезпечення, яке є невід'ємним і необхідним для забезпечення роботи основних засобів, враховується у складі основних засобів.

Первісне визнання нематеріальних активів, що відповідають критеріям визнання активу, здійснюється аналогічно первісному визнанню основних засобів.

Після первісного визнання нематеріальний актив відображається за його собівартістю за вирахуванням будь-якої накопиченої амортизації та будь-яких накопичених збитків від зменшення корисності. Нарахування амортизації нематеріальних активів здійснюється за прямолінійним методом. Ліквідаційна вартість нематеріальних активів з визначеним строком корисної експлуатації прийнята за нуль. Процес нарахування амортизації аналогічний процесу нарахування амортизації по основних засобах.

Строк корисної експлуатації основних засобів встановлюється Товариством, на рівні коротшого зі строків:

- строк дії договірних чи інших юридичних прав, який включає строк їх подовження за умови обумовленої наявності права такого подовження без значних витрат;
- строк, протягом якого Товариство очікує отримувати економічні вигоди від використання такого нематеріального активу.

Нематеріальні активи з обмеженим строком корисного використання амортизуються протягом 3-10 років.

Нематеріальні активи не підлягають амортизації, якщо вони мають невизначений строк корисного використання. При цьому, щорічно, під час проведення інвентаризації, Товариство перевіряє зменшення корисності вказаних нематеріальних активів шляхом порівняння суми його очікуваного відшкодування з його балансовою вартістю, а також оцінює чи є підстави і надалі класифікувати строк корисного використання таких нематеріальних активів як невизначений. Якщо з'являються підстави щодо можливості визначення строку корисного використання, то такий перехід від невизначеного до визначеного строку корисного використання обліковується перспективно як зміна облікових оцінок. Ліцензії на здійснення страхової діяльності є безстроковими. Вони не амортизуються, але аналізуються в кожному звітному періоді на наявність підстав для оцінки таких активів як безстрокових та наявність ознак зменшення корисності.

Облік вибуття нематеріальних активів здійснюється аналогічно обліку вибуття основних засобів.

7.7.4. Облікові політики щодо зменшення корисності основних засобів та нематеріальних активів

Зменшення корисності (знецінення) - втрата економічної вигоди у сумі перевищення балансової вартості активу над сумою очікуваного відшкодування (МСБО 36 «Зменшення корисності активів»).

На кожен звітну дату, відповідно до МСБО 36 «Зменшення корисної вартості», Товариство оцінює, чи є якась ознака того, що корисність активу може зменшитися. Підприємство зменшує балансову вартість активу до суми його очікуваного відшкодування, якщо і тільки якщо сума очікуваного відшкодування активу менша від його балансової вартості. Таке зменшення негайно визнається у Статті «Інші витрати» у Звіті про сукупний дохід (Звіт про фінансові результати), якщо актив не обліковують за переоціненою сумою згідно з іншим стандартом. Будь-який збиток від зменшення корисності переоціненого активу відображається Товариством у Статті «Капітал у дооцінках» у Звіті про фінансовий стан (Баланс) в сумі, що не перевищує суми дооцінки певного активу. Після визнання збитку від зменшення корисності Товариство здійснює коригування нарахування амортизації в майбутніх періодах для розподілу переглянutoї балансової вартості активу на систематичній основі протягом строку корисної експлуатації, що залишається.

Збиток від зменшення корисності, визнаний для активу в попередніх періодах, сторнується, якщо і тільки якщо змінилися попередні оцінки, застосовані для визначення суми очікуваного відшкодування активу з моменту визнання останнього збитку від зменшення корисності. Якщо це так, то Товариство збільшує балансову вартість активу до найменшої із сум:

- суми його очікуваного відшкодування;
- балансової вартості (за вирахуванням амортизації), яку б визначили, якби збиток від зменшення корисності не визнали для активу в попередні роки.

Таке збільшення є сторнуванням збитку від зменшення корисності. Будь-яке сторнування збитку від зменшення корисності переоціненого активу відображається як дооцінка у Статті «Інші доходи» у Звіті про сукупний дохід (Звіт про фінансові результати).

Після визнання сторнування збитку від зменшення корисності, амортизаційні відрахування щодо активу коригуються в подальших періодах для розподілу переглянутої вартості активу на систематичній основі протягом решти строку його корисної експлуатації, що залишився.

Специфіка діяльності Товариства передбачає враховувати все Товариство як одиницю, яка генерує грошові потоки, тому знецінення окремого активу, у разі відсутності ознак знецінення одиниці в цілому, у фінансовій звітності не відображається.

7.7.5. Облікові політики щодо операцій з інвестиційною нерухомістю

Облік інвестиційної нерухомості здійснюється Товариством у відповідності до положень МСБО 40 «Інвестиційна нерухомість».

Інвестиційна нерухомість – нерухомість (земля чи будівля, або частина будівлі, або їх поєднання), утримувана Товариством з метою отримання орендних платежів або збільшення вартості капіталу чи для досягнення обох цілей, а не для використання у виробництві чи при наданні послуг страхування чи для адміністративних цілей, або продажу в звичайному ході діяльності.

Одиницею обліку інвестиційної нерухомості є:

- земельна ділянка;
- будівля.

Товариство використовує натуральний критерій розмежування інвестиційної та операційної нерухомості, а саме: якщо більша частина (понад 50%) площі використовується як інвестиційна нерухомість, то такий об'єкт основних засобів обліковується як інвестиційна нерухомість. Якщо результат розрахунку становить менше за 50%, такий основний засіб обліковується як операційна нерухомість згідно МСБО 17 «Оренда».

Первісне визнання інвестиційної нерухомості, що відповідає критеріям визнання активу, здійснюється аналогічно первісному визнанню основних засобів. У випадку переведення основних засобів до інвестиційної нерухомості, що відобразатиметься за справедливою вартістю, Товариство застосовує норми МСБО 16 «Основні засоби» до дати зміни у використанні, а саме: продовжує амортизувати основні засоби та визнавати будь - які збитки від зменшення корисності, що відбулися. а також розглядає будь - яку різницю на цю дату між балансовою вартістю нерухомості, визначеної згідно з МСБО 16 «Основні засоби» та її справедливою вартістю так само, як при переоцінці основних засобів за МСБО 16 «Основні засоби».

Подальша оцінка інвестиційної нерухомості здійснюється за справедливою вартістю. Прибуток або збиток від зміни в справедливій вартості інвестиційної нерухомості відображається у Звіті про сукупний дохід (Звіт про фінансові результати), а саме: прибуток - у Статті «Інші доходи», збиток - у Статті «Інші витрати» за період, у якому він виникає. При незначній зміні справедливої вартості інвестиційної нерухомості, Товариство проводить переоцінку раз на три роки. Проте, якщо справедлива вартість переоціненого активу суттєво відрізняється від його балансової вартості, Товариство проводить переоцінку до настання вказаного терміну. Справедлива вартість інвестиційної нерухомості визначається із залученням незалежного експерта-оцінювача.

У випадку переведення з інвестиційної нерухомості, облікованої за справедливою вартістю, до основних засобів, собівартість нерухомості для подальшого обліку за МСБО 16 «Основні засоби» має бути її справедливою вартістю на дату зміни у використанні.

Облік вибуття інвестиційної нерухомості здійснюється аналогічно обліку вибуття основних засобів. При цьому, дооцінка інвестиційної нерухомості, включена до власного капіталу (Стаття «Капітал у дооцінках» у Звіті про фінансовий стан (Баланс)), переноситься до нерозподіленого прибутку (непокритого збитку) (Стаття «Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)» у Звіті про фінансовий стан (Баланс)).

7.7.6. Облікові політики щодо операцій з активами у стадії створення

Активи у стадії створення представлені Товариством у Звіті про фінансовий стан (Баланс)) окремою Статтею - «Незавершені капітальні інвестиції».

Активи у стадії створення обліковуються окремо щодо будівництва (виготовлення), придбання та поліпшення:

- основних засобів;
- інвестиційної нерухомості;
- нематеріальних активів;

Активи у стадії створення класифікуються аналогічно класифікації, передбаченій для відповідного необоротного активу.

Одиницею обліку є інвентарний об'єкт.

Інвестиції по кожному об'єкту обліку групуються за такими напрямками робіт (витрат):

- проектно-вишукувальні роботи;
- будівельні роботи;
- роботи з монтажу устаткування;
- придбання устаткування, що потребує монтажу;
- придбання устаткування, що не потребує монтажу, інструментів та інвентарю;
- інші капітальні роботи і затрати.

Для сплачених авансів Товариством передбачено ведення окремої аналітики.

Інвестиції обліковуються у складі активів у стадії створення до моменту готовності необоротного активу до використання. Первинна та подальша оцінка активів у стадії створення здійснюється за собівартістю.

Якщо більше ніж 12 місяців по активу у стадії створення не проводяться жодні роботи, то він підлягає тестуванню на знецінення та перевірці відповідності визнання активом.

Реалізація активів у стадії створення відбувається аналогічно реалізації основних засобів.

Активи у стадії створення не підлягають амортизації по початку їх придатності до використання.

7.7.7. Облікові політики щодо непоточних активів, утримуваних для продажу

Згідно з МСФЗ 5 «Непоточні активи, утримувані для продажу, і припинена діяльність», Товариство класифікує необоротні активи (або ліквідаційну групу) як утримувані для продажу, лише якщо їх балансова вартість буде відшкодована переважно через операцію продажу, а не через безперервне використання за наявності наступних критеріїв – необоротний актив:

- придатний до негайного продажу в його теперішньому стані лише на умовах, які є звичними та засновані на досвіді продажу таких активів (або ліквідаційних груп);
- ймовірність його продажу є високою.

Критеріями високої ймовірності є:

- Товариство затвердило зобов'язуючий план продажу;
- Товариство розпочало активну програму визначення покупця;
- продаж активу, за певним винятком, очікується упродовж дванадцяти місяців;
- Товариством було здійснено активну ринкову пропозицію активу за ціною, поміркованою з огляду на його поточну справедливую вартість;
- дії Товариства, необхідні для завершення продажу, свідчать, що план не буде суттєво змінено або скасовано

Ключовим критерієм первісного визнання необоротних активів як утримуваних для продажу (Стаття «Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття») у Звіті про фінансовий стан (Баланс)) є: прийняття рішення Правлінням/Наглядною Радою/Загальними зборами в залежності від вартості майна, що планується до реалізації.

Необоротні активи (або ліквідаційну групу), утримувані для продажу, Товариство оцінює за найменшою з двох оцінок: балансовою вартістю або справедливою вартістю (за вирахуванням витрат на продаж).

За будь-якого списання активу до справедливої вартості за мінусом витрат на продаж визнається збиток від знецінення відповідно до МСБО 36 «Зменшення корисності активів». Збиток, отриманий при переоцінці активів групи вибуття за справедливою вартістю, за винятком витрат на продаж, визнається в Статті «Інші витрати» у Звіті про сукупний дохід (Звіт про фінансові результати) та пропорційно розподіляється між активами ліквідаційної групи.

Надалі, у разі збільшення справедливої вартості активів за мінусом витрат на продаж, визнається прибуток у Статті «Інші доходи» у Звіті про сукупний дохід (Звіт про фінансові результати). Водночас цей прибуток не може перевищувати первісну вартість активів без урахування всіх раніше проведених уцінок.

Необоротний актив, який утримується для продажу або є складовою ліквідаційної групи, яку класифіковано як утримувану для продажу, не підлягає амортизації. Водночас відсотки та інші витрати, пов'язані із зобов'язаннями ліквідаційної групи, утримуваної для продажу, продовжують визнаватися.

Строк продажу може бути продовжено на період понад рік, якщо затримку було обумовлено подіями й обставинами, що перебувають поза контролем Товариства, а також якщо Товариство дійсно продовжує виконувати план реалізації активу. Якщо очікується, що продаж здійснюватиметься довше ніж рік, Товариство оцінює витрати на продаж за їх теперішньою вартістю. Будь-яке збільшення поточних витрат на продаж, яке виникає з плином часу, відображається у Статті «Фінансові витрати» у Звіті про сукупний дохід (Звіт про фінансові результати).

Облік реалізації необоротних активів (або ліквідаційної групи), утримуваних для продажу здійснюється аналогічно обліку реалізації основних засобів.

У випадку, якщо активи (або ліквідаційна група) перестають відповідати критеріям класифікації їх як утримуваних для продажу, а саме: актив не готовий до негайного продажу або вигоди від його експлуатації оцінюються вище, ніж вигоди від його негайного продажу, Товариство припиняє їх визнання та оцінює такі активи за нижчою з оцінок:

- балансовою вартістю активу (або ліквідаційної групи) до його класифікації як утримуваного для продажу, скоригованої на суми амортизації або переоцінок, які було б визнано у разі, коли цей актив не розглядається як утримуваний для продажу;
- сумою очікуваного відшкодування на дату прийняття рішення про відмову від продажу.

Коригування балансової вартості необоротних активів, виведених зі складу активів, призначених для продажу, відображаються у Статті «Інші доходи»/«Інші витрати» у Звіті про сукупний дохід (Звіт про фінансові результати).

7.7.8. Облікові політики щодо витрат на позики

Підходи, порядок обліку та розкриття інформації про витрати на позики встановлено МСБО 23 «Витрати на позики».

Витрати на позики – це витрати на сплату відсотків та інші витрати, понесені Товариством у зв'язку із запозиченням коштів.

Витрати на позики, що безпосередньо відносяться до придбання, будівництва або виробництва кваліфікованого активу, формують частину собівартості такого активу (Стаття «Незавершені капітальні інвестиції» у Звіті про фінансовий стан (Баланс)). Інші витрати на позики визнаються витратами періоду - Стаття «Фінансові витрати» у Звіті про сукупний дохід (Звіт про фінансові результати).

Витратами на позики визнаються проценти та інші витрати, які Товариство бере на себе у зв'язку з позичанням коштів.

Кваліфікований актив – це актив, який обов'язково потребує значного періоду часу для підготовки його до використання за призначенням або продажу.

Товариство вважає суттєвим час, що становить більше шести місяців на створення активу.

Витрати на позики охоплюють:

- проценти за банківським овердрафтом та короткостроковими і довгостроковими позиками;
- амортизацію знижок або премій, пов'язаних з позиками;
- амортизацію другорядних витрат, взятих на себе у зв'язку з отриманням позик;
- фінансові витрати, пов'язані з фінансовою орендою, визнані відповідно до МСБО 17 «Оренда»;
- курсові різниці, які виникають унаслідок отримання позик в іноземній валюті, якщо вони розглядаються як коригування витрат на проценти.

Залежно від обставин, будь-що з поданого нижче може бути визнано Товариством кваліфікованими активами:

- основні засоби;
- нематеріальні активи;
- інвестиційна нерухомість.

При цьому, Товариство не дотримується вимог даного стандарту до витрат на позики, що безпосередньо відносяться до придбання, будівництва або виробництва кваліфікованого активу, що оцінюється за справедливою вартістю.

Не капіталізуються накладені відсотки, що стосуються нефінансових зобов'язань.

Капіталізації підлягає різниця між витратами за відсотками на відповідні запозичення та доходами за відсотками, що отримано від інвестування вільних коштів.

Витрати на позики, які безпосередньо відносяться до придбання, будівництва або виробництва кваліфікованого активу, є тими витратами на позики, яких можна було б уникнути, якби не проводились витрати на кваліфікований актив.

У разі запозичення коштів безпосередньо з метою отримання певного кваліфікованого активу – капіталізації підлягають фактичні витрати на позику, понесені протягом певного періоду, за вирахуванням доходу від тимчасового інвестування цих запозичених коштів.

Якщо фінансування здійснюється за рахунок різних видів позичкового капіталу - сума витрат на позики, яка підлягає капіталізації, визначається із застосуванням розрахункової норми капіталізації до витрат на цей актив. Нормою капіталізації є середньозважена величина витрат на всі непогашені позики Товариства протягом періоду, а не лише позик, які були отримані з метою створення кваліфікованого активу.

Сума витрат на позики, капіталізована суб'єктом господарювання протягом періоду, не повинна перевищувати суму витрат на позики, понесених протягом цього періоду.

Витрати на кваліфікаційний актив включають лише витрати у вигляді: сплачених грошових коштів, переданих інших активів, прийнятих зобов'язань під певний відсоток. Ці витрати зменшуються на суму періодичних платежів і грантів, отриманих у зв'язку з активом.

Початок капіталізації зумовлює виконання вперше одночасно усіх наступних умов:

- виникнення витрат за цим активом;
- виникнення витрат за позиками;
- виконання підготовки активу до використання чи продажу.

Товариство припиняє капіталізацію якщо:

- закінчено майже всі (або всі значні) роботи, необхідні для підготовки кваліфікованого активу до використання чи продажу (навіть якщо залишилося виконати деякі незначні роботи);
- діяльності немає, то капіталізація не дозволяється;
- роботи над активом призупинено на тривалий час, то капіталізація витрат за позиками також призупиняється;
- тимчасове призупинення діяльності є частиною процесу підготовки активу, то капіталізація дозволяється.

7.7.9. Облікові політики щодо податку на прибуток

Облік податків на прибуток, подання та розкриття інформації про них у фінансовій звітності визначає МСБО 12 «Податки на прибуток».

Витрати з податку на прибуток, що відображаються у Звіті про сукупний дохід (Звіт про фінансові результати) (Стаття «Витрати (дохід) з податку на прибуток»), складаються із сум поточного та відстроченого податку на прибуток.

Поточний податок на прибуток визначається виходячи з оподаткованого прибутку, розрахованого за правилами податкового законодавства.

Відстрочений податок визнається в сумі, яка, як очікується, буде сплачена або відшкодована в зв'язку з наявністю різниці між балансовою вартістю активів і зобов'язань, відображених у фінансовій звітності, та відповідними податковими базами активів і зобов'язань.

Різниці між бухгалтерським та податковим прибутком:

- тимчасові – такі, які будуть визнані у податковому обліку або сторновані в бухгалтерському обліку;
- постійні – такі, які не підлягають включенню до податкового обліку за чинним законодавством.

Відстрочені податкові зобов'язання – суми податків на прибуток, що підлягають сплаті в майбутніх періодах відповідно до оподатковуваних тимчасових різниць.

Відстрочені податкові активи – це суми податків на прибуток, що підлягають відшкодуванню в майбутніх періодах, відповідно до:

- тимчасових різниць, які не підлягають оподаткуванню;
- перенесення невикористаних податкових збитків на майбутні періоди;
- перенесення невикористаних податкових пільг на майбутні періоди.

Відстрочене податкове зобов'язання визнається Товариством щодо всіх тимчасових різниць, що підлягають оподаткуванню, крім тих випадків, коли такі різниці виникають від:

- первісного визнання гудвілу;
- первісного визнання активу чи зобов'язання в операції, яка:
  - не є об'єднанням бізнесу;
  - не має під час здійснення жодного впливу ні на обліковий, ні на оподаткований прибуток (податковий збиток).

Відстрочені податки виникають лише на тимчасових різницях і визнаються/переглядаються на кожен звітну дату. Розрахунок відстрочених податків здійснюється Товариством за балансовим методом (порівняння податкової та бухгалтерської вартості активів і зобов'язань). Відстрочені податкові активи та зобов'язання не дисконтуються Товариством.

Відстрочений податковий актив визнається Товариством щодо всіх тимчасових різниць у тій мірі, коли є ймовірним, що буде отримано оподаткований прибуток, до якого можна застосувати тимчасову різницю.

Відстрочений податковий актив щодо перенесення на подальші періоди невикористаних податкових збитків і невикористаних податкових пільг визнається Товариством лише у тій мірі, коли є ймовірною наявністю майбутнього оподаткованого прибутку, щодо якого можна використати невикористані податкові збитки та невикористані податкові пільги (Існує впевненість щодо виникнення прибутку у податковому обліку в найближчий час).

Балансова вартість відстрочених податкових активів переглядається на кожен звітну дату й зменшується, якщо більше не існує вірогідності отримання достатнього оподаткованого прибутку, який дозволив би реалізувати частину або всю суму такого відстроченого податкового активу. Будь-яке таке зменшення сторнується Товариством в наступних періодах за умови, якщо стає ймовірною наявністю достатнього оподаткованого прибутку.

Невизнані раніше відстрочені податкові активи переоцінюються на кожну звітну дату й визнаються тоді, коли виникає вірогідність отримання в майбутньому оподаткованого прибутку, що дає можливість реалізувати відстрочений податковий актив.

Якщо отримання оподаткованого прибутку є сумнівним, то відстрочені податкові активи визнаються в тій мірі, у якій вони покриваються відстроченими податковими зобов'язаннями.

Поточні податкові активи/зобов'язання за поточний і попередній періоди оцінюються за сумою, яку передбачається сплатити податковим органам (відшкодувати від податкових органів) із застосуванням ставок оподаткування та податкового законодавства, чинних або переважно чинних на звітну дату.

Відстрочені податкові активи та зобов'язання оцінюються за ставками оподаткування, які передбачається використовувати у період реалізації активу чи погашення зобов'язання на основі ставок оподаткування та податкового законодавства, чинних або переважно чинних на звітну дату.

Поточні та відстрочені податкові активи і зобов'язання оцінюються із застосуванням прийнятих ставок оподаткування (та податкового законодавства).

Відстрочений податок на прибуток, що стосується статей, які визнаються безпосередньо у складі капіталу, визнається Товариством безпосередньо у складі капіталу, а не у складі прибутків або збитків.

Товариство подає в фінансовій звітності відстрочені податки на нетто-основі, тобто відстрочені податкові активи і зобов'язання згортаються (Стаття «Відстрочені податкові активи»/«Відстрочені податкові зобов'язання» у Звіті про фінансовий стан (Баланс)) за наявності повного юридичного права зарахувати податкові активи в рахунок поточних податкових зобов'язань, якщо вони відносяться до податків на прибуток, нарахованих тим самим податковим органом.

Розрахунки з поточного податку на прибуток відображаються в Статті «Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом, у тому числі з податку на прибуток»/«Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом, у тому числі з податку на прибуток» у Звіті про фінансовий стан (Баланс)).

7.7.10 Облікові політики щодо операцій з запасами

Загальний підхід до обліку запасів і вимоги до розкриття інформації про них у фінансовій звітності подано у МСБО 2 «Запаси».

Запаси – це активи, які існують у формі основних чи допоміжних матеріалів для споживання у процесі надання Товариством страхових послуг чи в управлінні Товариством (Стаття «Виробничі запаси» у Звіті про фінансовий стан (Баланс)).

Первісне визнання запасів здійснюється за собівартістю придбання. Витрати на курсові різниці та відсотки до складу собівартості придбання не включаються. При цьому в разі придбання товарів із відстроченням платежу понад 12 місяців різниця між грошовим еквівалентом ціни (теперішньою вартістю) і загальними виплатами визнається як витрати на відсотки протягом періоду фінансування (Стаття «Фінансові витрати» у Звіті про сукупний дохід (Звіт про фінансові результати)).

У разі виникнення транспортно-заготівельні витрат під час придбання запасів – їх розподіл здійснюється між одиницями придбаних запасів пропорційно до їх вартості.

Класифікаційними групами запасів Товариства є:

- бланки договорів страхування
- паливо
- запасні частини (за виключенням запасних частин, що можуть використовуватися тільки у зв'язку з об'єктом основних засобів та на протязі, що перевищує 12 місяців)

Одиницею обліку запасів є окреме їх найменування або однорідна група, що мають однакове призначення та однакові умови використання.

Собівартість одиниць запасів, які, як правило, не є взаємозамінними, визнається шляхом використання конкретної ідентифікації їх індивідуальної собівартості. Собівартість інших запасів визнається Товариством за формулою «перше надходження – перший видаток» (ФІФО).

Оцінка запасів на кожну звітну дату здійснюється за найменшою з величин:

- фактичною вартістю (собівартістю);
- чистою вартістю реалізації

Балансова вартість запасів має бути знижена до чистої вартості реалізації, якщо відбулося їх фізичне ушкодження, повне або часткове моральне старіння або падіння ціни реалізації. Коригування балансової вартості запасів до чистої вартості реалізації здійснюється шляхом визнання резерву знецінення запасів (Стаття «Інші операційні витрати» у Звіті про сукупний дохід (Звіт про фінансові результати)). У випадку, якщо обставини, які були підставою для нарахування резерву знецінення, перестали існувати або є чіткі свідчення зростання чистої вартості реалізації внаслідок економічних обставин, то такі запаси оцінюються за переглянутою чистою вартістю реалізації. При цьому, у поточному періоді проводиться сторнування попередньо сформованого резерву, що обмежене сумою попередньо сформованого резерву у розрізі кожної одиниці обліку запасів. При вибутті запасу залишок резерву щодо такого запасу визнається в тій же Статті Звіту про сукупний дохід (Звіт про фінансові результати) що й балансова вартість запасу.

Якщо термін між придбанням запасу і датою фінансової звітності перевищує 24 місяці, то такі запаси визнаються неліквідними та підлягають списанню. В певних випадках, коли існує ймовірність використати певних запасів в майбутньому, Товариство створює резерв на знецінення, як описано вище.

Формування резерву на знецінення здійснюється за методом абсолютної вартості запасу.

Облік вибуття запасів:

- у разі продажу (безоплатної передачі) – відображення здійснюється на нетто-основі у наступних статтях Звіту про сукупний дохід (Звіт про фінансові результати) – «Інші операційні доходи»/«Інші операційні витрати». Якщо платіж відкладають на строк довший, ніж 12 місяців, різниця між грошовим еквівалентом ціни (теперішньою вартістю) і встановленою сумою винагороди визнається як відсотки протягом періоду фінансування (Стаття «Інші доходи» у Звіті про сукупний дохід (Звіт про фінансові результати));
- у разі ліквідації - балансова вартість відображається у Статті «Інші операційні витрати» у Звіті про сукупний дохід (Звіт про фінансові результати);
- у випадку використання – згідно функціонального використання певного запасу у Звіті про сукупний дохід (Звіт про фінансові результати) чи у Статті «Незавершені капітальні інвестиції» у Звіті про фінансовий стан (Баланс).

Облік розрахунків з постачальниками та покупцями запасів відображається Товариством у фінансовій звітності наступним чином:

- Придбання - у Статті «Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги» - щодо поточної компоненти; Стаття «Інші довгострокові зобов'язання» - щодо довгострокової компоненти у Звіті про фінансовий стан (Баланс)). Сплачені аванси відображаються у Статті «Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами» – щодо поточної компоненти; Стаття «Довгострокова дебіторська заборгованість» – щодо довгострокової компоненти у Звіті про фінансовий стан (Баланс).
- Продаж - у Статті «Інша поточна дебіторська заборгованість» - щодо поточної компоненти; Стаття «Довгострокова дебіторська заборгованість» - щодо довгострокової компоненти у Звіті про фінансовий стан (Баланс)). У випадку отримання авансових платежів – у Статті «Поточна кредиторська заборгованість за

одержаними авансами» - щодо поточної компоненти; Стаття «Інші довгострокові зобов'язання» - щодо довгострокової компоненти у Звіті про фінансовий стан (Баланс).

7.7.11. Облікові політики щодо грошових коштів та їх еквівалентів

Грошові кошти Товариства складаються з готівки в касі, вільних коштів на рахунках та депозитів до запитання, які характеризуються абсолютною ліквідністю, тобто, можуть у будь-який момент бути використані для здійснення розрахунків або обміняні на готівку.

Еквіваленти грошових коштів – це короткострокові, високоліквідні фінансові інвестиції, які вільно конвертуються у відомі суми грошових коштів і яким притаманний незначний ризик зміни вартості. Фінансова інвестиція визначається як еквівалент грошових коштів тільки в разі короткого строку погашення, протягом не більше трьох місяців з дати придбання, в основному, є борговими цінними паперами, які можливо в будь-який момент обміняти на визначену суму коштів. Еквіваленти грошових коштів складаються з:

- строкові депозити, до погашення яких залишилось менше трьох місяців;
- боргові цінні папери, які утримуються до погашення (облігації підприємств, державні облігації, облігації місцевих позик, казначейські зобов'язання; ощадні (депозитні) сертифікати, іпотечні облігації), придбані незадовго до їх погашення;
- боргові цінні папери, які утримуються для продажу, та характеризуються стабільністю вартості протягом тривалого часу, впевненістю у тому, що подібна стійкість буде мати місце в майбутньому;
- привілейовані акції, придбані протягом короткого періоду їх погашення і з фіксованою датою їх викупу;
- дебіторська заборгованість, призначена для перепродажу, щодо якої існує впевненість у її швидкій реалізації;
- банківські овердрафти (у випадку недостатності коштів відображаються у звітності як отримані короткострокові кредити (Стаття «Короткострокові кредити банків» у Звіті про фінансовий стан (Баланс))).

До грошових коштів, які обмежені у використанні та не мають фіксованого строку повернення, Товариство відносить:

- залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах, які перебувають у управлінні МТСБУ. Дані кошти обліковуються у Статті «Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах» у Звіті про фінансовий стан (Баланс));
- залишок коштів у операторів ЯСП у якості фінансового забезпечення. Дані кошти обліковуються у Статті «Інші необоротні активи» у Звіті про фінансовий стан (Баланс)).

Грошові кошти та їх еквіваленти (Стаття «Гроші та їх еквіваленти» у Звіті про фінансовий стан (Баланс)) визнаються за умови відповідності критеріям визнання активів. Первісна оцінка грошових коштів та їх еквівалентів здійснюється за справедливою вартістю, яка дорівнює їх номінальній вартості. Подальша оцінка здійснюється за справедливою вартістю, яка дорівнює їх номінальній вартості на дату оцінки.

У разі обмеження права використання грошових коштів та їх еквівалентів (наприклад, у випадку призначення НБУ в банківській установі тимчасової адміністрації чи внаслідок зобов'язання Товариства вилучати кошти тільки для цільового призначення) ці активи класифікуються у складі необоротних активів (Стаття «Інші необоротні активи» у Звіті про фінансовий стан (Баланс)) з одночасним формуванням резерву збитків (Стаття «Інші операційні витрати» у Звіті про сукупний дохід (Звіт про фінансові результати)), якщо існує ймовірність повернення коштів. У випадку відсутності ймовірності повернення грошових коштів, визнання їх як активу припиняється і їх вартість відображається у складі збитків звітного періоду (Стаття «Інші операційні витрати» у Звіті про сукупний дохід (Звіт про фінансові результати)).

7.7.12. Облікові політики щодо відстрочених аквізиційних витрат

Аквізиційні витрати включають витрати, пов'язані з укладанням нових та поновленням існуючих страхових контрактів. До їх складу входять **прямі витрати**:

- ✓ комісійна винагорода посередникам, працівникам;
- ✓ витрати андеррайтингу.

та **непрямі витрати**:

- ✓ витрати підрозділу, що займається укладанням та пролонгацією договорів страхування;
- ✓ витрати на рекламу;
- ✓ інші витрати.

Для забезпечення принципу відповідності витрат та доходів Товариством прийнято рішення капіталізувати лише ті витрати, які змінюються у прямій залежності від придбання нового **довгострокового контракту**, та розподіляти їх протягом періоду, в якому Товариство отримує доходи. Для цього створюється та у подальшому амортизується актив відстрочених аквізиційних витрат, завдяки якому забезпечується більш рівномірна структура прибутків. **Відстрочені аквізиційні витрати** - обсяг прямих аквізиційних витрат, пов'язаних з укладанням нових та поновленням існуючих довгострокових страхових контрактів, що мали місце протягом поточного або попередніх звітних періодів, але належать до доходів наступних звітних періодів (заробленої премії). Прямі аквізиційні витрати за короткостроковими страховими контрактами не капіталізуються у зв'язку з тим, що страховий резерв незароблених премій формується за вирахуванням прямих аквізиційних витрат та визнаються витратами періоду як витрати, пов'язані з укладанням та пролонгацією договорів страхування (Стаття «Витрати на збут» у Звіті про сукупний дохід (Звіт про фінансові результати)), одночасно з визнанням відповідних страхових премій.

Усі інші витрати, пов'язані з новими або поновленими страховими контрактами, які не змінюються у прямій залежності від придбання нових або поновлення існуючих страхових контрактів включаються до категорії невідстрочуваних аквізиційних витрат і відносяться на витрати періоду у момент їх виникнення (Стаття «Витрати на збут» у Звіті про сукупний дохід (Звіт про фінансові результати)).

У результаті, аквізиційні витрати, визнані у складі витрат протягом звітного періоду (Стаття «Витрати на збут» у Звіті про сукупний дохід (Звіт про фінансові результати)), включають:

- ✓ невідстрочувані аквізиційні витрати, які були безпосередньо понесені протягом звітного періоду;
- ✓ прямі аквізиційні витрати за короткостроковими страховими контрактами, які були безпосередньо понесені протягом звітного періоду;
- ✓ амортизацію відстрочених аквізиційних витрат.

Поточна складова відстрочених аквізиційних витрат обліковується в Статті «Витрати майбутніх періодів» у Звіті про фінансовий стан (Баланс).

Відкладена компонента аквізиційних витрат обліковується в Статті «Відстрочені аквізиційні витрати» у Звіті про фінансовий стан (Баланс).

7.7.13. Облікові політики щодо визнання та оцінки фінансових інструментів

Фінансовий інструмент – це будь-який контракт, який призводить до виникнення фінансового активу у одного суб'єкта господарювання та фінансового зобов'язання або інструмента капіталу у іншого суб'єкта господарювання.

За рішенням Керівництва Товариства було розпочато дострокове застосування МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» з моменту його опублікування на веб-сайті МФУ.

Товариство визнає фінансовий актив або фінансове зобов'язання в обліку та звітності тоді й лише тоді, коли Товариство стає стороною договірних положень щодо інструмента.

При цьому, не відносяться до фінансових інструментів, з точки зору МСФЗ 9 «Фінансові інструменти», страхові контракти, які укладає Товариство відповідно до МСФЗ 4 «Страхові контракти».

Товариство під час первісного визнання оцінює фінансовий актив або фінансове зобов'язання за його справедливою вартістю плюс або мінус (у випадку фінансового активу або фінансового зобов'язання, що не оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток) витрати на операцію, що можуть бути безпосередньо віднесені на придбання або випуск фінансового активу або фінансового зобов'язання, яка, зазвичай, дорівнює ціні операції. Проте, якщо існуватимуть свідчення, що ціна операції не відповідає справедливій вартості фінансового інструмента, Товариство визнає прибуток (збиток) при його первісному визнанні.

Операції з придбання або продажу фінансових інструментів визнаються із застосуванням обліку за датою розрахунку.

Після первісного визнання Товариство оцінює фінансовий актив за:

- амортизованою собівартістю;
- справедливою вартістю через інший сукупний дохід;
- справедливою вартістю через прибуток або збиток.

Товариство проводить вказану класифікацію фінансових активів на основі обох таких критеріїв:

- бізнес-моделі з управління фінансовими активами;
- установленими договором характеристиками грошових потоків за фінансовим активом.

Фінансовий актив оцінюється за **амортизованою собівартістю** в разі одночасного дотримання обох зазначених нижче умов:

- фінансовий актив утримується в рамках бізнес-моделі, метою якої є утримання фінансових активів для одержання договірних грошових потоків;
- договірні умови фінансового активу генерують у певні дати грошові потоки, котрі є суто виплатами основної суми та процентів на непогашену частку основної суми.

Прибуток або збиток за вказаним фінансовим активом визнається в прибутку або збитку в момент припинення визнання фінансового активу, його перекласифікації, через процес амортизації або для визнання прибутку/збитку від зменшення корисності.

Фінансовий актив оцінюється за **справедливою вартістю через інший сукупний дохід** у разі одночасного дотримання обох зазначених нижче умов:

- фінансовий актив утримується в рамках бізнес-моделі, мета якої досягається як шляхом одержання договірних грошових потоків, так і шляхом продажу фінансових активів;
- договірні умови фінансового активу генерують у певні дати грошові потоки, котрі є суто виплатами основної суми та процентів на непогашену частку основної суми.

Прибуток або збиток за даним фінансовим активом визнається в іншому сукупному доході, окрім прибутку чи збитку від зменшення корисності доки не відбудеться припинення визнання або перекласифікація фінансового активу. У разі припинення визнання фінансового активу кумулятивний прибуток/збиток, що був раніше визнаний в іншому сукупному доході, перекласифіковується з власного капіталу в прибуток або збиток як коригування перекласифікації. Проценти, нараховані за методом ефективного відсотка, визнаються в прибутку або збитку. Тобто, суми, що визнаються в прибутку або збитку, є такими самими, що й суми, які було б визнано в прибутку або збитку, якби фінансовий актив оцінювався за амортизованою собівартістю.

Фінансовий актив оцінюється за **справедливою вартістю через прибуток або збиток**, якщо він не оцінюється за амортизованою собівартістю або за справедливою вартістю через інший сукупний дохід. Однак, Товариство може на власний розсуд прийняти під час первісного визнання певних інвестицій в інструменти власного капіталу (що не

утримуються для торгівлі), які в іншому випадку оцінювалися б за справедливою вартістю через прибуток або збиток, безвідкличне рішення про відображення подальших змін справедливої вартості в іншому сукупному доході. При цьому, Товариство визнає в прибутку або збитку дивіденди від такої інвестиції.

Товариство застосовує модель очікуваних кредитних збитків при знеціненні для:

- фінансових активів, які оцінюються за амортизованою собівартістю та за справедливою вартістю через інший сукупний дохід;
- для дебіторської заборгованості за орендою;
- для зобов'язання із кредитування та договору фінансової гарантії (що не оцінюються за справедливою вартістю).

По відношенню до інвестицій в дольові фінансові інструменти та фінансові інструменти, що оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток знецінення не визнається.

Товариство застосовує спрощення практичного характеру та завжди оцінює резерв під збитки в розмірі, що дорівнює очікуваним кредитним збиткам за весь строк дії для дебіторської заборгованості за орендою. Аналогічний підхід застосовується і до тих фінансових активів, які придбані або виникли вже в якості кредитно-знецінених.

Товариство визнає суму очікуваних кредитних збитків (або здійснює відновлення корисності) як прибуток або збиток від зменшення корисності в прибутку або збитку. При цьому, для фінансових активів, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід резерв під збитки (та його коригування) визнається в іншому сукупному доході й не змінює балансової вартості фінансового активу.

Товариство безпосередньо зменшує валову балансову вартість фінансового інструменту, якщо не має обґрунтованих очікувань щодо відновлення фінансового активу в цілому або його частини. Списання являє собою подію припинення визнання.

Товариство припиняє визнання фінансового активу тоді й лише тоді, коли:

- спливає строк дії договірних прав на грошові потоки від такого фінансового активу;
- Товариство передає фінансовий актив і таке передавання відповідає критеріям для припинення визнання.

Товариство припиняє визнання фінансового зобов'язання (або його частини) тоді й лише тоді, коли воно: погашається, тобто тоді, коли зобов'язання, передбачене договором, виконано або анульовано, або коли сплив термін його виконання.

Різниця між балансовою вартістю фінансового зобов'язання (або частини фінансового зобов'язання), яке було погашене або передане іншій стороні, та виплаченою компенсацією, включаючи будь-які передані не грошові активи або прийняті зобов'язання, визнається в прибутку або збитку (за функцією витрат/доходів у Звіті про сукупний дохід (Звіт про фінансові результати) в залежності від виду фінансового інструменту) на нетто основі, за виключенням, якщо Товариство вважає за доцільне подати представлення операції вибуття розгорнуто.

Товариство застосовує спрощення практичного характеру і не здійснює дисконтування фінансових інструментів, коли умовами договору передбачена можливість вимоги боргу в будь-який час (вважається поточною заборгованістю), та поточної заборгованості (до 12 місяців), оскільки вплив часу на вартість грошей не істотний. Аналогічно спрощений підхід застосовує до витрат на операцію по вказаних фінансових інструментах, які в даному разі відносяться на доходи/витрати поточного періоду за функцією доходів/витрат у Звіті про сукупний дохід (Звіт про фінансові результати) в залежності від їх виду. Проте, у випадку доцільності дисконтування поточної заборгованості може здійснюватися, враховуючи передбачений Товариством рівень суттєвості щодо даної операції.

Для цілей складання річної звітності оцінка інвестицій, що обліковуються за справедливою вартістю, здійснюється незалежним експертом-оцінювачем.

7.7.14. Облікові політики щодо страхових резервів

Страхові резерви утворюються Товариством з метою забезпечення майбутніх виплат страхових сум і страхового відшкодування залежно від видів страхування (перестраховування). Формування резервів здійснюється Товариством на підставі обліку договорів і вимог страхувальників щодо виплати страхової суми за видами страхування. Оцінка страхових резервів здійснюється шляхом їх обчислення за методами, визначеними законодавством, а саме:

- **резерв незароблених премій** на будь-яку дату розраховується методом $1/365$ («pro rata temporis») як сумарна величина незароблених страхових премій за кожним договором. Незароблена страхова премія визначається за кожним договором як добуток частки надходжень сум страхового платежу, що становить 80 відсотків нарахованих страхових премій, та результату, отриманого від ділення строку дії договору, який ще не минув на дату розрахунку (у днях), на весь строк дії договору (у днях). Розрахунок частки перестраховиків в резервах незароблених премій здійснюється в аналогічному порядку;
- **резерв заявлених, але невикорисаних збитків** на будь-яку дату визначається з урахуванням умов відповідних договорів на підставі відомих вимог страхувальників. Оцінка величини резерву збитків визначається у залежності від сум фактично зазнаних або очікуваних збитків у результаті настання страхової події, що має ознаки страхового. Витрати на врегулювання збитків є компонентом резерву заявлених, але невикорисаних збитків та збільшують суму резерву на 3%. Визнання частки перестраховиків у резервах збитків здійснюється відповідно до умов договору перестраховування на дату офіційно направленої претензії про страховий випадок;
- **резерв збитків, які виникли, але не заявлені** визначається за методом фіксованого відсотка у розмірі 10 відсотків від заробленої страхової премії з попередніх чотирьох кварталів, які передують звітній даті. Резерв збитків, які виникли, але не заявлені розраховується станом на звітну дату та не змінюється до кінця наступного звітного періоду;
- **резерв коливань збитковості (РКЗ)** призначений для компенсації майбутніх витрат за обов'язковим страхуванням цивільно – правової відповідальності власників наземних транспортних засобів у випадку перевищення коефіцієнту, що характеризує збитковість Товариства з урахуванням перестраховування (коефіцієнту нетто-збитковості) над середнім значенням такого коефіцієнту. Товариством прийнято та застосовується при розрахунку середній рівень збитковості на рівні 55%. Сформований резерв коливань збитковості не змінюється до кінця наступного звітного періоду.

Розрахунок здійснюється за формулою:

$$PK3 = PK3_{п} - (ZF - ZP) \times ZSP,$$

де РКЗ - резерв коливань збитковості на початок звітного періоду;

ЗФ - показник фактичного рівня збитковості за видом страхування у звітному періоді;

ЗР - показник середнього очікуваного рівня збитковості, який взято за основу при розрахунку тарифної ставки за видом страхування;

ЗСП - зароблена страхова премія у звітному періоді

Фактична збитковість за видом страхування за звітний період розраховується як відношення сум, які фактично сплачені страхувальникам за страховими випадками (за вирахуванням частки перестраховика в сумі виплачених збитків), та зміни величини резервів збитків на звітну дату (за вирахуванням частки

перестраховика в резервах збитків) до заробленої страхової премії у звітному періоді

- **резерв катастроф** формується з метою здійснення страхових виплат у разі настання природних катастроф або значних промислових аварій, у результаті яких буде завдано збитків численним страховим об'єктам, і настає потреба здійснювати виплати страхового відшкодування в сумах, що значно перевищують середні розміри збитків, узяті за основу при розрахунку страхових тарифів. Резерв катастроф формується залежно від загальної величини зароблених у відповідному звітному періоді страхових платежів за договорами обов'язкового страхування цивільної відповідальності за ядерну шкоду.

З урахуванням того, що МСФЗ має застереження відносно формування страхових резервів та відповідно до п.14, п.15 МСФЗ 4 «Страхові контракти», станом на кінець кожного звітного періоду Товариство оцінює адекватність визнаних страхових резервів з урахуванням рекомендацій Нацкомфінпослуг від 03.01.2013 «Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, доводить до відома особливості складання звітних даних страховиків у зв'язку з переходом на міжнародні стандарти фінансової звітності», використовуючи для цього поточні оцінки майбутніх грошових потоків за страховими контрактами. Оцінка включає поточні розрахунки всіх контрактних грошових потоків та пов'язаних з ними таких грошових потоків як витрати на врегулювання збитків. Така перевірка проводиться Товариством на рівні портфелю контрактів, які піддаються, по суті, аналогічним ризикам, та управління якими здійснюється як одним портфелем. Якщо ця оцінка показує, що балансова вартість страхових зобов'язань (за вирахуванням відповідних відстрочених аквізиційних витрат та відповідних нематеріальних активів), є недостатньою, тобто, меншою за чисту поточну вартість розрахункових майбутніх грошових потоків, нестача одразу повністю визнається у складі витрат операційної діяльності: спочатку зменшуються нематеріальні страхові активи та відстрочені аквізиційні витрати (за наявності), а у подальшому визнається додаткове зобов'язання за залишком збитку - Резерв непередбачуваного ризику, що виникає в результаті тестування адекватності зобов'язань. Припущення, сформовані для перевірки адекватності зобов'язань, використовуються у майбутньому для оцінки страхових зобов'язань станом на кінець кожного наступного звітного періоду за окремими видами страхування, які за результатами перевірки виявились неадекватними. Збитки за результатами перевірки адекватності зобов'язань сторнуються у майбутніх роках на суму додатково створеного зобов'язання, якщо неадекватність зобов'язань більше не існує. Будь-які відстрочені аквізиційні витрати або відповідні нематеріальні страхові активи, списані попередньо за результатами перевірки адекватності, не підлягають відновленню в обліку.

7.7.15. Облікові політики щодо забезпечень

Забезпечення створюються Товариством з метою дотримання принципу обачності в обліку та фінансовій звітності, що передбачає застосування методів оцінки, які повинні запобігати завищенню оцінки активів і доходів Товариства та заниженню його зобов'язань.

Забезпечення – поточне зобов'язання з невизначеною сумою або часом погашення, яке виникло внаслідок минулих подій, та від погашення якого очікується відтік економічних ресурсів, які втілюють економічні вигоди.

Згідно МСБО 37 «Резерви, умовні зобов'язання та умовні активи» забороняється створювати забезпечення для покриття майбутніх збитків діяльності Товариства.

Забезпечення створюється виключно при виконанні всіх наведених нижче умов:

- у Товариства існує поточне зобов'язання (юридичне або яке виникло із практики) в результаті минулої події;

- існує висока імовірність, що врегулювання такого зобов'язання призведе до відтоку ресурсів, які втілюють у собі економічні вигоди;
- сума зобов'язання піддається надійній оцінці.

Товариством передбачено створення забезпечення на виплату відпусток (тільки для щорічних (основних та додаткових) відпусток, а також для додаткових відпусток для працівників із дітьми), яке нараховується щоквартально за розрахунком, що базується на кількості днів невикористаної працівниками Товариства щорічної відпустки та середньоденній оплаті праці працівників (на дату розрахунку), що визначається відповідно до законодавства.

Відображення у звітності: Стаття «Поточні забезпечення» у Звіті про фінансовий стан (Баланс) та за функціональним використанням працівників у Звіті про сукупний дохід (Звіт про фінансові результати).

Забезпечення використовуються для відшкодування лише тих витрат, для покриття яких вони були створені.

Залишок суми забезпечення переглядається на кожну дату звітності (квартал). Якщо ймовірність відтоку ресурсів, що втілюють у собі економічні вигоди, перестає існувати, відповідне забезпечення сторнується у Звіті про сукупний дохід (Звіт про фінансові результати) за відповідною функцією витрат.

7.7.16. Облікові політики щодо умовних активів та зобов'язань

Товариство не визнає умовні зобов'язання в Звіті про фінансовий стан (Баланс). Інформація про умовне зобов'язання розкривається, якщо можливість вибуття ресурсів, які втілюють у собі економічні вигоди, не є віддаленою.

Товариство не визнає умовні активи. Стисла інформація про умовний актив розкривається, коли надходження економічних вигід є ймовірним.

7.7.17. Облікові політики щодо відкладених витрат

Відкладені витрати – це витрати, що мали місце протягом поточного або попередніх звітних періодів, але належать до наступних звітних періодів з точки зору забезпечення принципу відповідності витрат та доходів та отримання економічних вигід. Рекласифікуються до витрат поточного періоду (Звіт про сукупний дохід (Звіт про фінансові результати) – в залежності від виду витрат, до яких вони належать за функціональною ознакою на прямолінійній основі або відповідно до бази розподілу, яка найбільш доцільно відображає спосіб надходження економічних вигід.

Товариство визнає відкладеними наступні витрати:

- поточна складова відстрочених аквізиційних витрат;
- оплата страхових договорів;
- оплата права користування програмними продуктами;
- підписка на періодичні та довідкові видання.

Відкладені витрати відображаються у Статті «Витрати майбутніх періодів» у Звіті про фінансовий стан (Баланс).

7.7.18. Облікові політики щодо відкладених доходів

Відкладені доходи - це доходи, отримані протягом поточного або попередніх звітних періодів, які належать до наступних звітних періодів з точки зору забезпечення принципу відповідності витрат та доходів та отримання економічних вигід. Рекласифікуються до доходів/витрат поточного періоду (Звіт про сукупний дохід (Звіт про фінансові результати) на прямолінійній основі або відповідно до бази розподілу, яка найбільш доцільно відображає спосіб отримання економічних вигід.

Товариство визнає відкладеними наступні доходи:

- вартість безоплатно отриманих запасів;
- поточну компоненту вартості безоплатно отриманих необоротних активів.

Відкладені доходи відображаються у Статті «Доходи майбутніх періодів» у Звіті про фінансовий стан (Баланс).

У 2017 році Товариством не визнавалися відкладені доходи

7.7.19. Облікові політики щодо операцій з оренди

Оренда – це угода, згідно з якою орендодавець передає орендареві в обмін на платіж або ряд платежів право користування активом протягом погодженого періоду часу (МСБО 17 «Оренда»).

Оренда класифікується як фінансова, коли за умовами передаються переважно всі ризики та винагороди, пов'язані з правом власності на актив. Право власності може з часом передаватися або не передаватися. Усі інші види оренди класифікуються як операційна оренда.

Фінансова оренда у Товариства, як орендаря, визнається як активи та зобов'язання за найменшою з вартостей: або справедливою вартістю або теперішньою вартістю мінімальних орендних платежів, яка визначається на початку оренди (Стаття «Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями» - щодо поточної компоненти; Стаття «Інші довгострокові зобов'язання» - щодо довгострокової компоненти у Звіті про фінансовий стан (Баланс)). Ставкою дисконту, яка застосовується при обчисленні теперішньої вартості мінімальних орендних платежів, є припустима ставка відсотка при оренді, якщо її можна визначити; якщо ні, то застосовується відсоткова ставка додаткових запозичень орендаря. Будь-які первісні прямі витрати орендаря додаються до суми, визнаної як актив.

Мінімальні орендні платежі розподіляються між фінансовими витратами (Стаття «Фінансові витрати» у Звіті про сукупний дохід (Звіт про фінансові результати) та Стаття «Інші поточні зобов'язання» у Звіті про фінансовий стан (Баланс)) та зменшенням непогашених зобов'язань. Фінансові витрати розподіляються на кожен період протягом строку оренди так, щоб забезпечити сталу періодичну ставку відсотка на залишок зобов'язань. Непередбачені орендні плати відображаються як витрати в тих періодах, у яких вони понесені у Звіті про сукупний дохід (Звіт про фінансові результати) у Статтях, в залежності від функціонального використання об'єкту оренди.

Якщо немає обґрунтованої впевненості в тому, що Товариство отримає право власності наприкінці строку оренди, актив повністю амортизується протягом коротшого з двох строків: строку оренди або строку корисної експлуатації. Політика нарахування амортизації на об'єкти фінансової оренди повністю відповідає політиці щодо власних необоротних активів.

Орендні платежі з операційної оренди відображаються у Звіті про сукупний дохід (Звіт про фінансові результати) на пропорційно-тимчасовій основі протягом відповідного періоду оренди у Статтях, в залежності від функціонального використання об'єкту оренди.

У разі надання в операційну оренду майна Товариства, суми, що підлягають отриманню від орендаря, відображаються як інший операційний дохід у сумі нарахованих поточних платежів (Стаття «Інші операційні доходи» у Звіті про сукупний дохід (Звіт про фінансові результати)).

7.7.20. Облікові політики щодо страхової та іншої діяльності Товариства

7.7.20.1. Загальні положення

Даний розділ визначає основні принципи здійснення та обліку страхової діяльності, розкриває інформацію щодо класифікації Товариством доходів та витрат у Звіті про сукупний дохід (Звіт про фінансові результати), групування статей заборгованостей щодо окремих операцій, пов'язаних зі страховою та іншою операційною діяльністю, у Звіті про фінансовий стан (Баланс), за винятком інформації, зазначеної в інших розділах.

Товариство здійснює свою діяльність згідно законодавства України, зокрема - Закону України «Про страхування», на підставі наявних ліцензій та зареєстрованих Правил страхування.

Вимоги щодо обліку страхової діяльності, а саме: надання послуг у сфері страхування ризиків (обов'язкове та добровільне страхування та перестраховування) регулюються МСФЗ 4 «Страхові контракти».

Страховий контракт – це контракт, згідно з яким одна сторона (страховик) приймає значний страховий ризик іншої сторони (власника страхового поліса), погодившись надати компенсацію власникові страхового поліса, якщо визначена непевна майбутня подія (страховий випадок) негативно вплине на власника страхового поліса. Невизначеність (або ризик) лежить в основі страхового контракту. Таким чином, на момент початку дії страхового контракту існує невизначеність, як мінімум, щодо однієї із наступних позицій:

- чи відбудеться *страховий випадок*;
  - коли він відбудеться;
- або
- скільки страховик повинен буде сплатити, якщо він відбудеться.

7.7.20.2. Облік доходів

Доходи Товариства від здійснення діяльності класифікуються у Звіті про сукупний дохід (Звіт про фінансові результати) наступним чином:

1. Операційні доходи:

- зароблені страхові премії в частині сум страхових платежів, що відповідають страховим ризикам, що минули цілком або частково на звітну дату (розрахункова величина), а саме: сума страхових платежів за договорами які вступили в дію в звітному періоді за вирахуванням частки страхових премій за договорами, переданими у перестраховування (враховуючи розторгнення), та результат від зміни (+/-) резервів незароблених премій та частки перестраховиків в резервах незароблених премій (Стаття «Чисті зароблені страхові премії»);
- результат зміни резерву заявлених, але не виплачених збитків, та резерву збитків, які виникли, але не заявлені, враховуючи зміну частки перестраховиків у вказаних резервах (Стаття «Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів»);
- інші операційні доходи (Стаття «Інші операційні доходи»), а саме:
  - дохід за регресними вимогами;
  - дохід від агентської діяльності;
  - дохід у вигляді частини страхової премії, що залишається у Товариства в якості компенсації витрат на ведення справи після розірвання страхових контрактів;
  - дохід від операційної оренди;
  - результат від продажу оборотних активів;
  - доходи від безоплатно отриманих оборотних активів;
  - відновлення раніше списаних оборотних активів;
  - відшкодування збитків винними особами;
  - дохід від списання безнадійної кредиторської заборгованості;
  - процентні доходи за залишком коштів на рахунку, депозитами до запитання, строковими депозитами, не оформленими у вигляді цінних паперів (деPOSITНИХ сертифікатів) та які будуть погашені на протязі 3 місяців;
  - результат від продажу іноземної валюти;
  - результат від курсових різниць;
  - одержані штрафи, пені, неустойки.

Товариство визнає кожний окремий контракт як об'єкт обліку.

Дохід від премій визнається Товариством за методом нарахування у момент набуття чинності страховим контрактом в повному обсязі, незалежно від дати фактичного отримання грошових коштів за таким страховим контрактом.

По договорах страхування, які за умовами страхування вважаються багаторічними, - дохід від премій визначається як декілька нарахувань у сумі відповідних річних премій по договору на кожну дату, згідно умов страхового контракту.

Тарифи, зазначені в страхових контрактах, для цілей обліку та звітності вважаються справедливими.

Визнання частки страхових премій за договорами, переданими у перестраховання, у зменшенні доходу від премій відбувається аналогічно визнанню самого доходу.

При зарахуванні попередньо сплачених страхових платежів по страховим контактам, які не набрали чинності, Товариство визнає розрахунки за авансами отриманими на відповідних рахунках обліку згідно Робочого плану рахунків з виділенням поточної та довгострокової компоненти. Аналогічно відбувається визнання розрахунків за авансами сплаченими відносно частки страхових премій за договорами, переданими у перестраховання (статті звітності наведено у розділах «Облік дебіторської заборгованості» та «Облік кредиторської заборгованості»).

Облік доходів від премій та частки страхових премій за договорами, переданими у перестраховання ведеться у розрізі видів страхування.

Дохід за регресними вимогами включає дохід, отриманий від заходів досудового врегулювання та судового захисту від третьої сторони, такої як відповідач. Дохід за регресними вимогами визнається Товариством в строки та в сумі очікуваних надходжень грошових коштів на підставі претензій/мирової угоди/рішень суду/виконавчих листів чи звіту МТСБУ.

Дохід у вигляді частини страхової премії, що залишається у Товариства в якості компенсації витрат на ведення справи після розірвання страхових контрактів визнається після отримання Товариством належним чином оформленого та підписаного первинного документу - заява страхувальника, додаткова угода до страхового контракту, службова записка посадової особи Товариства, складена на підставі положень страхового контракту. Процентний дохід визнається в тому періоді, до якого він відноситься виходячи з принципу нарахування.

2. Фінансові доходи (Стаття «Інші фінансові доходи»):

- результат від курсових різниць;
- дохід від списання безнадійної кредиторської заборгованості;
- результат від припинення визнання фінансових інструментів.

3. Інші доходи (Стаття «Інші доходи»):

- результат від продажу необоротних активів (в т. ч. необоротних активів, утримуваних для продажу);
- дохід від безоплатно отриманих необоротних активів;
- відновлення раніше списаних необоротних активів;
- дохід від списання безнадійної кредиторської заборгованості;
- процентні доходи по фінансових інструментах;
- дивіденди до одержання;
- результат від курсових різниць;
- дохід від зміни вартості необоротних активів та фінансових інструментів, які оцінюються за справедливою вартістю;
- доходи, пов'язані з оцінкою фінансових інструментів за амортизованою собівартістю;
- інші доходи, пов'язані з визнанням та подальшим обліком фінансових інструментів;

- дохід/результат від припинення визнання (в т. ч. продажу) фінансових інструментів;
- дохід від зменшення корисності.

7.7.20.3. Облік дебіторської заборгованості

Товариство окремо обліковує у Звіті про фінансовий стан (Баланс) такі компоненти дебіторської заборгованості, що стосується страхової та іншої операційної діяльності:

- Стаття «Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги»:
  - дебіторська заборгованість щодо укладених договорів страхування;
  - дебіторська заборгованість щодо укладених договорів вхідного перестрахування;
  - дебіторська заборгованість по розрахунках зі страховими посередниками щодо укладених страхових контрактів.
- Стаття «Інша поточна дебіторська заборгованість»:
  - дебіторська заборгованість по розрахунках з перестраховиками (дана компонента дебіторської заборгованості виникає в зв'язку з розторгненням договору вихідного перестрахування);
  - дебіторська заборгованість по розрахунках з перестраховиками щодо частини страхового відшкодування, яка має бути компенсована перестраховиком згідно договору перестрахування (дана компонента дебіторської заборгованості виникає в зв'язку з настанням страхового випадку, який покривається перестраховиком згідно умов договору перестрахування на підставі офіційно направленої претензії);
  - дебіторська заборгованість за регресними вимогами;
  - дебіторська заборгованість по розрахунках з агентської діяльності;
  - дебіторська заборгованість по розрахунках з продажу активів;
  - дебіторська заборгованість по розрахунках з операційної оренди майна.
- Стаття «Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами»:
  - аванси, сплачені асистуючим компаніям;
  - аванси, сплачені страховим посередникам;
  - аванси, сплачені за придбання товарів, робіт, послуг;
  - аванси, сплачені перестраховикам.

(«Довгострокова дебіторська заборгованість» – щодо довгострокової компоненти).

- Стаття «Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів»:
  - дебіторська заборгованість по розрахунках з нарахованих доходів (по грошових коштах, їх еквівалентах, фінансових інструментах).

Специфіка визнання певних компонентів дебіторської заборгованості передбачена в підрозділі 3.21 та інших попередніх підрозділах даної Облікової політики.

7.7.20.4. Облік витрат

Витрати Товариства від здійснення діяльності класифікуються у Звіті про сукупний дохід (Звіт про фінансові результати) наступним чином:

1. Операційні витрати:

- витрати, що формують собівартість наданих послуг (Стаття «Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)»:
  - витрати, пов'язані з врегулюванням страхових випадків:
    - ✓ витрати на оплату послуг установ асистансу;
    - ✓ витрати на оплату експертних (оцінних) робіт;
    - ✓ витрати підрозділу, що займається врегулюванням страхових вимог;
    - ✓ інші витрати.
  - вартість використаних бланків договорів страхування;

- страхові виплати за вирахуванням частки страхових виплат, відшкодованих перестраховиками (Стаття «Чисті понесені збитки за страховими виплатами»);

Розподіл постійних витрат між видами страхових послуг здійснюється за допомогою бази розподілу – питома вага страхових відшкодувань.

- результат зміни резерву заявлених, але невикористаних збитків, та резерву збитків, які виникли, але не заявлені, враховуючи зміну частки перестраховиків у вказаних резервах (Стаття «Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів»);
- витрати, пов'язані з укладенням та пролонгацією договорів страхування (Стаття «Витрати на збут»):
  - комісійна винагорода посередникам, працівникам;
  - витрати андеррайтингу;
  - витрати підрозділу, що займається укладенням та пролонгацією договорів страхування;
  - витрати на рекламу;
  - витрати на створення резерву під очікувані кредитні збитки;
  - інші витрати.
- адміністративні витрати (Стаття «Адміністративні витрати»);
- інші операційні витрати (Стаття «Інші операційні витрати»):
  - внески до об'єднань страховиків;
  - витрати на попереджувальні заходи (надання знижки до страхового платежу по договору страхування щодо зобов'язань страхувальника провести комплекс попереджувальних заходів);
  - створення резерву сумнівних боргів щодо сумнівної дебіторської заборгованості;
  - витрати на створення резерву під очікувані кредитні збитки;
  - результат від припинення визнання фінансових інструментів;
  - результат від припинення визнання оборотних активів;
  - витрати від знецінення оборотних активів;
  - результат від продажу іноземної валюти;
  - результат від курсових різниць;
  - нестачі й втрати від псування оборотних активів;
  - визнані штрафи, пені, неустойки;
  - витрати на дослідження та розробки.

Нарахування страхових виплат відбувається в тому періоді, в якому вони виникають, на основі розрахункових зобов'язань з компенсації, що підлягає сплаті власнику страхового контракту, потерпілій особі чи вигодонабувачу згідно прийнятого Товариством рішення, на підставі Страхового акта. Визначена сума страхових виплат обліковується у складі витрат операційної діяльності із відображенням кредиторської заборгованості за страховими виплатами з одночасним зменшенням резерву збитків за цими виплатами.

Визнання частки страхових виплат, відшкодованих перестраховиками, здійснюється на підставі офіційно направленої претензії у складі операційних доходів із відображенням дебіторської заборгованості по розрахунках з перестраховиками і одночасним зменшенням частки перестраховика в резерві заявлених збитків за цими виплатами.

Облік страхових виплат та частки страхових виплат, відшкодованих перестраховиками, ведеться у розрізі видів страхування.

Нарахування внесків до об'єднань страховиків здійснюється на підставі їх звітів.

Фінансові витрати (Стаття «Фінансові витрати»):

- нараховані відсотки по фінансовим зобов'язанням;
- витрати, пов'язані з оцінкою фінансових інструментів за амортизованою собівартістю;

- інші витрати, пов'язані з визнанням та подальшим обліком фінансових інструментів;
- результат від припинення визнання фінансових інструментів;
- витрати на фінансову оренду;
- результат від курсових різниць.

Інші витрати (Стаття «Інші витрати»):

- результат від припинення визнання необоротних активів (в т. ч. необоротних активів, утримуваних для продажу);
- витрати від зменшення корисності активів;
- витрати на створення резерву під очікувані кредитні збитки;
- результат від курсових різниць;
- витрати від зміни вартості необоротних активів та фінансових інструментів, які оцінюються за справедливою вартістю;
- інші витрати, пов'язані з визнанням та подальшим обліком фінансових інструментів;
- собівартість/результат від припинення визнання (в т. ч. продажу) фінансових інструментів.

7.7.20.5. Облік кредиторської заборгованості

Товариство окремо обліковує у Звіті про фінансовий стан (Баланс) такі компоненти кредиторської заборгованості, що стосується страхової та іншої операційної діяльності:

- Стаття «Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги»:
  - кредиторська заборгованість за придбані товари, роботи, послуги.
- Стаття «Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами»:
  - страхові премії, отримані авансом;
  - аванси, отримані за надання послуг з операційної оренди;
  - аванси, отримані за продаж оборотних активів.

(Стаття «Інші довгострокові зобов'язання» - щодо довгострокової компоненти).

- Стаття «Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю»:
  - кредиторська заборгованість за страховими виплатами;
  - кредиторська заборгованість по розрахунках з перестраховиками по договорах перестрахування;
  - кредиторська заборгованість по розрахунках зі страховими посередниками;
  - кредиторська заборгованість по розрахунках з асистуючими компаніями;
  - кредиторська заборгованість за послуги врегулювання страхових випадків;
  - кредиторська заборгованість по розрахунках з об'єднаннями страховиків;
  - кредиторська заборгованість по страхових контрактах у випадку їх розторгнення.

Вказані компоненти кредиторської заборгованості визнаються разом із визнанням відповідних витрат як це передбачено підрозділі 3.21 та інших попередніх підрозділах даної Облікової політики враховуючи специфіку діяльності.

Дебіторська та кредиторська заборгованості при первісному визнанні оцінюються за ціною операції. При цьому, Товариство застосовує практичний прийом щодо поточної заборгованості, який не передбачає обов'язкового коригування суми компенсації з метою урахування істотного компонента фінансування, оскільки Товариство очікує, що період між часом отримання/надання товарів, послуг та часом, коли відбудеться оплата, становитиме не більше одного року.

Разом з тим, відповідно до принципу обачності наприкінці кожного звітного періоду (кварталу) Товариство оцінює, чи є об'єктивне свідчення того, що корисність дебіторської

заборгованості за страховими контрактами зменшилася, і створює резерв сумнівних боргів, у разі необхідності. Цей резерв утворюється в тих випадках, коли існує об'єктивне свідчення того, що Товариство не зможе отримати всі суми, які належать йому у відповідності з початковими умовами договору. Товариство нараховує резерв сумнівних боргів на дебіторську заборгованість, по якій строк затримки погашення перевищує прописаний в договорі та припустимий період лояльності. Це стосується лише договорів щодо обов'язкових видів страхування, оскільки за іншими видами страхування договір припиняє дію у разі несплати страхової премії своєчасно. Товариство обчислює резерв сумнівних боргів із застосуванням методу абсолютної суми сумнівної заборгованості, за яким величину резерву розраховує на основі аналізу платоспроможності окремого дебітора.

VII. Істотні облікові судження, оцінні значення та допущення

Під час підготовки фінансової звітності за МСФЗ від Керівництва Товариства вимагається формування суджень, оцінок та припущень, які впливають на застосування принципів Облікової політики, на суми активів та зобов'язань, доходів та витрат, відображених у звітності, та на розкриття інформації щодо потенційних активів та зобов'язань. Керівництво здійснює свої оцінки та приймає професійні судження на постійній основі. Ці оцінки базуються на інформації, що була відома на момент складання фінансової звітності. Вони визнаються на основі найбільш ймовірного сценарію майбутнього розвитку бізнесу Товариства (включаючи бізнес-середовище). Оцінки і умови регулярно переглядаються. У зв'язку з похибкою, яка притаманна таким допущенням та оцінкам, фактичні результати, які буде включено у звітність в майбутніх періодах, можуть відрізнятись від даних оцінок. Як тільки стає відома нова інформація, яка впливає на оцінки, різниці відображаються у Звіт про сукупний дохід (Звіт про фінансові результати) і змінюються припущення. Крім суджень, які передбачають облікові оцінки, Керівництво також використовує професійні судження при застосуванні Облікової політики. Товариство здійснює оцінку та відображення активів і зобов'язань таким чином, щоб не переносити наявні фінансові ризики, які потенційно загрожують фінансовому стану, на наступні звітні періоди. Активи і зобов'язання Товариства первісно оцінюються під час їх придбання чи виникнення та в подальшому оцінюються на дату балансу за кожен звітний період відповідно до вимог Міжнародних стандартів фінансової звітності. Професійні судження, які найсуттєвіше впливають на суми, що відображаються у фінансовій звітності, та оцінки, результатом яких можуть бути значні коригування балансової вартості активів та зобов'язань протягом наступного фінансового року, представлені далі.

8.1. Судження щодо операцій, подій або умов за відсутності конкретних МСФЗ

За відсутності конкретного сценарію прийняття професійного судження за МСФЗ Товариство, спираючись на вимоги п. 10 МСБО 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки», застосовувало власні облікові політики та сценарії прийняття професійного, посилаючись на прийнятність наступних джерел (враховуючи їх у низхідному порядку):

- ✓ вимоги в МСФЗ, у яких ідеться про подібні та пов'язані з ними питання;
- ✓ визначення, критерії визнання та концепції оцінки активів, зобов'язань, доходу та витрат у Концептуальній основі.

При цьому, Товариство враховувало найостанніші положення інших органів, що розробляють та затверджують стандарти, які застосовують подібну концептуальну основу для розробки стандартів, іншу професійну літературу з обліку та прийняті галузеві практики, тією мірою, якою вони не суперечать джерелам, наведеним вище, та забезпечують надання у фінансовій звітності найбільш доречної і достовірної інформації для її користувачів.

Застосування таких сценаріїв забезпечує відповідність фінансової звітності вимогам МСФЗ.

8.2. Судження щодо справедливої вартості будівель та земельних ділянок Товариства
Будівлі та земельна ділянка у складі основних засобів обліковувалися Товариством за переоціненою вартістю за вирахуванням накопичених у подальшому зносу та збитків від зменшення корисності, а зміни визнаються у складі сукупного доходу; інвестиційна нерухомість – за справедливою вартістю. Оцінка справедливої вартості будівель та земельних ділянок вимагає формування суджень та застосування припущень щодо порівнянності об'єктів майна та інших факторів. Для оцінки справедливої вартості будівель та земельних ділянок Товариство у 2017 році залучало зовнішніх незалежних експертів-оцінювачів. Оцінка була проведена на підставі ринкового підходу з використанням зіставних цін, скоригованих на конкретні ринкові фактори (характер, місто розташування, корисність для споживача та стан об'єкту), до деяких об'єктів застосовувалися одночасно порівняльний і дохідний підходи.

8.3. Судження щодо справедливої вартості фінансових інструментів

У випадках, коли справедлива вартість фінансових інструментів і фінансових зобов'язань, визнаних у Звіті про фінансовий стан (Баланс), не може бути визначена на підставі даних активних ринків, вона визначається з використанням методів оцінки. У якості вихідних даних для цих моделей по можливості використовується інформація зі спостережуваних ринків, однак у тих випадках, коли це не представляється практично здійсненним, потрібна певна частка судження щодо передбачуваних майбутніх грошових потоків, існуючої економічної ситуації, ризиків, властивих різним фінансовим інструментам, та інших факторів з врахуванням вимог МСФЗ 13 «Оцінка справедливої вартості» для встановлення справедливої вартості. Зміни в припущеннях відносно даних факторів можуть вплинути на справедливу вартість фінансових інструментів, відображену у фінансовій звітності. Керівництво Товариства вважає, що облікові оцінки та припущення, які мають стосунок до оцінки фінансових інструментів, де ринкові котирування не доступні, є ключовим джерелом невизначеності оцінок, тому що:

- ✓ вони з високим ступенем ймовірності зазнають змін з плином часу, оскільки оцінки базуються на припущеннях Керівництва щодо показників платоспроможності контрагентів, коригувань під час оцінки інструментів, а також специфічних особливостей операцій;
- ✓ вплив зміни в оцінках на активи, відображені в Звіті про фінансовий стан (Баланс), а також на доходи (витрати) може бути значним.

Якби Керівництво Товариства використовувало інші припущення щодо кредитного рейтингу контрагента, коригувань під час оцінки інструментів, більша або менша зміна в оцінці вартості фінансових інструментів у разі відсутності ринкових котирувань мала б істотний вплив на відображений у фінансовій звітності чистий прибуток та збиток. Використання різних маркетингових припущень та/або методів оцінки також може мати значний вплив на передбачувану справедливу вартість.

Фінансові активи, призначені для торгівлі, відображаються Товариством за їхньою справедливою вартістю. Для оцінки справедливої вартості фінансових інструментів Товариство залучало зовнішніх незалежних експертів-оцінювачів. Оцінка станом на 31.12.2017 була проведена на підставі ринкового підходу з використанням біржових котирувань.

8.4. Судження щодо очікуваних термінів утримання фінансових інструментів

Керівництво Товариства застосовує професійне судження щодо термінів утримання фінансових інструментів, що входять до складу фінансових активів. Професійне судження за цим питанням ґрунтується на оцінці ризиків фінансового інструменту, його

прибутковості й динаміці та інших факторах. Проте існують невизначеності, які можуть бути пов'язані з призупиненням обігу цінних паперів, що не є підконтрольним Керівництву Товариства фактором і може суттєво вплинути на оцінку фінансових інструментів. Вартість інвестицій, які не мають активного ринку, внаслідок заблокування руху НКЦПФР, визнаються Товариством на рівні справедливої вартості, що дорівнює 0,01 грн.

8.5. Судження щодо виявлення ознак знецінення фінансових інвестицій

На кожен звітну дату Товариство проводить аналіз дебіторської заборгованості, іншої дебіторської заборгованості та інших фінансових активів на предмет наявності ознак їх знецінення. Збиток від знецінення визнається виходячи з власного професійного судження керівництва за наявності об'єктивних даних, що свідчать про зменшення передбачуваних майбутніх грошових потоків за даним активом у результаті однієї або кількох подій, що відбулися після визнання фінансового активу. При наявності об'єктивних свідчень того, що первісна вартість фінансових інвестицій не може бути відшкодованою, інвестиція вважається знеціненою.

Керівництво оцінює зменшення корисності дебіторської заборгованості із застосуванням методу абсолютної суми сумнівної заборгованості, за яким величину резерву розраховує на основі аналізу платоспроможності окремого дебітора.

По заблокованим НКЦПФР цінним паперам, за політикою Товариства, оцінюються підстави блокування руху. За цінними паперами, по яким рух заблоковано з підстав відкриття кримінального провадження, знецінення не визнається, якщо тільки не існує інших факторів, що свідчать про знецінення (відкрито справу про банкрутство, розпочато процес ліквідації юридичної особи, скасування емісії цінних паперів). За цінними паперами, рух яких припинено з інших підстав, в т. ч. ознак фіктивності, відкриття справи про банкрутство, початок процесу ліквідації юридичної особи, скасування емісії цінних паперів, аналіз проводиться на індивідуальній основі та, у випадку доцільності, проводиться знецінення до 0,01 грн. за весь пакет цінних паперів одного емітента з одночасним відображенням суми уцінки у складі збитків звітного періоду (Стаття «Інші витрати» у Звіті про сукупний дохід (Звіт про фінансові результати)). Повне припинення визнання вказаних цінних паперів здійснюється після ліквідації емітента.

У разі обмеження права використання грошових коштів та їх еквівалентів (наприклад, у випадку призначення НБУ в банківській установі тимчасової адміністрації чи внаслідок зобов'язання Товариства вилучати кошти тільки для цільового призначення) ці активи класифікуються у складі необоротних активів (Стаття «Інші необоротні активи» у Звіті про фінансовий стан (Баланс)) з одночасним формуванням резерву збитків (Стаття «Інші операційні витрати» у Звіті про сукупний дохід (Звіт про фінансові результати)), якщо існує ймовірність повернення коштів. У випадку відсутності ймовірності повернення грошових коштів, визнання їх як активу припиняється і їх вартість відображається у складі збитків звітного періоду (Стаття «Інші операційні витрати» у Звіті про сукупний дохід (Звіт про фінансові результати)).

8.6. Судження щодо відстрочених податкових активів

Відстрочені податкові активи визнаються для всіх тимчасових різниць, у тій мірі, в якій існує вірогідність отримання оподаткованого прибутку, за рахунок якого можливо реалізувати ці тимчасові різниці, або інших джерел реалізації відстрочених податкових активів у наступних звітних періодах. Оцінка такої вірогідності базується на прогнозі керівництва щодо майбутнього оподаткованого прибутку та доповнюється професійними судженнями Керівництва Товариства.

8.7. Судження щодо активів на тимчасово окупованих територіях

Активом Товариства, що розташований на території тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях є будівля у м. Донецьк. У 2015 році у зв'язку з неможливістю проведення інвентаризації, втратою контролю над об'єктами, Товариством було прийнято рішення про знецінення до 1 гривні такого об'єкту.

8.8. Судження щодо остаточних зобов'язань за вимогами, що заявлені за договорами страхування

Оцінка остаточного зобов'язання, що випливає з вимог за договорами страхування, є важливою бухгалтерською оцінкою Товариства. Існує декілька причин невизначеності, які необхідно враховувати при оцінці зобов'язань, по яким Товариство в кінцевому випадку буде здійснювати виплати за такими вимогами. Вимоги аналізуються окремо для припинених та не припинених вимог. Розвиток великих втрат аналізується окремо. Вимоги за не припиненими вимогами можуть бути оцінені з більшою надійністю, і процеси оцінки Товариства відображають всі фактори, які впливають на кількість і терміни потоків грошових коштів за цими договорами. Коротший період для врегулювання цих вимог дозволяє Товариству досягти більш високого ступеня впевненості в оціночній вартості вимог, і порівняно мало випадків, що виникли, але не заявлені, існує в кінці року. Однак, чим довше часу необхідно для оцінки виявлення припинених вимог, тим процес оцінки є більш невизначеним по цих вимогам. Практично всі зобов'язання по випадкам, що виникли, але не заявлені, за договорами страхування медичних витрат відносяться до вимог припинених. Виплата страхового відшкодування проводиться у гривні по курсу НБУ на день складання страхового акту. Проте, коливання курсу валют може призвести до збільшення зобов'язань по витратах на медичні послуги по договорам страхування медичних витрат, укладених подорожуючими за кордон, та вплинути на вимоги попереднього року, у зв'язку з вищими витратами на врегулювання припинених вимог. За підсумками 2017 року Товариство вважає, що зобов'язання по припиненим вимогам страхування медичних витрат, розраховане станом на кінець року, є адекватним. Тим не менш, зростання вартості буде вимагати визнання додаткових втрат, ніж очікується в даний час.

8.9. Судження щодо резервів на покриття збитків і витрат на врегулювання збитків.

У відповідності з діючими законодавчими та нормативними актами, які регулюють страхову діяльність, а також у відповідності до вимог МСФЗ, Товариство зобов'язане створювати резерви на покриття збитків та резерви витрат на врегулювання збитків, що виникають у результаті діяльності Товариства по загальному страхуванню. Ці резерви являють собою очікувані остаточні витрати на виплату відшкодувань за страховими подіями, які настали до закінчення звітного періоду, але які все ще залишаються невиконаними станом на кінець звітного періоду. Товариство створює резерви за напрямками діяльності, видами і сумами страхового покриття. Резерви на покриття збитків відносяться до двох категорій: резерви нерегульованих вимог і резерви збитків понесених, але ще не заявлених. Товариство створює резерви на покриття заявлених збитків на основі оціночних майбутніх виплат для покриття заявлених збитків по загальній страховій діяльності. Оціночні розрахунки Товариства засновані на фактах, які є наявними у момент резервування. При створенні цих резервів дисконтування не проводиться. При цьому в обліку визнаються оціночні витрати на остаточне врегулювання невиконаних вимог, а також інші фактори, які можуть впливати на суми відповідних резервів, одні з яких є суб'єктивними, а інші залежать від майбутніх подій. Резерв збитків, які виникли, але не заявлені, розраховується за методом фіксованого відсотка у розмірі 10

відсотків від заробленої страхової премії з попередніх чотирьох кварталів, які передують звітній даті. При розрахунку резерву на покриття збитків дисконтування не проводиться, оскільки вимоги про виплату відшкодування і самі виплати надходять і розглядаються досить швидко. Додатково Товариство проводить тест адекватності визнаних страхових резервів, використовуючи для цього поточні оцінки майбутніх грошових потоків за страховими контрактами. При створенні резервів важливим аспектом є час, необхідний для отримання повідомлення про настання страхової події та виплати відповідного відшкодування. При визначенні суми резервів та проведенні тесту адекватності зобов'язань Товариство враховує попередній досвід і минулі виплати на покриття збитків, існуючі суми невикористаних відшкодувань і види страхового покриття. Крім того, судові рішення, економічні умови і громадська думка можуть впливати на суму остаточних витрат на врегулювання, а отже, і на оцінку резервів Товариства. Протягом періоду між датою настання страхової події, датою повідомлення про настання страхової події та датою остаточної виплати відшкодування можуть відбуватися зміни обставин, які можуть призвести до зміни суми створених резервів. Відповідно, Товариство регулярно переглядає та переоцінює суми відшкодувань і резервів. Суми, які остаточно виплачуються на покриття збитків (у тому числі тих, що виникли, але не заявлені) та витрат на коригування збитків, можуть істотно відрізнятись від сум первісно створених резервів.

8.10. Судження щодо ризиків, пов'язаних з виконанням вимог податкового законодавства та інших нормативних актів

Українське законодавство і нормативні акти, що регулюють сферу оподаткування та інші аспекти діяльності Товариства, продовжують змінюватись. Положення законів і нормативних актів часто є нечіткими, а їх тлумачення залежить від позиції місцевих, регіональних і центральних органів влади, а також інших державних органів. Випадки суперечливих тлумачень законодавства непоодинокі. Керівництво вважає, що його тлумачення положень законодавства, які регулюють діяльність Товариства, є правильним і діяльність Товариства здійснюється в повній відповідності до законодавства, яке регулює його діяльність, і що Товариство нарахувало та сплатило усі належні податки та збори, обов'язкові платежі.

8.11. Судження щодо впливу інфляції на статті звітності

Товариство не враховує вплив інфляції на статті фінансової звітності за 2017 рік, оскільки за характеристиками відповідно до п. 3 МСБО 29 Україна не відноситься до країн з гіперінфляційною економікою.

8.12. Судження щодо початкового визнання операцій з пов'язаними особами.

У ході звичайної діяльності Товариство здійснює операції з пов'язаними особами. Товариство приймає політику взаємовідносин із пов'язаними особами без спеціального ціноутворення. Операції із пов'язаними особами відображуються виключно за принципом справедливої вартості на підставі договорів з врахуванням інтересів обох сторін. За відсутності активного ринку таких операцій, для того, щоб визначити чи здійснювались такі операції за ринковими або неринковими цінами та ставками, використовують професійні судження. Підставою для таких суджень є ціноутворення щодо подібних операцій, у тому числі аналіз ефективної ставки та параметрів укладених угод.

ІХ. Розкриття інформації щодо використання справедливої вартості

Вимоги щодо оцінок справедливої вартості встановлені МСФЗ 13 «Оцінка справедливої вартості» (далі – МСФЗ 13). Справедлива вартість у визначенні МСФЗ 13 співпадає з визначенням ринкової вартості відповідно до Міжнародних стандартів оцінки (МСО 300 пар. G3 видання 2011 р.). Відомі три широко застосовувані методи оцінки справедливої вартості:

- ринковий підхід;
- дохідний підхід;
- витратний підхід.

Мета застосування вказаних вище методів оцінювання є визначення того, якою була б ціна операції на дату оцінки в обміні між незалежними сторонами, виходячи зі звичайних міркувань бізнесу. Справедлива вартість визначається на основі результатів застосування методу оцінювання, в якому максимально враховуються ринкові показники та якомога менше спираються на дані, специфічні для Товариства. Метод оцінювання повинен поєднувати всі чинники, що їх учасники ринку розглядали б при встановленні ціни, та узгоджуватися з прийнятими економічними методологіями ціноутворення щодо фінансових інструментів.

Ринковий підхід передбачає визначення вартості на підставі порівняння активу із активами (аналогами), для яких відомі ціни продажу, попиту або пропозиції. Справедлива вартість активу визначається виходячи з цих цін, скоригованих на основні відмінності активу від обраних аналогів та з урахуванням відмінностей цін попиту та пропозиції від цін продажу (наприклад, коригування на торг). Оцінка активу за відомими котируваннями його самого (ідентичного активу) на ринку на дату оцінки є окремим та найбільш прийнятним випадком оцінки за ринковим підходом, що не потребує жодних коригувань.

Дохідний підхід дозволяє визначити справедливу вартість як поточну вартість майбутніх грошових надходжень, які розраховує отримати власник від активу. Під грошовими надходженнями в даному випадку розуміються доходи за вирахуванням всіх витрат, пов'язаних із отриманням цих доходів (чистий операційний дохід).

Витратний підхід визначає справедливу вартість як суму витрат, що має понести суб'єкт господарювання для придбання або створення такого самого або подібного активу за вирахуванням всіх наявних ознак зносу та знецінення. Витратний підхід застосовується, як правило, до активів, які не мають ринку та/або продаються разом з іншими активами (так звані спеціалізовані активи).

Доречність застосування будь-якого підходу залежить від типу активу, вхідних даних, які доступні для оцінки, звичайних поглядів учасників даного ринку на ціноутворення, а також відповідності вимогам до ієрархії вхідних даних відповідно до МСФЗ 13. Товариство може застосовувати один або декілька підходів. Якщо застосовується декілька підходів, остаточне значення справедливої вартості визначається шляхом процедури узгодження отриманих результатів, яка враховує надійність вхідних даних, що застосовані для визначення вартості в межах кожного підходу.

З метою максимізації використання відкритих ринкових даних та мінімізації використання закритих вхідних даних під час визначення справедливої вартості МСФЗ 13 визначає три рівні ієрархії вхідних даних:

- Вхідні дані 1-го рівня – це ціни котирування (нескориговані) на активних ринках на ідентичні активи або зобов'язання, до яких Товариство може мати доступ на дату оцінки.

- Вхідні дані 2-го рівня – це вхідні дані (окрім цін котирування, віднесених до 1-го рівня), які можна спостерігати для активу чи зобов'язання, прямо або опосередковано. До них відносяться ціни котирування на подібні активи на відкритих та закритих ринках, а також інша доречна відкрита ринкова інформація.
- Вхідні дані 3-го рівня – це вхідні дані для активу чи зобов'язання, яких немає у відкритому доступі.

Виходячи з характеру вхідних даних, всі вони можуть коригуватися залежно від дати оцінки та певних обставин. Таке коригування може призвести до того, що рівень ієрархії понизиться. Наприклад, коригування даних другого рівня коефіцієнтами, які не спостерігаються, понижує ці вхідні дані до третього рівня ієрархії, якщо це коригування суттєво впливає на результат. Якщо під час оцінки були використані дані різних рівнів ієрархії, то загальний рівень визначається за найнижчим рівнем даних, важливих для оцінки.

Кращим свідченням справедливої вартості фінансового активу або фінансового зобов'язання є ціни котирування на активному ринку. Фінансовий інструмент вважається котируваним на активному ринку, якщо ціни котирування легко і регулярно доступні (за допомогою біржі, дилера, брокера, промислової групи, служби інформації про ціни або регулювального агентства) та відображають фактичні й регулярно здійснювані ринкові операції між незалежними сторонами. Справедлива вартість визначається як ціна, узгоджена між зацікавленим покупцем та зацікавленим продавцем в операції незалежних сторін. Мета визначення справедливої вартості для фінансового інструмента, який відкрито купується та продається на активному ринку - отримати ціну, за якою відбулась би операція на дату балансу з цим інструментом (тобто без модифікації або перепакуння інструмента) на найсприятливішому активному ринку, до якого суб'єкт господарювання має безпосередній доступ. Проте суб'єкт господарювання коригує ціну на сприятливішому ринку для відображення будь-яких розходжень кредитного ризику контрагента між різними інструментами, які відкрито купуються та продаються на цьому ринку, та інструментом, що його оцінюють. Існування опублікованих цін котирування на активному ринку є, як правило, найкращим доказом справедливої вартості і якщо вони існують, їх застосовують для оцінки фінансового активу або фінансового зобов'язання.

Якщо ринок для фінансового інструмента не є активним, Товариство визначає справедливую вартість, застосовуючи методи оцінювання. Такі методи базуються на застосуванні останніх ринкових операцій між обізнаними, зацікавленими та незалежними сторонами (якщо вони доступні), посиленні на поточну справедливую вартість іншого ідентичного інструмента, аналізі дисконтованих грошових потоків. Мета застосування методів оцінювання - визначити, якою була б ціна операції на дату оцінки в обміні між незалежними сторонами, виходячи із звичайних міркувань бізнесу. Справедлива вартість оцінюється на основі результатів застосування методів оцінювання, в яких максимально враховуються ринкові показники (та якомога менше - дані, специфічні для Товариства). Періодично Товариство обстежує методи оцінювання та перевіряє їх на обґрунтованість, застосовуючи ціни спостережених поточних ринкових операцій з такими самими інструментами, або на основі інших доступних спостережених ринкових даних.

Товариство здійснює виключно безперервні оцінки справедливої вартості активів та зобов'язань, тобто такі оцінки, які вимагаються МСФЗ 13 у Звіті про фінансовий стан (Баланс) на кінець кожного звітного періоду.

Методики оцінювання та вхідні дані, використані для складання оцінок за справедливою вартістю

<i>Класи активів та зобов'язань, оцінених за справедливою вартістю</i>	<i>Методики оцінювання</i>	<i>Рівень ієрархії справедливої вартості</i>	<i>Метод оцінки (ринковий, дохідний, витратний)</i>	<i>Вихідні дані</i>
Грошові кошти та їх еквіваленти	Первісна та подальша оцінка грошових коштів та їх еквівалентів здійснюється за справедливою вартістю, яка дорівнює їх номінальній вартості	1	Ринковий	Офіційні курси НБУ
Фінансові активи, призначені для торгівлі	Первісна оцінка цінних паперів як фінансових активів здійснюється за справедливою вартістю, яка зазвичай дорівнює ціні операції, в ході якої був отриманий актив. Подальша оцінка паперів здійснюється за справедливою вартістю.	1	Ринковий	Офіційні біржові котирування, дані оцінки професійних експертів-оцінювачів.
Інвестиційна нерухомість	Первісна оцінка інвестиційної нерухомості здійснюється за собівартістю. Подальша оцінка інвестиційної нерухомості здійснюється за справедливою вартістю на дату оцінки.	2	Ринковий, дохідний	Ціни на ринку нерухомості, дані оцінки професійних експертів-оцінювачів
Будівлі та земельні ділянки	Первісна оцінка будівель та земельних ділянок здійснюється за собівартістю. Подальша оцінка – за переоціненою сумою, яка є їх справедливою вартістю на дату переоцінки мінус будь яка подальша накопичена амортизація та подальші накопичені збитки від зменшення корисності	2	Ринковий, дохідний	Ціни на ринку нерухомості, дані оцінки професійних експертів-оцінювачів
Дебіторська заборгованість	Первісна та подальша оцінка дебіторської заборгованості здійснюється за справедливою вартістю, яка дорівнює вартості погашення, тобто сумі очікуваних контрактних грошових потоків на дату оцінки.	3	Дохідний	Контрактні умови, ймовірність погашення, очікувані вхідні грошові потоки
Поточні зобов'язання	Первісна та подальша оцінка поточних зобов'язань здійснюється за вартістю погашення	3	Витратний	Контрактні умови, ймовірність погашення, очікувані вихідні грошові потоки

Керівництво Товариства вважає, що наведені розкриття щодо застосування справедливої вартості є достатніми, і не вважає, що за межами фінансової звітності залишилась будь-яка суттєва інформація щодо застосування справедливої вартості, яка може бути корисною для користувачів фінансової звітності.

X. Рекласифікації у фінансовій звітності за звітний рік у порівнянні з фінансовою звітністю попереднього року та виправлення помилок

У 2017 році Товариством було проведено виправлення помилок минулих періодів з поданням порівняльних даних, що не вплинули на власний капітал Товариства, а саме:

1. Залишок коштів у операторів ЯСП станом на 01.01.2017 було перенесено до складу необоротних активів у сумі 203 тис. грн.
2. Фінансові активи, призначені для торгівлі станом на 01.01.2017 було перенесено до складу оборотних активів у сумі 64 774 тис. грн.

Рекласифікація у фінансовій звітності не здійснювалася.

XI. Розкриття інформації, що підтверджує статті, подані у звітності

Примітки до Звіту про сукупний дохід (Звіт про фінансові результати)

Примітка 11.1. Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), рядок 2000,2010

Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) складається із зароблених страхових премій в частині сум страхових платежів, що відповідають страховим ризикам, що минули цілком або частково на звітну дату (розрахункова величина), а саме: сума страхових платежів за договорами які вступили в дію в звітному періоді за вирахуванням частки страхових премій за договорами, переданими у перестраховання (враховуючи розторгнення), та результат від зміни (+/-) резервів незароблених премій та частки перестраховиків в резервах незароблених премій та становить:

	<i>тис. грн.</i>	
Найменування статті	2016 рік	2017 рік
Чисті зароблені страхові премії, в т. ч.:	41 502	46 867
Премії підписані, валова сума	43 634	91 071
Премії, передані у перестраховання	-863	37 874
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	3 125	4 438
Зміна частки перестраховика у резерві незароблених премій	130	- 1892

Примітка 11.2. Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), рядок 2050

	<i>тис. грн.</i>	
Найменування статті	2016 рік	2017 рік
Витрати пов'язані з врегулюванням страхових випадків	224	418
Витрати на послуги асистансу	521	527
Витрати на проведення експертних робіт	101	157
Вартість використаних бланків договорів страхування	142	387
ВСЬОГО	988	1 489

Примітка 11.3. Чисті понесені збитки за страховими виплатами, рядок 2070*

	<i>тис. грн.</i>	
Найменування статті	2016 рік	2017 рік
Чисті понесені збитки за страховими виплатами (страхові виплати за вирахуванням частки страхових виплат, відшкодованих перестраховиками)	10 330	20 530

*Дані витрати формують собівартість страхових послуг, проте відображаються в окремому рядку звітності.

Примітка 11.4. Загальна сума витрат, що формують собівартість наданих послуг, рядок 2050+2070

<i>тис. грн.</i>		
Найменування статті	2016 рік	2017 рік
Загальна сума витрат, що формують собівартість наданих послуг	11 318	22 019

Примітка 11.5. Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів, рядок 2110,2111
Відображає результат зміни резерву заявлених, але не виплачених збитків, та резерву збитків, які виникли, але не заявлені, враховуючи зміну частки перестраховиків у вказаних резервах

<i>тис. грн.</i>		
Найменування статті	2016 рік	2017 рік
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	-900	758

Примітка 11.6. Інші операційні доходи, рядок 2120

<i>тис. грн.</i>		
Найменування статті	2016 рік	2017 рік
Дохід за регресними вимогами	560	255
Дохід від операційної оренди	0	145
Дохід від списання безнадійної кредиторської заборгованості	1331	1 066
Процентні доходи за залишком коштів на рахунку, депозитами до запитання, строковими депозитами	1 002	656
Дохід у вигляді частини страхової премії, що залишається в якості компенсації витрат на ведення справи після розірвання страхових контрактів	19	138
Результат від операційних курсових різниць	39	3
Одержані штрафи, пені неустойки	1	0
ВСЬОГО	2 952	2 263

Примітка 11.7. Адміністративні витрати, рядок 2130

Відображають витрати на адміністративний персонал та інші витрати, пов'язані з управлінням та обслуговуванням Товариства.

<i>тис. грн.</i>		
Найменування статті	2016 рік	2017 рік
Амортизація основних засобів та нематеріальних активів	471	432
Витрати на оплату праці та відрахування на соціальні заходи	4 097	3 948
Витрати з податку на землю та нерухомість	3	129
Послуги банків	145	173
Судові витрати та витрати на виконавче впровадження	4 684	620
Оренда/суборенда приміщень, включаючи комунальні послуги	8 085	1 364
Винагорода за інформаційно-консультаційні, юридичні, аудиторські послуги	82	62
Витрати на збір та обробку інформації	4 823	8 056
Інші витрати загальногосподарського призначення	643	508
ВСЬОГО	23 033	15 292

Примітка 11.7. Витрати на збут, рядок 2150

Найменування статті	2016 рік	2017 рік
Комісійна винагорода посередникам за укладення страхових контрактів	10 890	12 419

Примітка 11.8. Інші операційні витрати, рядок 2180

Найменування статті	2016 рік	2017 рік
Внески до об'єднань страховиків	1 254	1 500
Витрати від списання сумнівної та безнадійної дебіторської заборгованості	169	28
Результат від продажу іноземної валюти	7	0
Результат від операційних курсових різниць	0	3
Визнані штрафи, пені, неустойки	469	47
ВСЬОГО	1 899	1 578

Примітка 11.9. Інші доходи, рядок 2240

Найменування статті	2016 рік	2017 рік
Дохід від реалізації фінансових інструментів	116 535	402 154
Результат від продажу необоротних активів	68	23
Процентні доходи по фінансових інструментах	2 240	0
ВСЬОГО	118 843	402 177

Примітка 11.10. Фінансові витрати, рядок 2250

Найменування статті	2016 рік	2017 рік
Результат від курсових різниць по фінансовому зобов'язанню	1 410	387

Примітка 11.11. Інші витрати, рядок 2270

Найменування статті	2016 рік	2017 рік
Собівартість продажу фінансових інструментів	116 515	401 620
Витрати від зміни вартості фінансових інструментів, які оцінюються за справедливою вартістю	0	503
Результат від припинення визнання необоротних активів	0	26
ВСЬОГО	116 515	402 149

Примітка 11.12. Витрати (дохід) з податку на прибуток, рядок 2300

Найменування статті	2016 рік	2017 рік
Податок на дохід від здійснення страхової діяльності	1 296	1 685

Ставки податку у 2017 році складали:

- Базова (основна) ставка податку - 18 відсотків;
- Ставка податку на дохід (одночасно із ставкою податку на прибуток) - 3%;

Відстрочені податкові активи та відстрочені податкові зобов'язання у 2017 році Товариством не визнавалися.

Примітка 11.13. Операції в іноземній валюті

У 2017 році операцій в іноземних валютах не було. Товариство проводило перерахунок монетарних статей, пов'язаних з операційною та фінансовою діяльністю. Основні обмінні курси, що використовувались для перерахунку сум у іноземній валюті, були наступними:

31 грудня 2016 р., 31 грудня 2017 р.,

гривень гривень

1 долар США	27.1909	28.0672
1 євро	28.4226	33.4954
1 російський рубль	0.4511	0.4870

Примітки до Звіту про фінансовий стан (Баланс)

Примітка 11.14. Інформація щодо необоротних активів, рядок 1000, 1010, 1015

тис. грн.

Рядок	Найменування статті	Будинки та споруди	Земельна ділянка	Машини та обладнання	Транспортні засоби	Інструменти, прилади, інвентар	Інші основні засоби	Всього основні засоби	Інвестиційна нерухомість		Нематеріальні активи
									Будинки та споруди	Земельна ділянка	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Балансова вартість на 31 грудня 2016 року:	8 709	-	110	138	90	6	9053	-	-	126
1.1	Первісна (переоцінена)	12 894	-	3625	351	898	281	18049	-	-	2895
1.2	Знос на 31 грудня 2016 року	4 185	-	3515	213	808	275	8996	-	-	2769
2	Надходження протягом 2017 року	175	587	22	-	8	-	-	-	-	-
3	Дооцінка та уцінка	19 577	16 287	-	-	-	-	-	-	-	-
4	Внутрішні переміщення	-20 216	-16 874	-259	-	259	-	-	20 216	16874	-
5	Сума нарахованої амортизації за 2017 рік	211	-	98	31	63	1	-	-	-	28
6	Вибуття	240	-	1950	-	199	85	-	-	-	853
7	Балансова вартість на 31 грудня 2017 року:	7810	-	23	107	175	3	8118	20216	16874	98
7.1	Первісна (переоцінена) вартість на 31 грудня 2017 року	12190	-	1439	351	966	196	15142	20216	16874	2042
7.2	Знос на 31 грудня 2017 року	4380	-	1416	244	791	193	7024	-	-	1944

Станом на 31 грудня 2017 та 2016 років у складі основних засобів обліковувалися повністю зношені основні засоби.

Клас основних засобів «Будинки та споруди», а також «Земельні ділянки» обліковуються за переоціненою сумою, яка є його справедливою вартістю на дату переоцінки мінус будь-яка подальша накопичена амортизація та подальші накопичені збитки від зменшення корисності. Інші класи основних засобів, визначені Товариством, обліковуються за собівартістю мінус будь-яка накопичена амортизація та будь-які накопичені збитки від зменшення корисності. Нарахування амортизації по об'єктах основних засобів проводиться прямолінійним методом.

У 2017 році проводилась переоцінка основних засобів із залученням професійного експерта-оцінювача.

Нематеріальні активи обліковуються за собівартістю за вирахуванням будь-якої накопиченої амортизації та будь-яких накопичених збитків від зменшення корисності. Нарахування амортизації нематеріальних активів здійснюється за прямолінійним методом. Підстав для зменшення корисності основних засобів та нематеріальних активів у 2017 році не було.

Переведення основних засобів під час реалізації до групи необоротних активів, що утримуються для продажу, Товариством не здійснювалося, оскільки вказані основні засоби не відповідали умовам класифікації таких основних засобів як утримуваних для продажу.

У 2017 році відбувалося переведення Товариством основних засобів, які обліковувалися за переоціненою вартістю, до інвестиційної нерухомості. Інвестиційна нерухомість обліковується за справедливою вартістю. Подальша переоцінка інвестиційної нерухомості не проводилась.

Примітка 11.15. Довгострокова дебіторська заборгованість, рядок 1040

Найменування статті	<i>тис. грн.</i>	
	31.12.2016 рік	31.12.2017 рік
Аванси, сплачені перестраховикам по довгостроковим договорам факультативного перестрахування	0	379

Примітка 11.16. Відстрочені аквізиційні витрати, рядок 1060

Найменування статті	<i>тис. грн.</i>	
	31.12.2016 рік	31.12.2017 рік
Відкладена компонента аквізиційних витрат, пов'язаних з укладанням нових та поновленням існуючих довгострокових страхових контрактів	0	266

Примітка 11.17. Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах, рядок 1065*

Найменування статті	<i>тис. грн.</i>	
	31.12.2016 рік	31.12.2017 рік
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах (МТСБУ)	5 117	5 302

Примітка 11.18. Інші необоротні активи, рядок 1090*

Найменування статті	<i>тис. грн.</i>	
	31.12.2016 рік	31.12.2017 рік
Залишок коштів у операторів ЯСП у якості фінансового забезпечення	203	122

* Вказані активи Товариство вважає грошовими коштами, які обмежені у використанні та не мають фіксованого строку повернення. Первісна оцінка цих коштів здійснюється за

справедливою вартістю, яка дорівнює їх номінальній вартості. Подальша оцінка - за справедливою вартістю, яка дорівнює їх номінальній вартості на дату оцінки.

Примітка 11.19. Запаси, рядок 1100, 1101

<i>тис. грн.</i>		
Найменування статті	31.12.2016 рік	31.12.2017 рік
Паливо	1	1
Запасні частини	5	4
Бланки договорів страхування	108	56
ВСЬОГО	114	61

Собівартість одиниць запасів, які не є взаємозамінними (бланки та запасні частини), визнається шляхом використання конкретної ідентифікації їх індивідуальної собівартості. Собівартість інших запасів (паливо) визнається Товариством за формулою «перше надходження – перший видаток» (ФІФО). У 2017 у Товариства були відсутні підстави для знецінення запасів.

Примітка 11.20. Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги, рядок 1125

<i>тис. грн.</i>		
Найменування статті	31.12.2016 рік	31.12.2017 рік
Дебіторська заборгованість щодо укладених договорів страхування	922	4 310
Дебіторська заборгованість щодо укладених договорів вхідного перестраховування	36	58
ВСЬОГО	958	4 368

Товариство застосовує спрощення практичного характеру і не здійснює дисконтування фінансових інструментів, коли умовами договору передбачена можливість вимоги боргу в будь-який час (вважається поточною заборгованістю), та поточної заборгованості (до 12 місяців), оскільки вплив часу на вартість грошей не істотний.

Примітка 11.21. Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами, рядок 1130

<i>тис. грн.</i>		
Найменування статті	31.12.2016 рік	31.12.2017 рік
Аванси, сплачені асистуючим компаніям	20	39
Аванси, сплачені за придбання товарів, робіт, послуг	1060	9
Аванси, сплачені перестраховикам	24	238
Аванси, сплачені страховим посередникам	412	425
ВСЬОГО	1 516	711

Примітка 11.22. Дебіторська заборгованість за розрахунками: з бюджетом, рядок 1135

<i>тис. грн.</i>		
Найменування статті	31.12.2016 рік	31.12.2017 рік
Дебіторська заборгованість за військовим збором	0	2

Примітка 11.23. Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів, рядок 1140

<i>тис. грн.</i>		
Найменування статті	31.12.2016 рік	31.12.2017 рік
Дебіторська заборгованість за нарахованими відсотками по коштах, які знаходяться в розпорядженні МТСБУ	7	92

Примітка 11.24. Інша поточна дебіторська заборгованість, рядок 1155

тис. грн.

Найменування статті	31.12.2016 рік	31.12.2017 рік
Дебіторська заборгованість за регресними вимогами	293	194
Дебіторська заборгованість по розрахунках з операційної оренди майна	0	20
Дебіторська заборгованість по розрахунках з перестраховиками щодо частини страхового відшкодування, яка має бути компенсована перестраховиком згідно договору перестраховування	0	13
Дебіторська заборгованість по розрахунках з продажу активів	15 271	0
ВСЬОГО	15 564	227

Примітка 11.25. Поточні фінансові інвестиції, рядок 1160

На 31.12.2016

тис. грн.

Найменування емітента	Код за ЄДРПОУ	Вид цінних паперів	Кількість	Вартість
ПАТ "ГЛОБАЛ ТРАНСПОРТ ЛОГІСТИКС"	20006855	акції іменні прості	103 332 134	18 600
ПАТ "Фінансова компанія Авангард"	36019681	акції іменні прості	1 533 207	6 209
СТЗОВ «Прогрес-Плюс»	30472034	облігації підприємства, іменні відсоткові	2 700	2 712
ПАТ «Профінанс ПАТ»	37249988	акції прості іменні	9 566	17 649
ТОВ «КУА «Абсолют капітал «ЗНВПФ «Абсолют Платинум»	38404576-23300125	інвестиційні сертифікати; іменні;	2	16
ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕГРЕС-АГРО»	35493502	облігації підприємств іменні процентні	19 232	19 588
Всього				64 774

На 31.12.2017

тис. грн.

Найменування емітента	Код за ЄДРПОУ	Вид цінних паперів	Кількість	Вартість
ТОВ «КУА «ГФК» (ПЗНВІФ «Авангард-Агро-Інвест»)	34601013-233574	інвестиційні сертифікати; іменні;	285	285
ТОВ «КУА «ГФК» (ПЗНВІФ «Сток-Менеджмент»)	34601013-233578	інвестиційні сертифікати; іменні;	41	4 735
ТОВ «КУА «СТІ» (ПЗНВІФ «Євротранс-Схід»)	34601013-233946	інвестиційні сертифікати; іменні	279	280
СТЗОВ «Прогрес-Плюс»	30472034	облігації підприємства, іменні відсоткові	67 100	67 503
Всього				72 803

Поточні фінансові активи обліковуються Товариством справедливою вартістю через прибуток або збиток. Товариство у 2017 році не проводило перекласифікацію жодних фінансових активів. Станом на 31.12.2017 року Товариством було проведено переоцінку зазначених вище фінансових активів, результат переоцінки відображено у Статті «Інші доходи» та «Інші витрати» у Звіті про сукупний дохід (Звіт про фінансові результати).

Станом на 31 грудня 2017 року згідно з Рішенням НКЦПФРУ обіг інвестиційних сертифікатів емітента ТОВ «КУА «Абсолют капітал «ЗНВПФ «Абсолют Платинум», які обліковувалися на балансі Товариства, було зупинено. Керівництво прийняло рішення про відображення цих цінних паперів за справедливою вартістю, яка дорівнює 0,01 грн. за весь пакет інвестиційних сертифікатів. Результат переоцінки відображено у Статті «Інші витрати» у Звіті про сукупний дохід (Звіт про фінансові результати).

Примітка 11.26. Гроші та їх еквіваленти, рядок 1165, 1167

тис. грн.

Грошові кошти	31.12.2016	31.12.17
Грошові кошти на банківських рахунках в національній валюті	9 052	10 020
Строкові банківські депозити у національній валюті	10 008	15 061
Грошові кошти на валютних рахунках, по курсу НБУ на звітну дату	27	37
Всього	19 087	25 118

Первісна оцінка грошових коштів та їх еквівалентів здійснюється за справедливою вартістю, яка дорівнює їх номінальній вартості. Подальша оцінка - за справедливою вартістю, яка дорівнює їх номінальній вартості на дату оцінки.

Примітка 11.27. Витрати майбутніх періодів, рядок 1170

тис. грн.

Найменування статті	31.12.2016 рік	31.12.2017 рік
Поточна складова відстрочених аквізиційних витрат, пов'язаних з укладанням нових та поновленням існуючих довгострокових страхових контрактів	0	191
Оплата права користування програмними продуктами	1	4
ВСЬОГО	1	195

Примітка 11.28. Частка перестраховика у страхових резервах, рядок 1180, 1183

тис. грн.

Найменування статті	31.12.2016 рік	31.12.2017 рік
Частка перестраховика у резервах незароблених премій	3 261	1 369

Примітка 11.29. Інші оборотні активи, рядок 1190

тис. грн.

Найменування статті	31.12.2016 рік	31.12.2017 рік
Поштові марки	0	2

Примітка 11.30. Власний капітал, рядок 1495

тис. грн.

Найменування статті	31.12.2016 рік	31.12.2017 рік
Зареєстрований капітал	77 000	77 000
Капітал в дооцінках	6 228	41 753
Резервний капітал	12 367	12 367
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	-24 464	-26 744
Інші резерви:	7 761	7 021
резерв катастроф	1 600	0
резерв коливань збитковості	6 161	7 021
Всього:	78 892	111 397

Примітка 11.31. Інші довгострокові зобов'язання, рядок 1515

тис. грн.

Найменування статті	31.12.2016 рік	31.12.2017 рік
Позика від нерезидента	10 876	0
Страхові премії, отримані авансом по довгостроковим договорам	0	719
Всього:	10 876	719

Примітка 11.32. Страхові резерви, рядок 1530, 1532, 1533

<i>тис. грн.</i>		
Найменування статті	31.12.2016 рік	31.12.2017 рік
Резерв незароблених премій	18 789	23 228
Резерв заявлених, але не виплачених збитків	3 190	2 237
Резерв збитків, які виникли, але не заявлені	2 866	3 060
Всього:	24 845	28 525

Примітка 11.33. Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями, рядок 1610

<i>тис. грн.</i>		
Найменування статті	31.12.2016 рік	31.12.2017 рік
Позика від нерезидента	1 145	12 409

У продовж звітнього періоду Товариство не отримувало та не надавало кредити, позики поворотну фінансову допомогу.

Примітка 11.34. Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги, рядок 1615

<i>тис. грн.</i>		
Найменування статті	31.12.2016 рік	31.12.2017 рік
Кредиторська заборгованість за придбані товари, роботи, послуги	346	65

Примітка 11.35. Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом, рядок 1620, 1621

<i>тис. грн.</i>		
Найменування статті	31.12.2016 рік	31.12.2017 рік
Розрахунки з бюджетом, в т. ч.:	334	528
з податку на прибуток	315	494

Примітка 11.36. Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками зі страхування, рядок 1625

<i>тис. грн.</i>		
Найменування статті	31.12.2016 рік	31.12.2017 рік
Розрахунки зі страхування	21	23

Примітка 11.37. Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з оплати праці, рядок 1630

<i>тис. грн.</i>		
Найменування статті	31.12.2016 рік	31.12.2017 рік
Розрахунки з оплати праці	93	90

Примітка 11.38. Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами, рядок 1635

<i>тис. грн.</i>		
Найменування статті	31.12.2016 рік	31.12.2017 рік
Страхові премії, отримані авансом	1 050	947

Примітка 11.39. Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю, рядок 1650

Найменування статті	<i>тис. грн.</i>	
	31.12.2016 рік	31.12.2017 рік
Кредиторська заборгованість по розрахунках з об'єднаннями страховиків	3	47
Кредиторська заборгованість по страхових контрактах у випадку їх розторгнення	0	1
Кредиторська заборгованість по розрахунках з перестраховиками по договорах перестраховування	1 735	942
Кредиторська заборгованість за страховими виплатами	40	119
Кредиторська заборгованість за послуги врегулювання страхових випадків	29	12
Кредиторська заборгованість по розрахунках зі страховими посередниками	6	38
Кредиторська заборгованість по розрахунках з асистуючими компаніями	49	152
Всього	1862	1311

Примітка 11.40. Поточні забезпечення, рядок 1660

Найменування статті	<i>тис. грн.</i>	
	31.12.2016 рік	31.12.2017 рік
Забезпечення на виплату відпусток працівникам	310	271

Примітка 11.41. Інші поточні зобов'язання, рядок 1690

Найменування статті	<i>тис. грн.</i>	
	31.12.2016 рік	31.12.2017 рік
Помилково зараховані кошти	5	36
Заборгованість перед третіми особами по зобов'язанням працівників	2	2
Всього:	7	38

Примітки до Звіту про рух грошових коштів (за прямим методом)

Найменування статті	Код рядка	<i>тис. грн.</i>	
		2016 рік	2017 рік
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	-10 495	14 606
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	19 582	-8 577
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	0	0
<i>Чистий рух грошових коштів за звітний період</i>	<i>3400</i>	<i>9 087</i>	<i>6 029</i>
Залишок коштів на початок року	3405	9 929	19 087
Вплив змін валютних курсів на залишок коштів	3410	71	2
Залишок коштів на кінець року	3415	19 087	25 118

Примітки до Звіту про власний капітал

тис. грн.

Найменування статті	Код рядка	2016 рік	2017 рік
Скоригований залишок на початок року, в т. ч.:	4095	87 429	78 892
Зареєстрований капітал		77 000	77 000
Капітал у дооцінках		6 228	6 228
Резервний капітал		12 367	12 367
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)		-13 009	-24 464
Інші резерви		4 843	7 761
Разом зміни в капіталі, в т. ч.:	4295	-8 537	32 505
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток):		-11455	-2 280
Чистий прибуток (збиток) за звітний період	4100	-3 964	-3 464
Інші зміни в капіталі	4290	-7 491	740
дооцінка(уцінка) необоротних активів	4111	0	444
Інші резерви:		2 918	-740
Інші зміни в капіталі	4290	2 918	-740
Капітал у дооцінках:		0	35 525
дооцінка(уцінка) необоротних активів	4111	0	35 525
Залишок на кінець року, в т. ч.:	4300	78 892	78 892
Зареєстрований капітал		77 000	77 000
Капітал у дооцінках		6 228	41 753
Резервний капітал		12 367	12 367
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)		-24 464	-26 744
Інші резерви		7 761	7 021

XII. Розкриття іншої інформації

12.1. Цілі, політика та процеси в області управління капіталом

Товариство здійснює управління капіталом з метою досягнення наступних цілей:

- дотримання нормативних вимог, встановлених законодавством;
- забезпечення сталого нарощування активних операцій;
- забезпечення фінансового розвитку Товариства;
- виконання вимог щодо якості капіталу;
- постійне вдосконалення системи управління ризиками;
- забезпечення здатності Товариства функціонувати в якості безперервно діючого підприємства;
- збереження спроможності Товариства продовжувати свою діяльність так, щоб забезпечувати дохід для акціонерів Товариства та виплат іншим зацікавленим сторонам.

Основними зовнішніми вимогами до капіталу є мінімальна сума статутного капіталу, розмір власного капіталу у співвідношенні до зареєстрованого статутного капіталу, а також ряд нормативів платоспроможності, розміщення страхових резервів і інших нормативів.

Товариство здійснює огляд структури капіталу на щорічній основі. При цьому, Товариство постійно аналізує вартість капіталу, притаманні його складовим ризики, контролює склад, структуру та динаміку капіталу й може коригувати свою політику й цілі управління капіталом з урахуванням змін в операційному середовищі, тенденціях ринку або стратегії розвитку. На основі отриманих висновків Товариство здійснює регулювання капіталу шляхом залучення додаткового капіталу або фінансування, а також виплати дивідендів та погашення існуючих позик.

Мета аналізу капіталу – пошук напрямів підвищення ефективності використання капіталу Товариства для забезпечення фінансової стійкості.

Для аналізу фінансової стійкості Товариство застосовує Коефіцієнт концентрації власного капіталу (Коефіцієнт автономії), що характеризує частку власного капіталу в структурі капіталу Товариства (Власний капітал/Активи), а отже, співвідношення інтересів власників Товариства і кредиторів. Вважається, що даний коефіцієнт бажано підтримувати на досить високому рівні, оскільки в такому випадку він свідчить про стабільну фінансову структуру коштів, якій віддають перевагу кредитори. Вона виражається в невисокій питомій вазі позикового капіталу і більш високому рівні коштів, забезпечених власними засобами. Це є захистом від великих втрат в періоди спаду ділової активності і гарантією отримання кредитів. Коефіцієнтом власного капіталу, що характеризує досить стабільне положення при інших рівних умовах в очах інвесторів і кредиторів, є відношення власного капіталу до підсумку на рівні 40% і вище.

Коефіцієнт автономії за результатами діяльності Товариства в 2016 та 2017 роки перевищує рекомендований показник 40 % та складає 66% та 71%, що свідчить про стабільне положення Товариства.

Товариство вважає, що загальна сума капіталу, управління яким здійснюється, дорівнює сумі власного капіталу, відображеного у I Розділі Пасиву у Звіті про фінансовий стан (Баланс).

Статутний капітал Товариства становить 77 000 тис. грн. та сформований виключно у грошовій формі (Стаття «Зареєстрований (пайовий) капітал» у Звіті про фінансовий стан (Баланс)) та перевищує мінімально встановлений законодавством розмір.

Прибуток, що залишається у розпорядженні Товариства після сплати податків і обов'язкових платежів, розподіляється на формування резервних та інших фондів, збільшення капіталу та виплату дивідендів на підставі рішення Загальних зборів акціонерів.

Резервний капітал Товариства створюється у розмірі не менше 15% статутного капіталу Товариства і призначається для покриття витрат, пов'язаних з відшкодуванням збитків, та запланованих витрат. Резервний капітал формується шляхом щорічних відрахувань у розмірі не менше 5% суми щорічного прибутку Товариства до досягнення визначеного розміру (Стаття «Резервний капітал» у Звіті про фінансовий стан (Баланс)). Резервний капітал створений у повному обсязі.

Товариство нараховує дивіденди учасникам, які визнає як зобов'язання на звітну дату тільки в тому випадку, якщо вони були оголошені до звітної дати включно.

Нарахування та виплати дивідендів Товариством у 2017 році по результатах діяльності 2016 року не здійснювалось, згідно рішення Загальних зборів акціонерів Товариства.

За результатами роботи у 2017 році Загальні збори акціонерів призначені на 27.04.2018 року.

У звітному періоді Товариством на будь-яку дату дотримано:

- ✓ норматив достатності активів - сума прийнятних активів збільшена на величину непростроченої дебіторської заборгованості за укладеними договорами страхування та/або перестрахування перевищувала/перевищує сумарну величину довгострокових та поточних зобов'язань і забезпечень. Станом на 31.12.2017 року норматив достатності перевищує довгострокові та поточні зобов'язання на 101 922 тис. грн.;
- ✓ норматив диверсифікованості активів – сума прийнятних активів, які відповідають критеріям та вимогам до диверсифікованості активів, установлених розділом III Положення «Про обов'язкові критерії та нормативи достатності, диверсифікації та якості активів страховика» (Розпорядження НКРРФПУ №396 від 23.02.2016 р.) перевищувала сформовані страхові резерви. Станом на 31.12.2017 року норматив диверсифікованості активів перевищує величину страхових резервів 712 тис. грн.

Станом на 31.12.2017 року розмір власного капіталу Товариства дорівнює 111 397 тис. грн., тобто, чисті активи (нетто-активи) Товариства перевищують розмір статутного капіталу, що відповідає вимогам статті 144 п.4 Цивільного кодексу України та пункту 2.5 ліцензійних умов провадження страхової діяльності, затверджених розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 28 серпня 2003 р. № 40.

Товариством дотримано норми ст. 30 Закону України від 07.03.1996 р. № 85/96-ВР «Про страхування»:

- ✓ сплачений статутний капітал;
- ✓ сформовано страхові резерви, яких достатньо для майбутніх виплат;
- ✓ перевищення фактичного запасу платоспроможності (111 299 тис. грн.) над нормативним (12 998 тис. грн.);
- ✓ на момент реєстрації мінімальний розмір статутного капіталу складав 1 млн. євро;
- ✓ наявність гарантійного фонду у сумі 27 376 тис. грн.

Товариство дотрималось всіх регулятивних вимог до капіталу у звітному періоді.

12.2. Розкриття операцій з пов'язаними сторонами

Згідно МСФЗ 24, до пов'язаних сторін належать: юридичні особи, які мають можливість одноосібно контролювати діяльність Товариства або суттєво впливати на прийняття ним фінансових та оперативних рішень, а так само ті, щодо яких Товариство має такі можливості - це фізичні особи, або члени сім'ї фізичної особи, які здійснюють одноосібно контроль за діяльністю Товариства, а також посадові особи, які мають повноваження на планування, керівництво та контроль за діяльністю структурних підрозділів Товариства і члени родин зазначених вище осіб. Перелік пов'язаних сторін визначається Товариством, враховуючи сутність відносин, а не лише юридичну форму.

До пов'язаних сторін Товариства відносяться учасники, що володіють часткою 20% і більше відсотків у статутному капіталі Товариства, дочірні підприємства Товариства та управлінський персонал в особі Голови Правління, Наглядової Ради та Членів Правління. Товариство приймає політику взаємовідносин із пов'язаними особами без спеціального ціноутворення. Операції із пов'язаними особами відображаються виключно за принципом справедливої вартості на підставі договорів з врахуванням інтересів обох сторін.

У 2017 році з пов'язаними особами здійснювалися розрахунки виключно по короткостроковим виплатах, а саме: нарахування та виплата заробітної плати, а саме:

	2016 рік		2017 рік	
	Нарахований дохід, грн.	Поточна заборгованість по нарахованих та не виплачених доходах станом на 31.12.2016 року, грн.	Нарахований дохід, грн.	Заборгованість на 31.12.2017
Наглядова рада				
Павліш Ірина Миколаївна	11 946,86	644,00	45 316,38	1 432,80
Голова Правління				
Нечипоренко Юрій Володимирович	69 354,98	2 415,00	16 259,43	-
Кравченко Олег Олександрович	-	-	55 889,33	2 327,56
Члени Правління				
Кравченко Олег Олександрович	62 018,09	1 551,45	13 877,01	-
Лисенко Ольга Григорівна	23 788,50	-	-	-
Моїсєєва Ольга Анатоліївна	49 590,55	-	-	-
Гремченко Андрій Олександрович	60 104,51	2 052,75	3 552,49	-
Черкаська Ірина Петрівна	57 652,86	2 133,25	63 683,99	1 163,30

12.3. Персонал та оплата праці

Всі винагороди, які передбачені для працівників Товариства враховуються як поточні, відповідно до МСБО 19 «Виплати працівникам».

Вони включають:

- заробітну плату;
- внески на соціальне забезпечення;
- оплачувану щорічну відпустку та оплачувану відпустку у зв'язку із хворобою;
- участь у прибутку та преміювання.

Дані виплати відображаються в звітності наступним чином: за функціональним використанням працівників у Звіті про сукупний дохід (Звіт про фінансові результати) чи собівартості створення іншого необоротного активу, у випадку його створення власними силами (Стаття «Незавершені капітальні інвестиції» у Звіті про фінансовий стан (Баланс)); Стаття «Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками зі страхування», Стаття «Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з оплати праці» у Звіті про фінансовий стан (Баланс).

За 2017 та 2016 роки середньооблікова чисельність працівників становила відповідно 92 і 120 осіб.

Інформацію по виплатах працівникам

2016 рік			2017 рік		
Нарахований дохід, грн.	Поточна заборгованість по нарахованих та не виплачених доходах станом на 31.12.2016 року, грн.	Сума ЄСВ, грн.	Нарахований дохід, грн.	Поточна заборгованість по нарахованих та не виплачених доходах станом на 31.12.2017 року, грн.	Сума ЄСВ, грн.
3 345 748,58	93 210,07	699 877,44	3285626,89	89 621,92	695 662,53

12.4. Умовні активи, зобов'язання та невизнані контрактні зобов'язання

12.4.1. Оподаткування

Для української системи оподаткування характерними є наявність численних податків та законодавство, яке часто змінюється. Податкове законодавство є часто невизначеним, може мати різне трактування, а в деяких випадках є суперечливим. Нерідко виникають протиріччя у трактуванні податкового законодавства між органами фіскальної служби, уповноваженими організаціями, компаніями та іншими державними установами. Податкові декларації підлягають перевірці з боку органів влади, які згідно із законодавством уповноважені застосовувати штрафні санкції, а також стягувати пеню. Ці факти створюють в Україні значно серйозніші податкові ризики, ніж ті, які є типовими для країн з більш розвиненими системами оподаткування. Керівництво вважає, що воно виконує всі вимоги чинного податкового законодавства. Проте не може існувати впевненості у тому, що податкові органи не матимуть іншої думки щодо відповідності Товариства чинному податковому законодавству і не застосують штрафні санкції. У цій фінансовій звітності не був створений резерв на потенційні штрафні санкції, пов'язані з оподаткуванням, оскільки станом на 31 грудня 2017 року Керівництво вважає, що його тлумачення відповідного законодавства, і позиція Товариства, стосовно податкових питань, буде підтримана.

12.4.2. Ступінь повернення дебіторської заборгованості та інших фінансових активів

Внаслідок ситуації, яка склалась в економіці України, існує ймовірність того, що активи не зможуть бути реалізовані за їхньою балансовою вартістю в ході звичайної діяльності Товариства. Ступінь повернення цих активів у значній мірі залежить від ефективності заходів, які знаходяться поза зоною контролю Товариства. Ступінь повернення дебіторської заборгованості Товариству визначається на підставі обставин та інформації, які наявні на дату балансу. Виходячи з наявних обставин та інформації, на думку

керівництва Товариства, додатковий резерв під фінансові активи на сьогоднішній день не потрібен.

12.4.3. Юридичні аспекти

В процесі звичайної діяльності Товариство залучено в судові розгляди і до нього висуваються інші претензії. Керівництво вважає, що в кінцевому підсумку зобов'язання, якщо таке буде, що впливає з рішення таких судових розглядів або претензій, не спричинить істотного впливу на фінансове становище або майбутні результати діяльності Товариства.

12.5. Цілі та політики управління ризиками

Керівництво Товариства визнає, що діяльність Товариства пов'язана з ризиками і вартість чистих активів у нестабільному ринковому середовищі може суттєво змінитись унаслідок впливу суб'єктивних та об'єктивних чинників, вірогідність і напрямок впливу яких заздалегідь точно передбачити неможливо. Управління ризиками Керівництвом Товариства здійснюється на основі розуміння причин виникнення ризику, кількісної оцінки його можливого впливу на вартість чистих активів та застосування інструментарію щодо його пом'якшення.

12.5.1. Управління страховим (андерайтинговим) ризиком

Товариство укладає контракти, що передбачають передачу страхових ризиків або фінансових ризиків або обох видів ризиків. Контракт, який наражає емітента на фінансовий ризик без значного страхового ризику, не є страховим контрактом. **Страховий ризик є значним**, якщо і тільки якщо страховий випадок може змусити Товариство здійснити **значні додаткові виплати** за будь-яким сценарієм, за винятком сценаріїв, яким бракує комерційної сутності. Якщо значні додаткові виплати підлягали б здійсненню за сценарієм, який має комерційну сутність, умова, наведена вище, може виконуватися, навіть якщо страховий випадок є надзвичайно маловірогідним або навіть якщо очікувана (тобто, зважена з урахуванням ймовірності) теперішня вартість можливих грошових потоків є лише невеликою часткою очікуваної теперішньої вартості всіх залишкових контрактних грошових потоків. В якості загальної політики Товариство визнає **значним страховим ризиком** потенційне зобов'язання по виплаті відшкодування у разі настання страхового випадку, що на **10%** перевищує суму виплат в разі ненастання страхового випадку. **Додаткові виплати**, описані вище, стосуються сум, які перевищують суми, що підлягали б сплаті, якби жодного страхового випадку не відбулося (за винятком сценаріїв, яким бракує комерційної сутності). Такі додаткові суми включають витрати, пов'язані з врегулюванням та оцінкою страхових виплат, але не стосуються:

- втрати можливості стягнути з власника страхового полісу винагороду за майбутні послуги.
- відмови від стягнення в разі смерті зборів, які вимагалися б при анулюванні контракту чи його достроковому припиненні.
- платежу, залежного від події, яка не наражає власника контракту на значний збиток.

Інвестиційними контрактами є договори, які передають фінансові ризики без значного страхового ризику. **Фінансовий ризик** - ризик можливої майбутньої зміни однієї або кількох визначених ставок відсотка, ціни на фінансові інструменти, ціни на споживчі товари, валютного курсу, індексу цін чи ставок, показника кредитного рейтингу чи індексу кредитоспроможності або іншої змінної величини, за умови, що у випадку нефінансової змінної величини, ця змінна не є характерною для сторони контракту.

Для страховика, який здійснює види страхування інші, ніж страхування життя, андерайтинговий ризик включає:

- ✓ *ризик недостатності страхових премій і резервів* - ризик, викликаний коливаннями частоти, середніх розмірів та розподілу збитків при настанні страхових випадків. З метою зниження ризику Товариство формує страхові резерви, що дають можливість безумовно виконувати взяті зобов'язання та має в наявності високоліквідні активи, які перевищують суми страхових резервів;
- ✓ *катастрофічний ризик* - ризик, викликаний неточністю прогнозів настання надзвичайних подій та оцінок їх наслідків. З метою зниження цього ризику Товариство використовує договори перестраховання.

Страховий ризик в рамках будь-якого договору страхування - це ймовірність настання страхової події і невизначеність суми відповідного відшкодування. По самій суті договору страхування, цей ризик є випадковим і внаслідок цього непередбачуваним. Для портфеля договорів страхування, де теорія ймовірності використовується для визначення ціни договору та створення резервів, основний ризик, якому піддається Товариство, полягає в тому, що фактичні виплати перевищать балансову вартість страхових зобов'язань. Це може відбутися в результаті того, що регулярність або розмір виплат будуть вищі, ніж за оціночними даними. Страхові випадки носять випадковий характер, і фактична кількість і сума виплат будуть з року в рік відрізнятися від даних, передбачених страховими моделями. Як показує досвід, чим більше портфель подібних договорів страхування, тим менше відносна мінливість очікуваного результату. Крім того, якщо портфель договорів страхування є більш диверсифікованим, зміни в будь-якій з його підгруп нададуть менший вплив на портфель в цілому. Всі договори, за якими страхова сума за окремим предметом договору страхування перевищувала 10 % суми сплаченого Статутного капіталу і сформованих вільних резервів та страхових резервів, були перестраховані. Ключовими характеристиками системи врегулювання страхових ризиків (страхових випадків) є: безперервність, оперативність і об'єктивність (документальність). Управління страховим ризиком здійснюється завдяки поєднанню андеррайтингових політик, принципів ціноутворення, створення резервів та перестраховання. Керівництво контролює страховий ризик шляхом:

- ✓ стратегії андеррайтингу та проактивного моніторингу ризику. Товариство встановлює ліміти максимально можливої суми страхових збитків, які вона може відшкодувати, і передає відповідні контрольні повноваження співробітникам з урахуванням їх професійної компетентності. Оцінка потенційних нових продуктів проводиться з метою всебічного аналізу пов'язаних з ними ризиків і виправданості таких ризиків з точки зору майбутніх доходів.
- ✓ укладання відповідних договорів перестраховання. Товариство здійснює страхову діяльність виключно в Україні, і всі договори страхування укладаються в українських гривнях. Керівництво аналізує концентрацію страхового ризику за напрямками страхової діяльності.

12.5.2. Управління фінансовими ризиками

Управління фінансовими ризиками лежить в основі страхової діяльності і є істотним елементом операційної діяльності Товариства. Ринковий ризик, що включає в себе ціновий ризик, ризик зміни процентних ставок і валютний ризик, а також кредитний ризик і ризик ліквідності є основними фінансовими ризиками, з якими зустрічається Товариство в процесі здійснення своєї діяльності.

Політика Керівництва по управлінню ризиками націлена на визначення, аналіз і управління ризиками, під які підпадає Товариство, на встановлення лімітів ризиків і відповідних контролів, а також на постійну оцінку рівня ризиків і їх відповідності встановленим лімітам. Політика й процедури по управлінню ризиками переглядаються на регулярній основі з метою відображення змін ринкової ситуації, пропонуваніх продуктів і послуг кращої практики, що з'являється. Керівництво відповідає за належне функціонування системи контролю по управлінню ризиками, за управління ключовими

ризиками й схвалення політик і процедур по управлінню ризиками, а також за схвалення великих угод. Основою управління фінансовими ризиками є встановлення лімітів ризику й контроль над дотриманням цих лімітів.

12.5.2.1. Ринковий ризик

Ринковий ризик - це ризик того, що справедлива вартість або майбутні грошові потоки від фінансового інструмента коливатимуться внаслідок змін ринкових цін. Ринковий ризик охоплює три типи ризику: інший ціновий ризик, валютний ризик та відсотковий ризик. Ринковий ризик виникає у зв'язку з ризиками збитків, зумовлених коливаннями цін на акції, відсоткових ставок та валютних курсів. Товариство наражатиметься на ринкові ризики у зв'язку з інвестиціями в акції, облігації та інші фінансові інструменти.

Інший ціновий ризик – це ризик того, що справедлива вартість або майбутні грошові потоки від фінансового інструмента коливатимуться внаслідок змін ринкових цін (окрім тих, що виникають унаслідок відсоткового ризику чи валютного ризику), незалежно від того, чи спричинені вони чинниками, характерними для окремого фінансового інструмента або його емітента, чи чинниками, що впливають на всі подібні фінансові інструменти, з якими здійснюються операції на ринку. Основним методом оцінки цінового ризику є аналіз чутливості. Серед методів пом'якшення цінового ризику Товариство використовує диверсифікацію активів та дотримання лімітів на вкладення в акції та інші фінансові інструменти з нефіксованим прибутком.

Валютний ризик – це ризик того, що справедлива вартість або майбутні грошові потоки від фінансового інструменту коливатимуться внаслідок змін валютних курсів. Валютні ризики у Товариства виникають у незначній мірі, оскільки постачання послуг здійснюється у національній валюті, договори з перестраховиками - нерезидентами Товариством не укладаються, частка фінансових зобов'язань, номінованими в іноземній валюті, є незначною, виплати по страховим відшкодуванням по договорам страхування медичних витрат, укладених подорожуючими за кордон, здійснюються у короткі терміни та не є значними для Товариства. Для мінімізації та контролю за валютними ризиками Товариство відслідковує частку фінансових інструментів, номінованих в іноземній валюті, у загальному обсязі активів.

Зобов'язання, які наражаються на валютні ризики

тис. грн.

Тип зобов'язання	31 грудня 2016	31 грудня 2017
Позика	12 021	12 409
Заявлені збитки по договорам страхування медичних витрат	300	69
Валюта балансу	119 781	156 323
Частка	10%	8%

Товариство не проводило операцій з метою хеджування валютних ризиків.

Відсотковий ризик – це ризик того, що справедлива вартість або майбутні грошові потоки від фінансового інструмента коливатимуться внаслідок змін ринкових відсоткових ставок. Керівництво Компанії усвідомлює, що відсоткові ставки можуть змінюватись і це впливатиме як на доходи Компанії, так і на справедливу вартість чистих активів. Усвідомлюючи значні ризики, пов'язані з коливаннями відсоткових ставок у високо інфляційному середовищі, яке є властивим для фінансової системи України, керівництво Товариства контролює частку активів, розміщених у боргових зобов'язаннях у національній валюті з фіксованою відсотковою ставкою. Керівництво Товариства здійснює моніторинг відсоткових ризиків та контролює їх максимально припустимий розмір. У разі зростання відсоткових ризиків Товариство має намір позбуватися боргових фінансових інструментів з фіксованою відсотковою ставкою. Моніторинг відсоткових ризиків здійснюється шляхом оцінки впливу можливих змін відсоткових ставок на вартість відсоткових фінансових інструментів.

12.5.2.2. Ризик ліквідності

Ризик ліквідності – ризик того, що Товариство матиме труднощі при виконанні зобов'язань, пов'язаних із фінансовими зобов'язаннями, що погашаються шляхом поставки грошових коштів або іншого фінансового активу. Товариство здійснює управління своєю ліквідністю шляхом ретельного моніторингу запланованих платежів у рахунок очікуваних страхових виплат, а також вибуття грошових коштів внаслідок повсякденної діяльності та зберігає значну частину страхових резервів в ліквідних активах. Керівництво щотижнево розглядає прогнози грошових потоків Товариства. Управління потребами ліквідності Товариства здійснюється на щоденній основі за допомогою як короткострокових, так і довгострокових прогнозів. Товариство аналізує терміни платежів, які пов'язані з дебіторською заборгованістю та іншими фінансовими активами, а також прогнозні потоки грошових коштів від операційної діяльності. Керівництво вважає, що доступні очікувані операційні грошові потоки достатні для фінансування поточних операцій Товариства.

12.5.2.3. Кредитний ризик (Ризик дефолту контрагента)

Кредитний ризик (Ризик дефолту контрагента) – ризик неспроможності контрагента (перестраховика, боржника та будь-якого дебітора) виконати взяті на себе будь-які договірні зобов'язання перед страховиком і це буде причиною виникнення фінансового збитку іншої сторони. Цей ризик притаманний таким фінансовим інструментам, як поточні та депозитні рахунки в банках, облігації та дебіторська заборгованість. Основним методом оцінки кредитних ризиків Керівництвом Товариства є оцінка кредитоспроможності контрагентів, для чого використовуються кредитні рейтинги та будь-яка інша доступна інформація щодо їх спроможності виконувати боргові зобов'язання. Товариства проводить жорсткий відбір контрагентів та працює тільки з тими, що мають належну кредитну історію або дотримуються співпраці на умовах попередньої оплати, належні рейтинги фінансової надійності. Товариство використовує наступні методи управління кредитними ризиками:

- ✓ ліміти щодо боргових зобов'язань перед одним контрагентом;
- ✓ ліміти щодо боргових зобов'язань за класами фінансових інструментів;
- ✓ ліміти щодо вкладень у фінансові інструменти в розрізі кредитних рейтингів за Національною рейтинговою шкалою;
- ✓ ліміти щодо розміщення депозитів у банках з різними рейтингами та випадки дефолту та неповернення депозитів протягом останніх п'яти років.

В 2017 році в Товаристві не відбулось прострочення фінансових активів, застава під кредити не надавалась, кредити не отримувались.

12.5.3. Операційний ризик

Операційний ризик - ризик виникнення збитків, які є наслідком недосконалої роботи внутрішніх процесів та систем Товариства, її персоналу або результатом зовнішнього впливу. Операційний ризик включає:

- ✓ ризик персоналу, пов'язаний з діями або бездіяльністю працівників Товариства (людським фактором);
- ✓ інформаційно-технологічний ризик, пов'язаний з недосконалою роботою інформаційних технологій, систем та процесів обробки інформації або з їх недостатнім захистом;
- ✓ правовий ризик, пов'язаний з недотриманням Товариством вимог законодавства, договірних зобов'язань.

Керівництво Товариства встановлює принципи ефективного управління та контролю операційних ризиків, здійснює на постійній основі моніторинг ситуації з метою дотримання втілених політик, удосконалює бізнес-процеси, запроваджує

системи/додаткові системи внутрішнього контролю, розробляє комплекс заходів за результатами розгляду операційних інцидентів.

XIII. Події після звітного періоду

Після звітного періоду та до затвердження фінансової звітності до випуску за рік, що закінчився 31 грудня 2017 року, не відбулося суттєвих подій, які б могли вплинути на економічні рішення користувачів. Товариство ставить перед собою мету в повному обсязі задовольнити потреби користувачів фінансової звітності.

Голова Правління

Кравченко Олег Олександрович

Головний бухгалтер

Паламарчук Людмила Володимирівна